GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPT LIBRARY
INDEXING FOR TELUGU MANUSCRIPT

Sl.	Particulars	Details
1	Language	TELUGU
2	Material	Paper Mss.
3	Bundle Number	TEL B 0273
4	Work Number	D 0715 A-VOL-I
5	Page No (From... To)	1 to 94
6	Name of the Work	RAMABHYUDAYAM
7	Subject	RAMAYANAMU

D. No. 715
Vol. I

B. ~~276~~
273

~~B. 276.~~
D. 715. A.

Rāmābhyudayam

Vol. I

D.NO. 715
B NO 269

2

The Mackenzie Manuscript mentioned in the opposite page is the one alluded to in Mr Taylors Report — Madras Journal 1840 p:100. It is there described as imperfect. But after being properly arranged it proved to be complete. It is very ancient. Judging from the style of writing I should imagine it to be more than 200 years old. Natives say fully 400.

The Ram A'bhyudagam

written by

ప్రత్తేటి అయ్యలరాజు రామభద్రయ్యగారు

This poem is much celebrated but extremely rare: for many years I never met with but one manuscript: subsequently I procured one from the Mackenzie collection: but that is deficient — the first book is wanting, as far as the end of the Introduction.

That manuscript was in confusion, for the leaves were not numbered and had been jumbled. I therefore prepared lists of "first lines" according to the present volume: then on each leaf I marked the number of the first stanza it contained and by this tedious process ultimately adjusted that ancient volume throughout. I succeeded in doing this after the bramins had thrown the volume aside as utterly unintelligible. Done 4 April 1840

I afterwards obtained ~~two~~ four more mss and they enabled my pandits to edit the work satisfactorily

శ్రీరాములు
శుభమస్తు
అవిఘ్నమస్తు

౧ శ్రీరామాకుచహారనాయకమణిశ్రీజేయుసాకారత్వం
గారంపై తగు తచ్ఛవత్వమున భూకాంతస్థితిన్ దెల్పు సా
ర్వ్యరూఢిన్ విలసిల్లు వేంకటనగాధ్యక్షుం డుదగ్రుండు గా
భ్వారదివ్యతపాలసింహాద్రినరసింహప్రభుశ్రీరామావనిన్

౨ పలుకుంపడంతి యేయుడు విదపబ్జాలగా వీరికంబు నేయు నే
కవికి కనంగు ఘనాదిగఫ్రుగత్తిం యుంబింతు శచీవయు భావంకి।
కులవంగజాత యేంచెలు వకుం జెవి యయ్యలవేలలు॥వంగభా
శిల్యశిరు వివర్ప్ర గా భ్వరి నృశింవ్యా నృపాలుని వుంది రంబు నన్

౩ ఆయత ధర్మబోధము నిరంతర శాస్త్ర వివేకముర్ జ్ఞా
న్యయపతు(ప)తాపము నుశి తిర్యయ నూజ్ఞిరవావాలశక్తియుర్
సౌయుకయుంశ జేశి నిరపాయములుగా గరుణించి విఘ్నపం
పాయుండ్రి యేలుగా వృతము వేవరాల గాంభ్వరి నారశింవ్యాదిన్

౪ అలరుల సౌమ్య ప్రభులయున్ నవరత్న యూతపత్ర సై
గాలు భూవాజారవ్రైయలతులకుం దుని యుంచ్ర కువచ్చైన స్థిన్
యులరునసంతకుంత విస్తార వుల ఖంబుల నైక మూర్కు న్యాత్రియం
త విక్రపమే క్రోచు కృతి నాయకుం గాభ్వరి నారశింవ్యాదిన్

౫ పసిడి మేరుం గు నైక సేవిరుపత్రియులర్ సుర(కలు) గాడ్పులర్ టులర్ వవేణ్ సమలు
ల్లసదసమాని లాంకురములం భోరయుంపుచు నేద దేవరా
క్ష్యసులజయింపనే గుసెశశాజికి వారు వృష్టియ్యి చిం పిసిం
ఫ్రసగె దుష్పులురా యుడు జయోన్నతు లిచ్చు నృశింవ్యా కారికిన్

వెంకటపతిరాజుగారు సమాసముద్రగతబాజాయ వేంకటపతి ఆనిసం స్థలధానాసారవల
శ్రీయాదవరాయనది

D. 715a
B. 276

౬ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
౭ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
౮ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
౯ [illegible]
[illegible]
౧౦ [illegible]
[illegible]
౧౧ [illegible]
[illegible]
౧౨ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
౧౩ [illegible]

రామాభ్యుదయము ౧ ఆశ్వాసము ౧

తండ్రులను చిరత్నసూత్రాజారత్న గాఢాంధ్రకరణానిపుణాపారిత్యం తు
నం కాశ్యపగోత్ర పవిత్రుం తునను నిఖిల గుణరత్న శత్నాకరుం తునను శ్రీ ద్విగ్వి
జయ కరుం తునను నిరంతరారాధితేందిరానేత్రకుం తునను శ్రీ విత్ర విక్రమవి
౧౪ జితశత్రుం తునను నగున్ గామేశ్వరనృసింహప్పం తెలుగ్సాకువైదిక తాఙ్కిక
వ్రితాలంకారిక టాక్యాలిక జ్యోతిష్క పౌరాణిక స్మార్త సకల శాస్త్ర
ప్రగల్భ విద్వత్కవి వల్లరం జితంబును వంది స్తోత్ర శ్రీ ధనిక శ్రీ ప్రాప్త
మృపరిహాస్ట విలాసిక్షానితంబులను నగుసభాభవనంబున చెతురి హాంతరు నే
౧౫ తురత్నతంత్రులగు మంత్రులను సుగంగాసింధువులగు బంధువులను
శ్రీ హార్యశౌర్య కృతకృత్యుల నగు భృత్యులను కోలుప్రకాలుంజ మెంగల్యకాల
నం ప్రశిలకలకలన నగుచు సేలు ఫలింగులం చేరాలగం బుండి సాహిత్యగోష్టి గ
రిష్ఠుం తై కల్పపారసనే తల కటాక్షంబులెన నన్ను గనుంగొని యిట్లని యేం
౧౬ శ్రీపతిపతి వెంకప్పతీన నగు కేశి పురాణ సంప్రసంగ సంగీత పాలకాంక్షితి
కృతిపతి వెంకన పాశ కతక కృత్యుడు గాన వెయిన పుణ్యసప్తసం
తతులకు నెక్క తంత్ర కల్పతిశాశర ధీమకధాసుధావము
మ్మా కృతి రామభద్ర చెలితెంబవి గాలప్ప భవ వృత్తి పుష్పముల్
౧౭ శ్రీ నిబహోకరించి కప్పూరతాంబూల ప్రసారం బుగా నగ్రహారప్రత్య
గ్రహారాఘరణా సవిస్తీర్ణ సాంబరంబులాసంగిన యేం సుమువ ప్రసాదంబని
యుంగీకరించి మది యుల్లకృతిక నృకాహార వల్లికి సఫలంబుగా ననుగుణ
నాయక రత్నంబుగా బ్బారినారశింవ్వాక్షేత్రపాలుండు నతిగాను నివా
సింపి రచియింపంబూనితి దయచ్చపంశావతారం చెప్పి దనినా
౧౮ యింత్రబ్రహ్మాదులు బోల్చజగత్రయంబు నయనంబు చేత్రికాశక్తిక కులునుం పులా
వతంత్రయ సంపుత వములునుసమ యుత్రయము కారణా వమ పేష వమ ప్రత్యయము నగుచుం
త్రితయోపాధితమునుసము సుసమత్ర

... శ్రీ వాంత్ర కుండు సుసర సనసాఖ సత్యసభా మునశ్లోక సమల్లినారాయణా
వార సత్కాంకర కల్పకాయండు సుతాటకానాం రాయణుండు సు॥ చార్యచరణ
ఇది శ్రీ కామ ప్రారంభమయ్యెను

౧౯ హాళింగాని యారాశ [illegible] గురివాకిట్ [illegible] సందెన్నా దయారాద్రు యిరామ ధుం పాక్షి
కే [illegible] తీర్థకం [illegible] గుప్త స్పురాపష్కు [illegible] చేరావర్ [illegible]

౨౦ పలుకుంకి ల్లాలినె వెల్లామలు పావనయ్యు [illegible] నెలవయ్యు సంపత్తి పుష్పము [illegible]
కాటుపట్టు యెన్నె నేవేల్పు [illegible] నలరునె [illegible] నాకావెలుగు గం చేల్లుగం

౨౧ శ్రీ సాశకవ నావ న ప్రవ గాహతాకల్ [illegible] త్రి పాత్రంశు సం
జ్ఞానా వరాంగ నయంం దుగాం చేసుసుపుర్ సాజన్య [illegible]
భేనుం వర్ణ విభేశ [illegible] యు [illegible] కిహ్త్రాన జూయుప్త [illegible]
[illegible] దృవిం సావుర కృనే ఖశిక్రా దక్ష్య దిక్రా నిధిన్

౨౨ శ్రీ వైభవ సృత సంతు శుం వం ౹ విశ్వ వరకులసార్వభౌములు [illegible] కుంకుడు వ
త్సావనవంశ వు [illegible] సద్దాం విభుం విభవుం శుం దశరధుం శుం దయించెన్

౨౩ శ్రీ దశరధునకుం కౌసల్యాదేవికి రాముం శుం దయించెల్లవించెనవా
[illegible] ధార్యశౌర్య [illegible] నయాదరణ [illegible] జగవెంన్నన్

౨౪ శ్రీ రఘుపతి వంశసుధా నిరధి [illegible] నృపచం ద్ర శుం దుం
వా [illegible] మంతా కారుణ్యుకు జనించె కవియుగవేశన్

౨౫ శ్రీ కరి [illegible] చూచి [illegible] సంపూర్ణ [illegible] సార్వభౌమ *పాఠం
[illegible] కలుం శుం [illegible] జనకల్ప [illegible] జనించె గంగరా
జాకరుం [illegible] ధురంధరున కాత్మజు [illegible] గతుంచే తత్పురా
జాకులభూషణుం దనయుం [illegible] కాంత నృపాల [illegible]

౨౬ శ్రీ రాజన్యునియందుం దునెగురుదయం [illegible] ద్ధ సవిత్రు తెరా
ద్వారుల్ [illegible] వెంగళ [illegible] రాజగణం వుం శుం గా
[illegible] వెంద్ర [illegible] ఖ్యాతిగా [illegible] వెశుం [illegible]
దార [illegible] రుమా పంచకంబు కలశెలా [illegible] తునందుం [illegible] బిలె

౨౭ సముద్భవ [illegible] షణావశంకర [illegible] కరపయా [illegible] భేరపు
[illegible] ములునిరూ [illegible] పెంప్పేక [illegible] బుధుంగతరం [illegible]
[illegible] లుసక [illegible] షణ్ణా విచక్షణా [illegible] వక్షణా [illegible]
పవువదన [illegible] ముపనబాం భవునె [illegible] సప్తా [illegible] భవుడు

నష్టశేషం

x పాఠం - యిక్కడపడిపోయినపద్యములు గ్రంథంలో ఖరుగనచూడవలెను -
ప్రతి భేదములు [illegible] పలనాని [illegible]
ప [illegible] లపాలవలు [illegible] రాయుడు
[illegible] నది

తత్కుమారపంచకంబునందు తిమ్మరాజానుజుండగు
౨౭ చెబ్బురితెలుబవచ్చు శమముపైద్దనికెయ్యదని నవ్వికయువ్వుడం
బొబ్బువములాచరింపు వమునిప్పారగబట్టి వకంకు గాంతపే
తుబ్బుగోరించి పాల్గదలిన్దెంచి వాకించెవాజాజాపాకీర్ | పాతకీపాదక్ |
గాబ్బురవెంగళక్ష్మీతి పతకంజరుమంజులకీర్తిమంజరుల్
౨౮ అల్లయువఘుండగువెంగళధరాధిపచేం(ద్రు)డుదాత్తధీరశౌ
ర్యులగిరిరాముడాజుపెదకొంతకృపాలునికన్యకామణిర్
కేలసతిగావరించెతగగోపమదేవినితత్కుమారుడు
జ్జులజండుశ్చారిచిన్నదేరసత్కృతిపాలకుండెతాశిరాజిలుర్
౨౯ కంత్రిశవాకుంతప్పునపరాక్రమంబిన్నశ్లేశసావుజుణ్ణకుపిన్ననరసరాజు ౧
౩ బంధుసాధుసంపాదిసంధరాసంశరాజు౹సరసాదరుండుపిన్ననరసరాజు ౩
౪ క్రాంచశైలభేదనభాగధవి(క్ర)మాదిత్య౹నరసాహాఘుడుపిన్ననరసరాజు ౪
౭ పృథుతకైశ్వర్యగాంభీర్యరేఖాజితహైరసాగరుడుపిన్ననరసరాజు ౭
౩౦ స్వరసద్భక్తవి(గ్ర)హుడుపిన్ననరసరాజు౹సరసభావసాగరుండుపిన్ననరసరాజు
సంతసతిర్గురుండు తిచిన్ననరసరాజు౹ధరసములు నతిచిన్ననరసరాజు
౩౧ వెంగళవిభుసంతతి యుం౹ బ్బంగిచౌటిల్లెఱోన్నపతి తమ్ముడుచ
ద్యోంగుడు నాబప్పారయ్యతంగకులోత్తంసముతనిదరవెంబొగర్
౩౨ పాదములుగల్గినతకబాప్పుతకయెందు౹గదలవేవు విపక్షవులుల్కరిసభావ
ములకగవేలకులాపలనాక్షత్రయమునుచు౹పుడవింగాబ్బారిరాజుమూపునవ ఊంచె
౩౩ భూపుకకీర్తినాబప్పరినృపాలకుమారుడుదధన్యులాభర
ణవనిభుండుకొండప్పపృథురాధిపవెసిఖరుడుడుల్సముల్లస
ద్విజితా దికిషాపానాంరుకుడుతివృత్తముపాపతిచిన్నరంగపృథివీ౹
త్రితిమ
శ్రీపరుడెలావృపాధిపుడువెంకటరాజునుతిమ్మధీరుడుల్

కొన్నిప్రతులలో యీపద్యచరణములు యితరక్రమముల నున్నవి౹ అనగ ౧.౩.౪.౭.

౩౪ ధరణిగా బొప్పిరి రాజు సంతానవిపుల్లు। చిగురుగా వృక్షస్త చేవ నై చెలగె నతని
శ్రీ సుజనుం శ్రీమ్మైన తీర్పు వలకు సంబు విభుని। శుభచరిత్రంబు లాగళ శ్రీ షుని వెలుఁగె

౩౫ గుణులు తరవాహం విక్రమంబు గాబ్బురి వంశవరుండు నైనయూ.
తిరుమలరాజునందనుండు నరప్రవరోధివరూధినీపతి
స్వరసిజ పౌత్రికా సమకృతిసామజ వెమ్మబహుంది ద్విపిలాశినీ
తరుణాన ఖుత్ర్ర తప్పత్తి విధాయని జ్వాక్షర్ణ ఖురాంక కొఠిపెమ్మై

౩౬ భీరుక పేట్ల గాబ్బారిం తిరుమలయ్య। రమణాణాసేతు పిన కొండరాజే తనయు
రంగమహాంబ వరించె వారాశిసేప్ర। సజ్జనాభ్యుదయంబు వెలసి వారసహా వవిల్లు

౩౭ ఆరంగాంబకును తిరుమలరాజకీ సంతుమైరి కొండజనపతి రంగ
స్మై రమణ ప్రాయణికి సుస్త్ర। రంగక్ష్మితిసమరాధామణి దయుల్

ఉంతర్గుజుండు

౩౮ కొండ సంసూ ధినా ధుండు। ఖండపరాక్రముండు ప్రపంచ్యే ఖనిస కతికళా
కుండలివిభుండనే ధారా। చంద్రతరి ప్రసృష్టీని తరవేం పోగఠ

౩౯ యరి గాబ్బురి తిరుమలతో। స్త్రీ రామాభ్యంతరుని సంతతిస తమున్నతిసం
పద దామం దేంపర వేష్ర। మాద రెద్దన దిసలక్ష్మి పూరకము పెర్లు

తదనుజుండు

౪౦ కలన గంగ ప్రతిన్నైన గాకేసు ఘంజానవాత దువార రత్న
బలభిత్పుత్రవసంతకంతుల తృణాప్రాయంబుగా జూచుచుం
జులసాంద్రకృతభాషావిశేషము నే రాజ్ఞ్య నేరి గాబ్బురి పెదా
భక్తి రాజన్నని బాల వారు విరాము జైన్యధుర్యంత భూమండలి

౪౧ తానే పెచిన్న తిమ్మ నృపకుంజరుల సాధ్యాంగాంబ జంద్రా
ననపెంద్రి తెస్తకని తెలసా ధర ధరా విభుంతా ధవేశ్వరులు
ధనిధి గాండ భూపజిని తిమ్మ నృపుడ నరసింహృష్ఠదా
రానిహవాహా తప్రకర రాము ధరా ప్రృష్టలక్ష్మ రిప్పుడ

7

ఏతత్కృతినాయకాగ్రజుండు

౪౧ ఉల్లసిల్లు రామరాజీవనగంబుల్లు కు గొబ్బూరి తాతాభ తేశంకా
తాల్లకవైరిగన్నశునమనల్లు కుశోషణాబుద్ధి గల్పిరా
జిల్లు కుపింటినేర్పుంగనసముంచితరూతము నందు చందమూ
తుల్లు కు దేవకేరవము|గాంచనల్లు కు సత్రుసమింజిజ్జంతుం బలనర్క్

౪౩ యాశతి నా భక్తిశ్వత శివశరము గాంచి వంశముకుశ|రిర్పుగాంయుద్ధరిలో|
ధీరం|రకు సర్వ జ్యేష్ఠు దు|దారుకు గొబ్బూరి తిమ్మధరణి పుత్కరీర్

౪౪ గొబ్బూరి తిమ్మభూవిభుని శైలారత రాశిని ద్రిక్ష్ణై శైలలా
గంబన్న నేగివే ల్లవెల్లగంబై తలంగవ గూలిపై పంచుం
జుబ్బిన జూరలా కుంటకం జూచిన్న రుం తన్న భూ రా|భూరామ్యదం|
బ్బిబ్బిన|జోల్లాంచి|ంరుజ్జ్యనులవ్వలనుప్పి శులురూకుచుంతగర్

౪౫ కపటములే కుసంగర వలుఖంబున వైలావ వాముశిక్షియైపట్టిబెరా
గ్రుపగాని ఖంబు సాన్ని నవిా|త్రైత్రిష్ట|వర్తనవిలక్షల్లయమ్మ
లక్ష్మీ కునుసున్నభిన్నతయ వాంతరగాంచె పుతంబు ఖోకదా
కుప్తి త విలా ధివార్త్తయగుగొబ్బూరి తిమ్మనృపాల|క్రైతా ర్తి కర్|

౪౬ పలుకుటంతికి క్రొత్తవేవిదం ష్మిగద్దియు|యులవిరించికి వింత యుంచతేరు|
భవుదకునుండ రెండవవేంద్ర గుబ్బలి| పద్మ్రక్కున కుమారుపాపపాన్స్స|
మిగులి కుప్పసము పన్నగలోకభర్తకు| వే రాక్షసైవి మూపువే ల్పుదారకు|
కుము దినిపిఘుకే క్షంరేచుక్క త్రాక్కుండు|నిలకు|సెంద్రాక్కరే యుండపిండు

౪౭ నణుచు బుగములశ్రీకాయాయియచిత|రూపములుదాచిరతన ప్రాపుచూపినేచే
పించెన్నభిలద్భృతులనాక్రమించెవధిరే|వెల్లయైయుగొబ్బూరి తిమ్మభూవిభుని కీర్త్తి

౪౮ అతింపువిభునకు బ్ర| ఖాత శ్రృస్సావమాంబ|భూత్మే శవరియ్మై
శీతాశాతోదరికిర్| పాతివ్రత్య ప్రసిద్ధి పృథి ఐయ్మింపంచెర్ మేఘయుగనా|మెప్పుయగునా|
తన్నందగమనామందారవల్లిభన కంబగుసోమవంశంబునకు మేటియగు నారవట

బుక్కభూపాలసుత్రామ|రాజన్యమూర్ధన్యు శ్రీరంగరాజు|రాజ ప్రబ్రాహ్మణంబెట్టి

దనినా

౧౯ దుర్వారతరగర్వధూర్వహోహితఘోర। సంగరాభుగనుండు శ్రీరంగఘనుడు

సకలవిద్వద్వదశాస్త్రోక్తిగుంభనా। ఖంగురసేఖుడు శ్రీరంగవిభుడు।

ధనురస్త్రశస్త్రవిద్యాసారసాహిత్య। సంగీతహరి శ్రీరంగశౌరి।

గురువృద్ధబుధబంధుశరణాగతాతార్థండ। రంగకకృపుడు శ్రీరంగనృపుడు।

౨౦ ప్రతిభపన్నగరాజు శ్రీరంగరాజు। ప్రకటకీరకాంతిరాజు శ్రీరంగరాజు

ప్రౌఢినవభోజరాజు శ్రీరంగరాజు। ప్రథితధనరాజరాజు శ్రీరంగరాజు

౨౧ శ్రీరంగరాజుసుతులుధ। రారంగకీర్తిపట్టభయరామాధిపుండున్

ధీరుండు తిరుమలవిభుడును దారుండు శ్రీవేంకటాద్రిధరణీధవుండున్

౨౨ ప్రతిపవిత్రీతమూర్తిత్రయంబనంగ। నతులతరమూర్తిత్వంబు నెన్నత్రయంబనంగ

రామరాజును తిరుమలరాజు వెంకటాద్రిరాజునెమ్మని రత్నఖ్యాతమహిమ

అందురా

౨౩ రామరాజుమానభోగరమ్యమానశౌతసు

త్రామరాజురాజు భీకర ప్రతీపభూపసం

గ్రామరాజువతాని|దం ప్రరాజువతానిమిత్రగో

త్రామ|రాజుప్ర్యాక్షపాసవ గ్రుచిత్తదత్తరిన్

౨౪ ఆపటుకీర్తిరామవసుధాధిపచం|ద్రుం|డు కృష్ణరాయధా

త్రీపతిసార్వభౌమమేహాత్యప్రియుడై వితతప్రతాపసం

తాపితశత్రుండై యలసదాశివరాయనిరంతరాయవి

ద్యాపురరాజ్యలక్ష్మికిని దాన్తమునానయిమించెనెంతయున్

౨౫ రామక్షోణివిభుండు కృష్ణమనుంజేంద్ర గ్రామణిన్ భీమసం

గ్రామంద్రాత్మజు పెద్దతిమ్మవిభునిన్ రాచూరితిమ్మాధిపున్

శ్రీమంచున్ బిన్నకాండభూ|పవరునిన్ శ్రీరంగరాజన్యసు త్రా

త్రాముం గాంచెన్గుమారరత్నములమందా|రాప్రమోదార్థులన్

అందూ

౫౬ జనియించెనే రాజు శైవాత్యకాన్వయాంభోరాశి నవకల్ప భూజమనగ

కప్పముల్ గాని యొనేఘనుడు కేరళ చోళపాండ్యలాష్ట్రాంగ భూపతులచేత

దిక్షరీకమతాపాధిక్యారి యొల్లెలనే తెనే విభుండు మహోపురం (ధి)

తనియించెనే నృపోత్తముండు భూదేవ సంతతుల సంతతమహోదానగరిమ

౫౭ నతం జైభయదాన సంరక్షితాజి రంగ భీత భూతలనేత వైగర్భాతధాతే

త్రిఘమ సమరోగ్ర చండ బాహార్గళఖుండు రవ్వగునాశాలి పెదతిమ్మరాజు మతాళి

౫౮ అరవీటి యయ్యవెరాజు పరాజు పెదతిమ్మాధీశు బాహోభయం

కరకాత్రేయక ధారభోరున కడంకన్ (త్రె) ళ్లే వైరాలిమ

ల్లుర కుర్వమట్టిం ఘగుర్త దియ్యబలధూళుల్ సంగడ్రాక్షావియ

చ్చురకాంతాస్తన పాళ్లిర్గళ్తి కౌచ్చుర్యంబు చెచ్చెంపగన్

+ తదనుజుండూ

౬౩ ధృతి దినము సిధర శ్రీభరగాసరసి ప్రతిభటు శిగబుతా

నృసి వితరణగ్రోజు తచింతా మణితిరుమల సాజవోపాల మణి గణుతింపన్

౬౪ కృపసావసు ండా తిరుమల నృపుడలరఘునాధరా (స్వా) మినీ శ్రీరంగా

ధిపు రాఘధరణి పురిపు దివపకేసరి వెంకటాఖ్య విభునింగనియన్

(అందు)
౬౫ స్థిరయమునుడుర్ సువగానగధీరుడు నా రఘునాధరాజనే

ఖరకర కాండకుండలిత కార్ముకకుండలి చండి మోగ్రని

భరరిపు మండవేశ్వరుల ప్రాణసమీరమెక్రోలు సంగరాం

తరమునే బాతి ధర్మమెక దాయటుంచుబగంబుమెచ్చగన్

౬౬ కదనో గ్రాళిచమూరబూ ప్రబుత మః ఖిద్యోవతకేటా యొతా

రిదురంతాశిలతాస్సులింఘడయుధాత్రి ద (క్షి) సౌదారసా

రదయారంగద పాంగవీక్షణుండు శ్రీరంగ క్రమాజానిస

ర్వదిశా వారితకంస్నశ్చాములిత భాస్వత్కీర్తి యొవర్తిలున్

౬౭ సరసుడు శుద్ధసాత్వకుడు సత్యవచోనిపుణుండు ధర్మత

౫౯ రాచూరి తిమ్మవిభుని కరాచూరిండెగి నిరంతరమును మరమృగీ

లోచనలమదన శాస్త్రాలోచనసరిదవివర్తిలుదురఖియాతుల్

౬౦ పినకొండ క్షితినాథునే స్సదగు గాంభీర్యంబురాజిగరా

సిని కవత్తై ప్రతివీర బాహుబవరుళ్ శ్రీతాంను బింబాననా

జనపుండ్రేక్షుశరాస నుయ్యవనపాంచాళాంగనే పాళభూ

పనికాంయాపిసతదపిసత దివప మదాంఢ్యేః పంకిల ప్రాంగణుల్

౬౧ పరిపంథి నృపాలకసంహారుడగు పినకొండ విభునకైశ్వర్యమునన్

సరిగా రెవ్వరుగాశ్వరుండును మరిద్విగినపౌరుషము వాండె సుమీ

౬౨ శ్రీరంగరాజురామా (భ్రా) రమన్మాశ్రీరంగరాజు మహావివాకైర్

ధారాధరఖేచరవందారాదుకాలి దానధారానిధి యైౖ

ఏతాదృశకుమారజనకుండై రామరాజు శేఖరుండలరె తదస్తుజుండూ

౫౮ గ్రంథపలోనది । అరవీటి యెప్పలి రాజ ఒకెండుకంపై (వీరు అన్నట్టి బుక్క రాయులవంశస్థులే ||

10

త్పరుండు సమిద్ధసేంబు యుండు బంధునిధానము మానకారవే
శ్వరుడు సమగ్ర భోగ జితవాసవుడా శ్రితకల్పశాఖియా
తిరుమలరాజు రామభూపతి పేరిచంద్రుడు రాజు మాతృదే.
౬౮ పరమదయాగుణంబు ప్రజ పట్టున గుట్టు నునేర్పు నేర్పుకా
తరశరణాగతోద్ధరణ ధైర్యము శౌర్యము నీలి యాశ్రిత
స్వర పరిహారముల్ శుభవిచారము గల్గిన ధన్యుడంచు మా
తిరుమలరాజు వెంకటపతిన్ నుతింపదగున్ జగంబులన్
యిట్టి సుపుత్రసంతానంబు గాంచి తిరుమల రాజశేఖరుండు రాజు రాజు బిల్లి తదవరజుండు
౬౯ తనదుర్వారతర ప్రతాప శిఖిచే తంబుట్టి వీరావితా
వనిరాట్పుట్టని భస్మశేషముగా నిర్మించి వన్నెగావించునా
తని జ్ఞో శ్రీకర కీర్తి దర్పణము/శ్రీ/శ్రీరంగ క్షమారాధనం
దనర త్నంబని వెంకటాద్రి జయుపద్మాదశేనాధరంబున్ జగన్
౭౦ ఆవెంకటాద్రి విభునకు। గ్రామాధిపధైర్యనిధికి గరిగిరి రంగ
క్ష్మావర రమణి యొసగు దురితత మోవి శ్రేష్ఠుడగు రామరాజు మొదలగు తన
యులంబందూ.
౭౧ అరిపురంధ్రీమందహాసచంద్రికకిన। ఛాయయై వాని తేజః ప్రశస్తి
నవజయ శ్రీనటీనటనతైలరుణేల। మణియప్పియై వానిమహితకీర్తి
అఖిలవీర ప్రతాపరుగ్రోస్తమయ సూ।చకతమంబయై వాని సైన్యరజము
విశ్వభూకాంత దేశంబులకు ముత్తియపు శాసనేవాని విపుల కీర్తి
౭౨ లతదులోకి నృపాలవేశ్యాభుజంగుడతులకారుణ్య నిసపూరితాంతరంగ
డంగనామోహనాంగుడు దగ్రరుచి ప్రతంగుడల వెంకటాద్రీంద్రు రంగవిభుండు
౭౩ రంగావనీశ్వరుండు తు।రంగారోహణపటుత్వర విసూనుడు సా
రంగాక్షీమదనుడు చతు।రంగాధిక రాజ్యలక్ష్మీ యొధ్యుండల్లర్షున్
ఏతాదృశ నూజరత్నంబులంగాంచి వెంకటాద్రిరాజు నమ్మాధర్నమ్యం
బుమించెనంతా

౨౪ ఆరామరాజు తిరుమలరాయడు శ్రీవెంకటాద్రి జనపతి ముగురున్

గారాపుదోబుట్టుగు పుత్రరాజుల సాధ్వి యోబమాంబ దనర్చున్

౨౫ ప్రభురత్నంబగు తిమ్మభూవిభు తపః ప్రారబ్ధపుణ్యోదయం

బెబ్బిరామాకృతి నెందెనెక్కాయనగా నేయోబమాబ్జానన

శుభగర్భాన్ గన్జిబు నించిరా నరసరాజున్ బుగ్గభూభర్త కాంత్యా

స్తుభచింతామణులున్ బరేన్ సహాబుచే బోధానధారేయుతై

౨౬ యిరవుగ వెంకటాద్రిమను జేంద్రభుజంబుల ప్రాపుదాపునన్

నరసవసుంధరావలయనాధుడు బుగ్గనృపాలచంద్రుడున్

హరికిరుగేలు దామరలయందును బ్రక్రమపాంచజన్యమున్

దారయుగతిన్ ప్రతాపపరదుర్జయకీర్తులు గాంచి రున్నతిన్

ఆంధ్రకర్ణాటకములుండగన్ బుగ్గధాత్రీకంటకీత్యాజిచేరి తెంచెట్టిదనిరాజ

౨౭ గుబ్బలి రేని దారిమిన గున్ నిజభూరి విభూతి సంపదన్

గెబ్బదయాళి జోదునగా గెంచుమురాంతకునంతపాండవేషో

నిబ్బరపుర్ణంత్య్యపర్ మతిఘని ప్రభుగెల్వగేనో పుచాపురే

గబ్బరి బుగ్గభూపతి యకుంఠపరాక్రమశక్రఖేందలన్

౨౮ నిబుధాస్త్రీ మురగేశురాంకితముశై నిత్యంబు నేన్నావని దిక్కై

గ్యబుయక్రీడ భయదవ్రతారులకెక్కంగించుర్గులక్ కన్యాధర

ప్రబుముక్తసార్వభౌమ మైనట్టరగాదుర్వార ప్రతాపాధికం

డుబుగతృప్తబుబ్బ్యుడు బుగ్గరాజు కలితపుణ్యుండై ప్రసామాన్యుడే

బుగ్గనృపాలశేఖరుడు శాత్రవజైత్రచరిత్రుడుల్లస

౨౯ ద్వ్యగ్రివైరాళి భూతఫణివల్లభుడాత్మపటు ప్రభాబిర

ప్రాగ్గిరికూటభాగవిభుమాను డు భూసుర పోషసైకసం

వృద్ధ్యగ్రణాళి బంధుభరణోద్ధరణుండు తగున్నలింపగన్

సమరకేళీటబుగ్గనృపచంద్రుడుసాంద్రతరప్రభావమం

౩౦ జమదగు నారవకంటె నరసింగనృపాలవరేంద్ర పుత్రిసో

బమనువరించి యందుగులపావనులన్ గిరిలరుప్పవాపభూ

రమణుని గాంచె పుత్త్రుల నిరంతర కీర్తిరమాకళత్రులన్ X పాఠం - A
౩౧ ఆ బుక్కరాజాగ్రణుండు సుకృతి నాయకుండు సంస్తోత్ర బహుపాంచాగక్షణశక్తి
ముక్తాఫలంబునను తిమ్మరాజు తత్ఫలంబును నగు గొబ్బూరి నారసింహ
రాజు సింహాసన ప్రభావం బెట్టిదనిన
౩౨ దయకుం గందువ దానకేళికి రవంత వృద్ధికిం బుట్టుభూమి
బిరుదు దారత్వము రచ్చపట్టు బయలు లక్ష్మీలీలకుం బెట్టుగాం
ప్పమొప్పౌని స్ఫూర్తికి నాస్పదంబఖిల విద్యాతారతమ్యజ్ఞతా
శ్రయమి గొబ్బూరి నారసింహ మనుజేంద్ర స్వామి సామాన్యుడే
౩౩ కోనేటి తిమ్మభూవిభుని కూతురు రంగమ పుణ్యగొబ్బూరి
శ్రీనరసింహ క్ష్మాహరి శరింబ వెం ప్రేమ వరించి కాంచె సభూపాలు
ర్భూనుల పెద్దతిమ్మ విభు సూరకవిధీమణి సచ్చిన తిమ్మరాజు సం
ద్ధాని ధికృష్ణధీరు రఘునాథుని పాపన్నపాలు రంగప్పన్
౩౪ ఆ ప్రతిప ప్రతాపాటోప వైపుశ్రీ దినదాయకుడు పెద్ద తిమ్మవిభుండు (రాజు - - -)
వైరివీర విహారణ దూరకుండు దుర్వారాచరక్షీర తానిధి నతి తిమ్మ భూపుడు
శ్రీకృష్ణ పాదాబ్జవర్ధి కృష్ణకత్తి వ్యక్తి బిష్ణుకుమారుండు కృష్ణశౌరి
వరసాగత వితానార్తి ప్రకర దరకాకరు సనాథుండు రఘునాథనృపుడు
౩౫ రూపనిర్జిత రతి రాజు పాపరాజు రత్నసానుస్థిరాకృతి రంగనృపతి
మనిరి గొబ్బూరి నరసేంద్రు నందనులు తిపతి ప్రతాప శిబేదాంగస
౩౬ యిట్టికుమారుల గనెవే పట్టి జయించి నరసింహ పాధి సప్తదాబ్లి X పాఠం
మట్టించె వైరిశిరములు ఘోటీనికరోరపోర ఖురపుటపటలిన్ X పాఠం B
౩౭ తన సేయించు ననంతయాగముల హోతణ్ణోదేవతల్ దృప్తులై
వనఖాతావాతు ద్రావహోవమికపే నత్యంచే దింరా రాజవ
ర్ధనమొందంగ నిదానవార్ధియవి వృద్ధిం బైని బొట్రోగాదా
ననిదానాంబువగున్ నితర్పదగునెంన్న నారసింహాధిపున్

చ॥
A తరుణాతసూర్య విలాసనముద గ్రవిశాల పరిభ్రమాత శంబరా
సురహారుడధీర రత్నగాయసౌరధనపుంగవ దష్టదిక్తరా
పరపటుశేఖరయంకరుడవారిత శౌర్యుడుద్ధైర్యవాడిగో
బ్బురి గిరి యుప్పరాజుతని బోలన్నపాలురుగల్గనేర్తురే
౪ సరియుప్పతిగంభీరముప్పా రియప్రతిమానకరుగనతిధృతిదివిష
త్గిరియుప్పావనిశారత గిరియప్పకునేడుగలరెకీర్తిసూర్తిన్
౪ - ధరపాపరాజురిపుజ్జై కరముర్ధితిలపత్ప్రపాపగాభక్తకవి
ఘ్మరతై న్యపాపసంహార నిరుపమదాతృత్వశానిన్నపమాత్రుండే
౪ ఆబుక్కరాజాగ్రణుండు ఇ - -
B సీ॥ మరచియేని యుపజ్రిమాంతంగవాయుములగలయని పదియారుగళలకొడుకు
సూర్యకాచవచకాంతుల మిన్నొందనిచెలగనిసంగతోగలసిమెలసి
ఫవదరింపంగనిశ్శంక శంఖంబులమురియనిమత్తాకృ వంబులుధరించి
ముగుదుంగనీననివెడుదారిద్ర్యాతలబళియనిపెన్నవిపాన్పుచెలిమి
గీ॥ ప్రతిఘటించంగజాలనే పాలవడలి సూరమణియుగొబ్బూరి నారసింహ
రాజసింహాభుజాబలప్రభవమైన కీర్తి రోచిఃప్రభావవిస్ఫూర్తితోడ॥
మ॥ తనసేయించు ఇ తర్పాలతా బహారుతేదు -

X పాఠం - చివరనున్న పంజి యిందులో యిర్కడపడిపోయిన గ్రంథం ప్రాయదమైనది
కడా పపన గ్రంథ మురా యదవాయుపడి

Ram A 2

౬౮ పువ్వుతో తావిన్నదియును బెట్టి కృపణారణ్యణముగావించు నేగుణాసముద్ర
డడుగు మాత్రనె పెక్కువడుగులకిచ్చు కీర్తిరీబొందునే పుణ్యుజనవరుండు
నెలకట్టడలు సేసి నిఖిలబుధత్రాణామొనరించెనే పురుషోత్తముండు
వస్త్రాశనంబులచ్చారిగా నొసగు యోగ్యదివిజశ్రేణికే ఘనుడు కరుణా
౬౯ త్రరుణాకిరణాప్రతాపుడే ధరణివిభుండు నీనయువినయప్రచారుకే యన (భుమూర్తి
రయవణండుగా బ్బారి తిమ్మరాజాగ్రసుతుండు సరసగుణగణ్యకీర్తి గా బ్బారి నరసింహ
౭౦ మీలులై కొంగనివత్రిమాతంగహయముల కలయనీవేదియారుకళ్లకాడుకు
పూర్ణకాచకచకద్యుతులమిన్నంద నిచెలగనిగంగతో గలసి మెలసి
సేవ దీరింపంగ నిశ్రీంఖ సంఘంబుల మురియనిమాత్రకంబులు ధరించి
మగుడంగనీనని తెగుడారి ప్రాకుల ప్రబలని వెన్నని పాన్పు జెలిమి
౭౧ ప్రతిఘటింపంగ జాలునే పాలకడలి శూరమణియైనగా బ్బారి నారసింహ
రాజశంపాస్తు ఘజాబల ప్రశవమైన కీర్తిరోచిప్రఘావవిస్ఫూర్తి తోడ
౭౨ సంగరభూమి శతృనృపసంఘము నెల్ల ధ్వతిగించదియ్యన
ప్రాంగము లేహరించి సరసాగ్రణియైనరసక్షమావిభుం
డంగమనోజ్ఞకుంతల సమంచితమంబులలాటభూమియో
షంగదియించె దాఘుబుభుజంగనిరంతర భోగికేళికిన్
౭౩ యొకనిపై నెక్కడో ర్వకచాడి చెప్పిన మనవి గాదల పోశమను పనేచుక
నన్యనిందార్తిఁతి యాత్మగుణస్తుతి కలనైనగలుగుటకానివావి
పలికిన జాంకు పగతురయొకకొంకు మరచియు దనయందు జారయనియ్య
డపుచిరోక్తియు నితరాంగనాసక్తియు నాచరింపడు నవ్వుటాలకైన
౭౪ పుత్రకులగాంచె నిధులుంచె బుధులయిండ్లనిలిపె నిల్లిండ్లదేవళంబులు నమర్చె
కావ్యపవిందయ్యెవృక్షశతటాకములా నచెన యనయగా బ్బారినారశింహనృపతికొనృ (ప్రభు
౭౫ త్రరమణియ్యగా బ్బురి నృసింహప్పనిశ్చలశోణితంబుత
దూ్ఛారిని రూఢదానజలములక్ష్మీ ప్రమదాంబునా కేలితోన
జేరధి సంగసాఖ్యముననిచ్చలు వర్తిలుశోణాబుంహాన్నకం
స్ఫారవిబాన దేమిషము నంబుని యొతారక్తిచి త్రమయ్యెడిన్

In another MS it is వెవ ధరింపంగ

క ౯౬ పోరుసగాబ్బురినరసని। ధారాకలారముగునేకతరవారియరి
త్రాణినే ద్రములక్ష్మధారా క్రియనిడునానేకతరవారియుపో

౯౭ హరికిం బ్రీతిఘటిల్లగాబ్బురినృశింహ్మాఖ్యానలాభీశుడా
దర మొప్పందనచేయుసంతతమహాదానాంబుధారల్నిరం
తరవృత్తిన్ప్రవహించెపెన్నమిలచందంబొందివర్తిల్లగా
బ్రిరసజ్ఞస్థితినిచ్చుపెండ్లికొడుకుంజేయుంగదావార్థిన్

౯౮ హరిహరిత్తురంగమున్ దయూరశ్వహాసవృద్ధిగ
సరిన్సరిత్పలతృశారిచారుమతీశఖరిమున్
మరున్మరుద్గురున్ దినూరమున్మతిన్ బయించిగా
బ్బురిపురీనృసింహ్మశౌరిహాల్పువైరివేర్వహరిమ్మై

శ్లో॥ షష్ఠ్యంతాలు॥ శ్లో

క ౯౯ శ్రీతాదశగుణమణికిన్। సాతాశినివారిహారిబుధపవరఘ్యశికిన్
శ్రీతాపతిశేవాకృతి। కాతతనయువినయశుభగుణాలంకృతికిన్

క ౧౦౦ లాటీకుచహారత్వ। స్వానటీపట్లబచ్చినత్తరహాటీ
ఘోటకబలిభరపతి। పాటీసుమవేపమక్కర్తిపరిహాసనకున్

క ౧౦౧ హాచాంచాపుతృనకుఘు। బాబలవిధవస్తసకలశాత్రవనకున్
నాబంధుకింధుశరధికి। నాబుధగురుభాస్కరాయురయబయనిధికిన్

వ అభ్యుదయపరంపరాభివృద్ధిగానాయొనర్పఁబూనినరామాభ్యుదయం
బనుమహాప్రబంధంబునకుఁగ్కథాక్రబంబెట్టిదనినా

క ౧౦౨ మనుకులమురాచవారల। మనుకులకిరవగుచుకెలిమిముగువకుశైలమై
తనరునయోధ్యానగరము। తనరుచిరత్రిరసజ్ఞులవినుతింపన్

క ౧౦౩ ఘనజాలంబుల్మించెను। ఘనసాలములుమణులఘృణులకమలాప్తునకున్
దినమునునప్పుడిమధ్యం। దినమునపరివేషలక్ష్మిదిరముగజేయున్

క ౧౦౪ పురిపరిఘాసాలములం। బురుహాభవాండప్పుళ్ళగడచిపోవగబాల్యున్

~~The Mackenzie ms. commences here; the Introduction being omitted. — No — only the leaves were displaced~~

బాలదేశపాలచరిత్రము

తెరువున క్షౌమఖండంబున్ను|సైరయిస్తె కడ్డానెదురుచుక్కయెనుగా కున్నన్

౧౦౫ ఖరకరవారి ఖురాగత సింధుపంకంబు|గంగాతరంగ శీకరములు డుప

కరికంతస్స్వపుట మరుద్గతివేకవినువాళికల|బుప్పుపుష్పాడి ధూళి జొప్పు త్రోవ

డగ్గర వెంపెక్క నగ్గలంబున్ బుక్కనిగ్గులెమున్ముత్యాలవృక్షగాఁగ

వాలుగాస్త్రైవాలు వేలుపుపూబంతి|చాలుమైత్రైనవాసనలుగట్టి

౧౦౬ నైపుడు బోయినిశలంగార|విరాను|చుండ్రు కెమరుమ్మిపోర్లు రత్నశలంగముల తోయు

నెట్టుకానెమించు బాలువాగట్టుతోడి|జొడు కోడెయలవీపట్టి మేడగవులు

౧౦౭ సారసగంటికన్నములుజొచ్చులతాంగులకన్న ప్రామిఖం.

గారవువంటి యుంగలతికాతతికాంతులుదాంగిలించె నా

గ్గారుమెరుంగు రంగువె సం|గన దమిబ్బారులతేరు వర్ణంబునన్

వారిదముల్ నిజో(ద్ర)తర వారినెదిచిన వారినెంచుచున్

౧౦౮ నెలరాలిచాలు నిగ్గులలోనేమిన్నెటి|రాయంచగములుంయూరభటి వలన

వీరకాంతులలోనిమురింద్రకలెంద్రంబు|ప్రకటదానాంబుసారభమువలన

పెచ్చులడాలులోపలి ప్రాదక్షిణాల|రత్నకింకిణులయారవమువలన|

ముత్యపువ్ముగ్గులో మెనయుసప్తషర్కల|దమయుంగసంగసాఖ్యముల వలన

౧౦౯ లేమరులాధోరణాలుండు సూతుడట్లతపసి|యింతులు లకున్నేపున మ్మెనెపర్తింతు

నన్నగరి ఘోష నన్నవేడలరియున్నతత్వ|మచటిమణులున్నతత్వంబులేడునగనేల

౧౧౦ పురిసాధరాబులారయున్|శరదంబులొమిత్రవృత్తిసంధిలతటిదు

త్తరకోపాన్నికలకాంబులు|బురిగాని రంజల్లుచాపములు స్రైకానుచున్

౧౧౧ అనిశంబున్ పురిపోలికున్ పయిరుశోయున్ గ్గాంప్రవేల్లెండునూ

తనధాన్యంబులు పోసిపెక్కితనుజెందన్ గంధబృందంబుదా

కానియూయెప్పులకు పులకించగ విచెలంగునింగిముట్టఘనున్

ముసుదాటించినవారి వంగడము పై మోహంబువాటింపకే

౧౧౨ చెరకొకటనలుగగాముకు|చెరకుకున్ లోన్నైతిషునుచుచెరకులగమినే

తరిణికల్లుగానుగలాడుదు|నైరిగి ప్రజుల్ సుగుడలసరేంద్ర్యవిపట్టిన్

వంగడము పశ్యదుల సంగతిని జొప్పించె ప్రసిద్ధమైన ...

ప్రతరణంతరము గా...

మ ౧౧౩ పాలుపొందుఁగంబురిశింప్య్యమధ్యలం ధనుభ్భూగవి భ్రమత్ వైహోనసే
త్రుల్లుకుంభస్తనపాలికత్ మకరిచిత్రి త్రిలసద్గండభా
గలున్నైమించినవారకన్యలు త్రిలోకిఖ్యాతసౌభాగ్యరా
సులుదాత్మైయతులాకల్లిత్సైరయుటత్సౌద్యంబుగానేమహిర్

౧౧౪ లతకూనలకాంతులస్తంగ గత్తిగ్త్రైకానిరోమరాజిఖడ్గలక్ష్మాం
ధతలిగెలువమీనాంకుని కరయుప్పురిన ప్రయోజి కతబూపట్టె

౧౧౫ ప్రకటించిందిరవేణివెన్నబలమ్మైభాసిల్లు త్రావ్యాదిశా
రికచూపుల్ విరిదూపుత్తైబామలుకేళిశాకేళివిందగ్గీ
మకరాంకక్షితిచెక్కుటద్దములవిన్నాణంబుగాబూపిపాం
ధకులసౌఖ్యంతముగుందచేయుదురుకాంతల్ వేటిన శ్రాంతమున్

౧౧౬ అలతారావళితారకాస్తేతులనిత్యంబందరంబాందులన్
గలుయుంగానమికంటదికొంటిబహువాకాకారంబులన్ బారిని
చ్చలునవ్వారిగకూడెనాగనవస్సామతాత్మికాసక్తిచే
నలువుప్పొంబురిరమ్యహర్మ్యవిహారన్నాళవముఖిగాంభోజముఖుల్

౧౧౭ నెలరాయింద్రునిబురివెంచ్చెల్లగ్గలంగరగిత్తార గుచ్ఛిలవరంబుల్
జ్యలక్షత్తిత్తైరుపటాంచలచ్చాలి [illegible] ఝల్లాలనబాలుర్

౧౧౮ కరికలభంబులునిబిరసరిదంబుజులు [illegible] శ్రమవంరబెయుర్
స్వరదంష్ట్రవిపియుప్పురితెరవునవ ప్రాదుర్ప ప్రాదుర్భవిరమ్మైనిలుచున్

౧౧౯ బరిఘూవరంగతోరెల్లగిబరగిర్స్సమకట్టుపట్టుపగ్గములనన
ప్పుర్వరణామునేకిరసౌత్వరవములుఘిరాబురవ్యకలనలరించున్

౧౨౦ మెలతలుమిన్నదన్నతెరిమేడలద్రిడలుసల్పుచుండిక్రా
స్నెలవిలుగానవుచ్ఛిహరినేలపుపేరుసినారిగూచికరం
బలుచెలినల్లగల్పవిరిచేకానితూపుగదాచినకూచ్చినె

క ౧౨౮ దళతంత్రంబులుగలవని యలరుచు దమకన్నపెద్దలాయున్నలకం
న్నులనక్షత్రగలూనెందం(మ్ములయొకడపటిప్రదోషములగుండ్లువిరో
౧౨౯ విరహాశేషసంబువీడెపోనెప్పించుపసులమూటయిట్టివానిబట్టి
పేగలుదెక్కెమనుచుతొగళ్లనిబాంతురు। సగరిసాధశలంగనవినపుఖలూ
౧౩౦ నారదాకృతికుంభజచారిపుంబు। నాశుకప్రాధిమమదాచ్ఛియతిశయుల్లి
యతులగవిడెల్పునప్పురియుల్బముఖుల(కచకుచాభోగములుసూత్రికేలక
౧౩౧ తరిరెమ్మెంగ్లియనృవాహినితతులగ్రంప్పి। దేవమణిబన్నభూముత్రైతేబరిట్లి
ఘువనవిదితఘనావర్తములెదలిచి। స్నైంధవాకలితిదెల్పునాస్నైంధవములూ
క ౧౩౨ ఆరక్షిరంతురునారులు। నాకుంచితధర్మలగుచు(న్షష్టప్పుశరక్రీ
డాకాశలంచెలప్పగ। ప్రాకటముగవిటవేంటిషటులుర్విటులుర్
సీ ౧౩౩ వాలసిమోముననేలయుంన్నెయూ। పద్మముల్దునిమిషపాతకంబు
కలకంఠికనుంగవకప్పుకున్నెయూ। కువలయసంతతిగోయునఘము
కెంపున్నమెనబుట్టి(కొనేకున్నెయూపాంక। పూహాదచిదిమినభూరికలుష
మెలనాగనిపంబులబెన్నగానకున్నె। పల్లవంబులుగిల్లుపాపమొకటి
౧౩౪ నెవ్విపిపాంగలిని జాంగమోహానతవెంచి। పురులుకాని త్రస్తరులువ్వక్షివిరులుకొ
మొలకనవ్వులతళుకులుదెల్పికవికి। పుష్పలావికలప్పురిబాలతుఱెపుడూ
ఉ ౧౩౫ గోప్యంబుగానేనుగోరంటవవెనన్న। బాతువేపచరింపబనునెనాతి
మరువంబమెందించుమానన్నచెపట్టి। వట్టివేరేటికేవనతుహోక్రి
పాగడవలతునన్నపొరచిశాయకెకుముదంబెబూపియొకోమలాంగి
దండగోరితెనింతదయశెయుమిప్పుడ్డియనవద్యనాకుకన్యాలలామ
౧౩౬ యనుచునేగతినర్మోక్తులాడవినుచు। హావభావవిలాసంబుల్లల్లడగనుచు
నాత్మవిటకోటిదేలింపనగుచునగుచు। నలరులమ్ముదులప్పరి। నలరుబోండ్లు
ఉ ౧౩౭ యూరుయుల(దోటకెంబుగురులియెలయింటులచిల్కబోదలి
కోయిలపిండులిత్తెషుకుక్రావిరులియలదెంటుమూకము
న్నాయిగురుంగటారిఫెరకబ్బినదాంగనువిచ్చుచూడగా

నాయక్షికాభ్రుడోపగలడాయనగాదని యొప్పునప్పుడిన్

౧౩౮ సరసులాయివికవిబాలంబుపోషించు। సరసులుగాకయో [చంద్రవదన] సరసబాల్రి

మల్లులాయివిచ్ఛైత్రమవిశ్వర్త్తయేలిన। మల్లులుగాకయో ఘంధగమన

చిగురులాయివివనశ్రీహస్తమణిమరి। చిగురులుగాకయో చిగురుబోండి

మంజరులాయివిమధుపేశితముశైన। మంజరుల్గాకయో మంజులాంగి

౧౩౯ ఘనుచుగుచములు [శిరు] గుచంబులనుఋయింపు। కచములనుమించ [చి] వరి [కై] శాంబకచె

లతలుకేనుకోమలతలుదెల్పగవినోద। వనులమింతురువీటిఋవ్వనులుమెరజ [ప్పుచైనంయ]

చ ౧౪౦ వలపులవింటివాని దవవాయివసంతుని బోడుకోడెపా

టులబడకుండ కుండలికుటుంబముసౌకవిజేచుచందనా

చలగృహమేధియొప్పువడచల్లనిచల్లనిగాడ్పు [నె] వీటచె

ల్వలరతితాంతకాంతలుయలంతలుమానుచుప్రాణబంధుకై

చ ౧౪౧ రుచిరవిలాసవాటికసరోజముఖీపరిపాలితంబులై

ప్రచురతరప్రసూనరసపాండురసాలరసాప్రిగాంర్ఝుర

ప్రచయముల్లసన్మనోరథముపండగపండినపుప్పమంజరుల్

రుచిదముకొత్తుముత్తెపుసరుల్కనుపట్టువిచిత్రశైఖరిన్

వ ౧౪౨ మరియునప్పురంబుకప్పురంపులప్పుత్తిప్పలుతెలియునుమత్తిప్పలును [ప్పుతిలుతెలియుసుము]

విస్త్రంద్రచంద్రకాంతకృతసాధసౌపానమాగణచ్ఛవిచ్ఛటలుస్తరంగవా

లికాచకచకలును। వివిధవిధివిహారసొద్భటవీరభటహాస్త్రవిన్యస్తఖే

టకఖడ్గసందోహంబులును। బురకకమరపాతనగ్రాహంబులున్నైవి

౧౪౩ బయులభ్రుబన్నివాసంబును। విస్ఫురదాభవానీన్నిల్లాస్యంబును [మయుంబు] నగున్నసు

షప్తముద్భాబునసుకరించియసమవసుధాసుధానవాస్రవరతచెరితా

ధ్వరహవిభుజగావిభవ [ధ్వా] ధూమసముదయంబు। ఘనాఘనోదయం

బును। దివ్యదేవాలయవిచిత్రవాబిరోబుజతారవంబులు [న్న] గ్రబుజతార

౧౪౪ వంబులు|స్ఫురిత ఘనశ్రీవిరచితాబ్జరాగమణిగణంబులిం ద్రగోపకలాపంబు
లును|విహారమాణాహరి|శశిలోచనకటాక్షావిర్భావ విలాసాలాపంబులు తళుకా
రుతాలుతారుమెరుపుల మొరపు|నను|నగుచున చ్చి నృపకుమారదానధారా
వృష్టికి ననుగుణంబగుటయుం బవేరంబిల్లి|యత్తెరంగు సంగాత కోక
౧౪౫ బంధుస్సైంధవంబులు లాయంబున కుంబాసినవని యును|వెన్నుడె కూరె
క్షీప క్షీరయెక్కిరింత పెద్దవయసని యును|హేషావిషంబున గ్రసించు
వదనస్సిర్ఘ్యచ్ఛేఫన చేలంబున శలవించారన వివనటులయించు శత్యబిత్ప
౧౪౬ రాపరాభూతమాతరిశ్వంబులగు నశ్వంబుల|వన క్రీడాలంపటత్వం
౧౪౭ బున|బంధుర|గంధర్వ|సింధురగండమండస్థలి గళద్దానధారాబ
హుపరిచయంబున నరుచిపెడమివింతవింతవలపుగాలపుపాలిపుగల
కళావతీవిమలవదనకమలంబులు చేరంబుని తదియ్యనాసాచంపక
ప్రసూనవాసనానిలంబులాయ్యనంబార్లయు వెరచివెరచి|యుసే మకు
౧౪౮ సుమరసవిసరంబులువెసమెస|విసవిసనగుచు త్రసవసాయకోధను
ష్టంకారశంకాకారిసాహంకారఝుంకారంబుల పాంధహృదయ
ప్రసూనవాసనానిలంబులాయ్యన|లరియించివించుదపాంథ
ప్రపంధయంబులకు భువనంబులకు గునుపవనంబుల|వలనన్నరకు
౧౪౯ |గాకిశిఖరసరణిపరిణద్ధనానామణికిరణజాలంబులు శక్రధనువని
యును|గోపురాగ్రసముదగ్ర|బాగ్ర|నీలమణిఘృణి ప్రచారంబులు కా
లమేఘమాలికావిభవంబని|ప్రమోద|సుస్ఫూర్తి నర్తించు క్రీడామయూ
రంబుల విహారంబులం బ్రకాశించు కుట్టిమప్రదేశంబులవలననైనని తాం
౧౫౦ తసురతాంత|క్లాంత|శుద్ధాంతకాంతాకాంత స్తనాంతస్వేదన
లిలా ద్రవమృగమదామోదసారంబులు చూరగాని|పటీరకాశీర,
కుటీరతటీరంవప్ప భోగినీవితానస్వాను భూతంబులగుచు|నారామతరు
లతాలతాంగులకున|ట్టువనిచందంబున నర్తనంబులు గరపుచు| సబ్బను వి

A నితాంతదీర్ఘ వందాచండంబులు సాచిస్త|పుహానరోచికి వనేక
రాహుతశంకాతంకసంకురింపంజేయుసు ప్రతాపదండ వేదండంబుల|వలన బంధురతాపి

21

కోకబంధుస్సైంధవంబులు - - - శత్రవాతవులు - -

యంబులు - ప్రసూనా...
పుష్పించి ప్రతి - -

౧౫౯: ధంబున్ సుమున స్తంగంబున ఖిరాగంబులు సవాంచి యుల్లశల్లి యుల్లతా
పులం దావులు వెదచల్లు శీతవాతపోతంబుల వల్లమ్మి గిల్లయు నవర
తబుధ ప్రకాశంబయ్యును స్తుత్యకల్యాణకారణంబై సంపూర్ణ
రాబు మండలంబయ్యును ప్రకటప ద్మాకరంబై సౌభాగ్యంబుల
౧౬౦: కు యెయోగ్యధామంబై సుధా ఖంబులకు ముఖ్యస్థలంబు
సు సకలవిద్యావిలాసంబులకు బున్నివాసంబును పుణ్యంబు
లకు నరణ్యంబును బుధులకు నవనిధులదాపురంబును విపుల
విభుయులక్ష్మికి పురంబును మేదగ్రగోపుర శ్రీచుంబిత గోపు
రంబును ధరాపురంబు రత్నాపురంబును నగునా పురంబునక
ధీశ్వరుండూ
౧౬౧: తనయాఖ్యయాదిత్య తనయాగమని రూఢి ఖిలశేఖరసుజనరక్షయునైన
తనవాసిని బునిశాతనవాసి గనిగాసి విపులదైన్యము బొందు విపుల
తనమతి ధీర్మ చింతనమతి ధైర్యచా తుర్యధుర్యతకల్మి దూకానంగ
తనభోగగతి పురాతన భోగ ధీశకల్ప రబితానల్పసౌఖ్యములకు బల
౧౬౨: నతిపారగభూతి నీశతి నీతినేక హేళిసాంమ్రాజ్యమేలుమేలు
పత్త్రిరధుడాత్మధాటుకా ఘటుతురంగ పటలఖురటంకదళితాళి పంక్తి
౧౬౩: సుకృతుకద్విష్టియేయుమం త్రిపాలవిభుయాశోకుక బుయంతార్థసా
ధకసి ద్ధాంతసుమంత్రలాత్మసచివాదిచక్షులనిబాంగంబు
యుకకాల్పందనియుష్మమూర్తియుతోద్యానాశంఖుడో నాగన
వ్యకవాధుర్యదుమించ్చుపంక్తిరధుడై శవర్యంబవార్యంబుగ
౧౬౪: ఆలోకనిరస్తతమోజ్జ్వాలు క్షీరపయోనంది తార్యచక్రదుడైభూ
పాలుడు దాబదశమండల పాలనమున నాత్మవంశపతి గతినేలరె
౧౬౫: అలదశస్యందనుండు త్రికర్మలనుం జొల్పి పరమసాశల్య సాసల్య ఛవ్యచేరిత

కైకయీదేవి యువతిలోకైకమాన్య। కులపవిత్రసుమిత్రచే కాని యెం ప్రేమ

ఉ ౧౫౭ తరుణులనక్క త్రిమోక్ష స్వరసరసప్పద క్రమప్రసన్నత్వగలము

స్వరగూఢత్రయీ యుత్తమం ధురధర్మములేలదశరథుండు లక్ష్మీకైక్

క ౧౫౮ దిక్కియుబయుశీలుండై। స్పృష్టుండనభోగయుత నిజ త్రిష్టసుఖస

మ్మృక్కైర్యనిటులనాథా। ధుష్టుండయ్యెడు ప్రాబ్యరాజ్యమునం బాల్యుతరి

మ ౧౫౯ భనితాశేషవియోగినీనిశ్వాసయునిశ్వాసంబుసంసూచితా

వనిభోదగ్రవిలాసమత్తమధుపవ్రాతధ్వనుధామయాసమా

ర్జనితాంతాకులకీరకోకిలకులాధిక స్తోమ సేవిగ్రాసమిం

పొనరించెన్ మధుమాసమప్పరకు బింతోల్లాసమ్మె యయ్యెడన్

౧౬౦ కాలకంఠసమిద్ధసఖ్యంబు మెరయ। త్రేతులతరవైఖరి సుపేనగతులిట్లు

త్రలశుకాదులకర్త్రయుఘలదుడుగుచు। చేర్కిమాధవుడుపవనత్రిదళ్లిపాక

౧౬౧ మాధవవరప్రసాదసామాగ్రివలన। యామ్యదిక్కాంతనికటవనాగజేణాక

ప్రేస్నాసచిత్రపరిష్కారపటలిస్పర్ధిల్లి। యనిలడింభకగభికణియు మటుదెవిపె

సీ ౧౬౨ దక్ష్నోత్సావధూతనయుడై వనలక్ష్మి। పెంపునపాదరిండ్లపెరిగి పెరిగి

తేటిబోటులబోలపాటల్లి పాటిల్లి। తేంగెయుయ్యాలలహోంగిహూం

కమలాకరంబులకమ్మపూదేనియ। లానుచుచల్లు బోరాడియాడి

కమలధూళిపావికాకేళికలబొల్చి। మందమందవిహారమొందియొంది

౧౬౩ ఆగమస్థితియేలిరి బాల్యంబుదరిసె। మల్లులచ్చైనంగిపాంథులమహికమెరిగి

సామునేయుచుమాధవస్వామిదయా బుజ్జి। కంతుశౌర్యాద్రి మెలంగురెగాడ్పు

క ౧౬౪ బలుమంచుమించుదారపో। నలయరుణాంశువులుప్పెర్ష్నానావృతిపాపెళ్

చలితరిచనువరితేరువుల। తలిరులఘుంపములకెంపుధగధగవెసగెన్

వృ ౧౬౫ అలరేపటసేవధూటిమధువర్షపతిజేరి తుషారబాష్పధా

రలుడిప్పెపద్మరాంగహారి రత్నప్పిభూషల్నిధరించుబా

గాలయుగప్లపార్ధికులయోగముననేకదుస్సల్లశిల్లును

D. 715a
B. 276

ళ్లతికైలమించేవాషపులకంబులుదాల్చినఖాతినంతటన్
౧౯౬ పనగలరాగాంకురములు। సేసిగానమాధవప్రవిలసద్వీవనశ్రీ
యసమాశుగశిశుగర్భిణి। ప్రసవావసరంబుగానబడగానమరెన్
ఛ ౧౯౭ భూరికాంతారకేదారముల్ సమకట్టి। కొండెగాడ్పులబంటగూడగట్టి
పెళుచ్చుకాశాకుపెల్లలుపెల్లనిలదున్ని। తలిరాకుడాలునీరలవరించి
కలికాంకురంబుల్లమొలకనారులునాటి। వెలిగబూఖులుసొంపుకలుపుదిద్ది
కాపుగాసుకుమారకలకంఠనియమించి। యాయాతరుల బ్రోదిశేయునేచి
౧౯౮ సంభ్రమవసంతుడనుపేరికమ్మతీండ్రు। నెరయునెల్లెడపలరాసిబుకరువుదీర
సారభూమినివచ్చెనావాంచుటంచు। బగముదనియంగపుష్పముంబిరులుపం
౧౯౯ అలవసంతధరాకాంతుడరుగుదేర। రాచిలుకచాలుపచ్చలతోరణములు
సాంద్రగతిగట్టువేళ్లట్టుచంద్రగావి। యంశుకంబుల్లునాళిబూసెకింశుకము
క ౧౧౦ తలపనుదాహారలక్ష్మి। గవికలరంబిల్లిసరసకవికావ్యమునేం
బలెనెడలమత్తకోకిల। కలనన్మధుపేచవసనికాయంబులక్షైన్
క ౧౧౧ తరుణీమానపుదాంథ। దివరదమణీఘృణులువిరవిాదేశ్రీస్త్రీవహ
స్మరదైత్యదంష్ట్రలాయున। యురుణంశుకకింశుకంబులొప్పునినవుద్వే
ఉ ౧౧౨ ఆక్రమమొప్పశ్రీత్యంఘ్రుమర్త్యాళి। మదావళిపంక్తిమిాదశా
విక్రమునాత్మపల్లవరక్తత్రిధరియించియుదగ్రశైశిరిన్
విక్రమశాలులైనతరువీరులుపొంఖులుదేచిరపాంథవ్రౌ
త్రిక్రమయా త్రిపూనువలరాయనికిందవవాయుచందమ్మై
సీ ౧౧౩ కేళికామణిసాధబాలాయతాయాత। వాతపోతముల్లుపైవ్రాలులలి
యులరారునెలరాలనెలవులనెత్తావి। సావిపూవాసుల్లచక్కపోరి
రణితమ్ముల్లుమ్ముమ్మస్తై। నిరాగణిరబంధ। సాతత్యమైయూత్మసరణిమిారి
తలిరాకుగొరుదుంపుల్లలకివిరెమ్మోవి। పలుపొంకుఖాడుగుత్తగుత్తపల్లుల
సుదేరి A

A ఛీరులయుఝ్వసఛీరుద్భావము... లుమాని। మదనరదనవిహారక్రీడనహామదేరి। ప్రసదల-
దినికిబదులుగాదీప్తైరెండారసెత్తులారెండారపత్తిమాచరానది
శ్రీనపంచాంగము

లుపంతే గంధ

గొం

౧౨౪ ప్రమదజలరాశి దేల్పం ప్రభావకేళి। మగలడాసి కవామునుకమగలజేసి
శ్రీమహావిష్ణు మాత్యయు మందు మోద్యంబుగాదె। ప్రియోల్లసివమకంపవ్రులకయు ప్రి (యులుదగిరి

౧౨౫ యిట్టియఖిలదేశప్రకాశర్ప్రవాసనావిలాసము యుంబగువసంతసమ
యంబున। ప్రచురరుచిరశేఖాశశాఖిదష్ట్రవిహారనావి సవాస్యసవి
తబూయాత్ర సమృద్ధిసత్వనివృత్తంబుగ్గా। దశరథావనీపతిలకంబు
త్రిలోకాభిరామాభిరాం। ప్రసరశ్రా। ప్రోద్ధవకులేవంబులే ఖబూనరభూ

౧౨౬ ఖనవుఖనిఖిలర్వరాజరాజిరాజితంబును। ప్రింజుఖభూవ
మంజుళపుంజగుంజా। కుంజకుంజబాదవిసదజాతమంబులాడైన
గానమాధురిసుధారంజితాన్వాంగనా। జనంబునును। నిజపరావ
రారవిందకందనిస్యందమకరందధారాసందోహ సంవర్ధితాపా

౧౨౭ రకేదారంబును। లీ భృంగిస్ఫోదభృంగళశ్రంగసాలశాఖిశాఖా। పరిపరి
భ్రమభ్రమర్కబాలనీలాభృవిభృమభృమాయత్తసంమదోదాత్త
చిత్తమత్తమయూరశాఖావృత్తంబును। సరసకిసలయుచ్చయుఫలా
దికాస్వాదిక్రమమత్తకలకంఠకీరశారి సుధామాధుర్విక స్వర స్వరా

౧౨౮ లాపశీలాకోలాహల్లకులంబును। నగుచు ప్రత్యక్షసురభిప్రభావం
బుకలిమినానాగమారూఢదివ్యవృక్షంబులకు నభిష్టఫలావారం
బుల్లసన్నిష్టిగావింపుచు। నింపతరువితానంబు నిజావనిసంతా
నంబుల య్యెనని శకుంతరవ్వక్రైతవంబున। గ్రేంశింపుచు। ప్రశస్త్రవ

౧౨౯ స్తునిరస్తత్రరథంబును। నామోదప్రముదితాఖిలభువనమనో
రథంబునైదపాసంధ్బజిగీషాధురీణామన్మథరథంబుచందంబున। విక్ర
మంబుల్లగల్లలిల్ల యుష్పవుల్లుప్రకటవాసన శిలీముఖంబులను
మొదలగుతదనుగుణా పరికరంబులంబాదలుచు స్పాంద్యకోటులసం
ఖలగుతేంటితెరువరులకుల్యప్రవాప్పంజానియ్యశాలికలగునక్ష్మద్రరస

సత్రుంతుల్లు దగిరి

నంబుగా వృనసంతా

Ram A 3

౧౩౦ లసద్రాక్షాఫలగుళుచ్ఛమాలికెలం బ్రబలి సంతతాధిష్ఠితమలయపవనంబగు
నుపవనంబు[illegible] నెచ్చెలులకు విచ్చలవిడి పుష్పాపచయవినోదంబు నొంది
పుచు[illegible] దివశేషంబు లా[illegible] హామ[illegible]లకుం దెలుపుచు విహారిం
పం దొరంగె నివ్విధంబునా

క ౧౩౧ ప్రియయొం[illegible] గతి బెం[illegible] యథావిధి తెం[illegible] యతృధూమస్తత్రా
స్త్రీయునర్ విను టకుని చ్చా[illegible]ని యుగంబుల నల రు[illegible] ర్మములు న్నిగ్గు[illegible] గంటే

క ౧౩౨ యిను౦డు ప్రతిబింబమిషమున వనితా[illegible] తను[illegible] మే కాలకు డ వార్ద్ర
వనజా[illegible]యామోదస్థితి నను దినమును నలకు చూ[illegible]న విసర విగడా

క ౧౩౩ యాచంచలేకమిందుముఖి చూచితె తంమ్మి కంటుకి నిరెప్పవెం
గాచుకొని యున్న[illegible] దిశిలాచలగరుద్ద[illegible] చెందంచలత్[illegible] పముసర్

౧౩౪ వాల్మైవరణ పాతి ప్రవదమృతకిరణాలవముల భృంకషా ప్రుపల్లవములెందు
జార్చిప డివచ్చుచం[illegible] కచ్చటల గిల్లు నలుల జీవింప [illegible] యుల వాంగికంటే

మ ౧౩౫ కమలంబాక్కటుద్రుప్పు కెలి గౌని శైలంగారాధన మైనాదువ
క్రమునం బోలు నెయంచు వే [illegible] పోగా మైచు భాతి ని బా
గ్రమునందత్తరి నోతుసకంటి రజమొల్లంగి న్న బన్నె పరా
[illegible] యస్మైచందగుపత్త్రనే త్రియును నాక్రల్గంటు కన్నా ద్భుచుర్

మ ౧౩౬ స్మరదంతావళలీలి బర్వం పాతగతిర్ ఝుంకారముల్ మోయుని
సరసీ వాటు విశ్వంభ్ర క్రమవు మించం జొచ్చె తేటుల్ పారిం
బారి క్రీడాగతి పుష్పరంబుల రసంబుల్ చల్లు బోరాడు బ
ల్లరు నాకంతము గాంగ గ్రోలు మధురాలాపావిలోకించతే

చ ౧౩౭ సలిపిరి డోలికావిహృతి సాటు కిచేటు కిన్నుదుద్దవిద్దరం
నైసెకతాం యస్యాలియు యస్యాలి తీవ్వె పగ[illegible] x A
డుల మెరకకణె దం నైల్ల రనెలతొవేనని కాడు దంసువా

A నైల్యతిరయుగన్నె సన్నెలతొ విసవిసిలతొ వాడు దస్సువా। కలశలగ్నత్త్వాళి ఆవశుల-

కలతలుదన్నై వారలదిరా మదిరా త్రిచెలంగిరి త్తరిన్

౧౬౮ కానము న్నెందు నిప్పుడే కాన యందు సకియుకేను గాంటి యొకమహైశ్వర్యచేత్ర

తావి గ్రమ్మించు నేయులమావి యొక్కకలికి చేనంట దానునుకలికి యయ్యె

క ౧౬౯ వనితామణి యొకచోద్యము కనుగాంటె షట్పదములు క్కల వంబ్బురులిం

దున్నవి పూనాగె పేరూఢిన్ ఘనపద్మాన్వితములగుచు కానంబడియున్

మ ౧౭౦ వనితా చూచితె కాన్నిభూరుహములే వామద్రుణాళ వింతగా

గని నన్నవ్విన దంష్ట్ర భైను మిసినన్ గర్జించినన్ |హూచికపా

దినమూ కానం న్ననుముట్టినన్ సరస సౌష్ఠివ్యప్తినన్ గాం దివిం

చిననంతంత దలిచున్ కేవల తపశ్శిద్ధ్రేణి చందంబునన్

చ ౧౭౧ అలయులదోం టజేరి విభుఁ డందరి చంద్రశిలావిశాలశా

లలవృక్షి నిగా డప్ప హదు వకాలంకకులు కెలకులసావిమావి త్రె

వలవలమానకుం బుదలి వారల్లి తాంతత్ప్రలు బ్బసేకుంబుసె

తలసమభూతలంబుల ముదంబాడవన్ విహరించు మించ్చుగన్

(యుత్తరంగునా)

క ౧౭౨ క్రీడావతులుం దానును క్రీడాగతి నిట్లువని జరించెద్ధసం ప్రా

ప్యాడామణిక్క డదగిరిరి బాడన సకి యుల్లు విహారసరసత్వమునన్

సీ ౧౭౩ సుదతి మెమ్మెల్లలుదెచ్చి సూడిదె యిచ్చిన పలుదెరంగుల నవ్వహారియుగునె

కెంమ్మసంపైగె మెగ్గకెంపుష్మరవ్మని పిల్చి న్యాయంబె యుడినాకు నాసచూప

పూంబోడి యిడుదుద్దాపూబంతు విరికనీ పాలింటి వేమచుడాపంగద గునె

కమలమొక్కటినెను కాన్నగానిచ్చి నేగను సుపంన్న గ్రేశింప బదునె సకియ

౧౭౪ యనును విభు మోహాలమేలంబులాడికెను సుమనంగ సౌందర్యసం సూచనాభిప్రా

చాటు వాచాసమ త్రియూసరణి విహారగిల్లిర ప్పుడుసతులురా గల్లివిభుం డలా

క ౧౭౫ మనసిజు సైతూపుకై శైదును మనములు నెంగిలించు గాన మాటుకినిది హో

మనగొబ్బుదాం కెవిరులకు నని పుం వ్వులు గోయుదాడగిరలరుం బాండుము

మ ౧౯౬ వనితవసన్వు గగ్గిరింపగ నిశ్వాసింపగా నంబాష్ప
వనస్థలపల్లవంబులు కనవు ఖ్యాసవము కూపనదన్నసంటనన
మొనస్ఫుల్లబాష్పకురంటకంబు తిలకంబుల సింధువారంబు ప్రేం
ఖ్యనము సంపగ గగ్గుసు వకుళముల కంకేళియుల మావియుల్

ఉ ౧౯౭ క్రొవ్విరి తేనె నిష్టబాగ కాంమ్మ లెకానెక కాంమ్మ కేళిచే
జిహ్వ సమ్మించి యందు రుచి చిహ్వగ సఫుచు సూనశాఖికో
జుహ్వని యన్నదా యుబనిఛాయకు బాదిరిక్రోతివి పునీంకి టల్
పూర్వకపూచ నంటతగు బామ్మని యెుక్కతె బన్నెనల్లటొల్

క ౧౯౮ వనితాస్త్రసమ్మేరున్నన యున్న సుమన శ్రీగళ్లియు జువలరుచులన్
దవరగపారెతు నవ్వగ బనునేయుటువంటి దివ్యసాలము నంటే

క ౧౯౯ వకుళమ్మురాగిల్లగ ప్రసవకులంబెుసగెన ముఖ్యాసవంబియ్యనెుక
తెకస్తు నిట్లన్నివిన్ని స్ఫోన్యక నవ్వకయుది పుక్కిటి పురాణమ్మెతెలాసెబుమిా

సీ ౨౦౦ పొగడ కైనిక్కితవిమొోఆర్తుపూలుగోయు ప్రోకవును దివేడ గన్నెపంబు ననే లటోట
యడుగవిడిము డగలదానవనుచు విరులు దెలిశదానివి గలదాటదెలిపివదియూ
సీ ౨౦౧ ప్రబ్బలు నీపాదపంబున పాదమూన పాండ్రసుమనః ప్రసాదంబు సంఘటిల్ల
తన్నెరుంగుచు యెూగిచందంబుదాల్పయుదియుశోకంబె యేసుగు తప్పదిందువదన

క ౨౦౨ అలరువిలుకానితో డపుడెలమిన్ హాపొగడదండ యుంమ్మెర్రతే
వలరాజునాన మారిన వెలదిన్ననుపొగడదండ వేయింతుబుమిా

ఉ ౨౦౩ కూయుడచాన్పెమన్మథునకుల్ తలకంతవదౌలిదంపతుల్
కోయని కొంకుండ గురు క్రాన్నసలాంకటి పంటపానికా
కాయుబుసాధనంబులటుగాక విరుల్ తలవాడదున్నవి
చాయుబురిందవద్దిపదచాల్లునసుంబెలియెూర్తుబోటుల్క

వ యిట్లు పుష్పాపచయవిహారంబు చాలించి తదనంతరంబునా

౨౦౪ స్థాలకటిమండలులకిలుల నిడుప్రామ్ముడులుద్రెళ్లదవుపళ్లికలు స్త్రీలన్నస్విగానువ

దూలగ్రీష్మాంబుపులుఫాలములునూల్కొనికపోలములమీర్క్షసత్వేత్తములుఖార్వ
చాలిలపుడాండురులకేలునెరయూతగానిమ్రోలనత్తరాచవవలాలగదియుంగా
లీలజనిక్రావ్విరులుచాలగ్గైకానుకలుమేలిమిగనిచ్చిరియువేలతరభక్తిన్

క ౨౦౫ తదనంతరంబునయ్యున। తదనుజ్ఞవహించిసమ్మదసమన్వితులై
మదనశరాకృతిలాశని। వదనలుచన్నిరంబుకేళివాంఛాపరతన్
ఘనిచనితహ్నానాంతరంబునా

క ౨౦౬ అలినీసరుదంచలరుచి। మలినీభవదమలకమలమండలినీలో
త్పలినీశంకాకరనవ। నలినీవనిగాంచిరపుడునాళీజనముల్

సీ ౨౦౭ మలయానిలోత్తాలకలహంసపక్షవిక్షేపముల్ చామరక్రియలుగాగ
సరసీకరస్పీతనిమ్నగలనీరేజపత్రముల్ ముక్తాతపత్రములుగ
భృంగీపరంపరాభంగురారావంబు। బహుగాత్రసంగీతభంగిగాగ
నికటావనీజాతశుకపికాలాపముల్। కంచుకివ్యాహారక్రియాకలనగాగ

౨౦౮ సతతభువనైకసుస్తుతరాజసప్రశస్తివెలంగిచెలువున్నదైత్యమ్మికాలకులచ్చి
చేరిసేవ్యదలిపసనెచ్చెలులువొప్పెనబ్జలోచనలామోదమతిశయిల్ల

తే ౨౦౯ యింతులిప్రసవప్రాప్తియు। నంతరమునకాలనుసౌఖ్యరామోదమువెన్
నింతులుప్రసవప్రాప్తియు। నంతరమునకెలనుసొచ్చుటహర్షముగాదే

౨౧౦ లాలసమందమందగతులన్ ఘులుఘుల్లనిమ్రోయనందియల్
వ్రేలునెయారిక్రొవ్విడులువెన్నకొలంకులచేరుముపాల్మహం
శీలలనటుంపకౌనులుచలింపగఘుర్మకణాలకారిక
క్రీలలరింపనక్కలనుచేరిరి। రాజముఖాశగావినుడ్

౨౧౧ కూడిరియొండొరుల్ దొరసికుంభిత్రక్షాంతుహాసంగివేడుకన్
డాడిరికేళ్లుదాటెదుమదాళ్యులత్తెవిదంమ్మిధూళిగన్
రాడిరికంతుదంతులనహస్తపుటంబులవారిచల్లుచున్
రాడిరియోలలాడిరిలతాంగులురాగరసైకమగ్నలై

కష్టనిష్ఠంలు నింయుంలో రిష్యంయు నివ్వాయుడ వధ అంయుడి

తాళితల్లియున్న స్థలము
మ- - - - - - -
తాళికాశ్రీయుండవలెను

ఉ॥ కోమలి యొకర్తు వేఱొకతె గుబ్బచనుంగవ బట్టి యిలందుకే
ల్తామరనాసరోవర జలంబులు చల్లిదదంబు శీకర
స్తోమని పాతమొప్పుగుదఁ జూచిని జారుజ్వలహారముక్తము
క్రామణి శంకనొందె విమక్కందముకించు సఖీమణుల్ సరస్

క॥ పద్మినులగుత్తమ్ముముందట పద్మిని వేఱొకతె గానబడుచు టెట్లనియో
పద్మినురాటను నదప్పుల పద్మినులనటించిరపుడు పద్మదళాక్షుల్

ఆ॥ సలిలసిక్తపులకితకుచపాళులను పమాంబువషిఘునక్కుచాళు
లగుచు నంగకాంతులంతంతమెఱిజిమ్మ గాలను వెడలిరపుడు వలినముఖులు

మ॥ కాలకుంజంతమెఱుంగుమొత్తియుపుదళ్గుల్గుల్మదీగలై
పాలయుగ్మాళిపయోధర దృశ్యముల్ క్షౌమోద్దామవేణీకలై
పలుర సత్నాంశుకరమేఖలాంచితనితంబ విచిత్రశోభాక్షవై
లలుమైయుంతులలంకరించిరెంతయుల్లాసంబుసంధిల్లగన్

క॥ కాంతలు సలిలక్రీడానంతరమున వస్త్రభూషణోన్నివృత్తైరా
నంతట భూకాంతుడు శుద్ధాంతము ప్రాపించె వాసరాంతంబగుటన్

మ॥ నరకోత్థస్నత నాగజిజ్జీవన నానాదానపారీణ నా
గరికోక్తి ప్రియసవ్యభోగనయమాగన్ ప్రౌఢనారాయణా
స్మరశైకాగ్రమనస్సనందితసుధీసందోహన ప్రావనా
దర్శన త్రిస్వరనామసంశ్రవణమాత్ర ధ్వస్తపాపాహతా

మ॥ విధుకల్పద్రుమకల్పదానముదితోర్వీదేవతాచక్రవ
క్రధరారాధనదక్షదక్షరిపువిక్రాంతప్రతాపక్రియాకా
దిక్కాంతః సరిపాకపాకదమనస్పర్ధానకృత్సాభాగ్యఖా
ధురాబంధుర బంధురక్రతువిక్రాభాగరూత్కృష్ణ

మ॥ మనువంశోత్తమ మత్తవారణఘటామాద్యద్ఘటానీకనీ
పసమా హేలాబ్ధి లీకృతాఖిలదిశాస్తంబేరమోదీనదక

స్వగనయుబిన్నాచినకోట్లధర్మవరనానారాజ్యధారేయకం

దనవోలీముఖుదుగకరకృణాచనోద గ్రప్రభావోదయా

౨౦ గద్యము ఇది శ్రీమదాంటుమిట్టరఘువీరశతకనిర్మాణాకర్తృత జగదేకఖ్యాతిధు

ర్యాయుర్వులు రాజులు తిప్పయమనీషి పర్వతాభిధాన సాహిత్య శ్రీ ప్రయుక్తమాల్య

పుత్రపరిశీలిత రామానుజమతసిద్ధాంతమమర్మముం మ్మడివరదాచార్యు

ప్రశిష్యటాక్రృవేక్షాపాత్రవ్యాదయపద్మాధిష్ఠిత శ్రీరామభద్రరామభద్ర

కవిప్రణీతంబైన రామాభ్యుదయంబను మహాప్రబంధంబునందు ప్రథమా

శ్వాసము సంపూర్ణము శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీం బాలు

(సా॥) వ్రాసులు తెలో మొకాంబిల సుబ్బన్న శేయుతం అయినది

శుభమస్తు

శ్రీరంగపతయేనమః

౧ శ్రీరంగమ్ము సదనము దనా కారము మహోదార నిర్వికార రిపుఘ్నా
ధారకిరీటాంకిత మంజీరా గాబ్జాంబి నారశింహ్మా నృపాలా
౨ శ్రీవత్సాంకంపుము తదనంతర కథావిధానంబెట్టిదని నా
క ౩ శ్రీరామతిలిగడ సవిధి నారంభః క్రియలు జేసి యానత నృపకో
టీరస్థగిత మణిప్రభ నీరాజిత రాజితాంఘ్రిని రజుండై
మ ౪ పైకచక్తింని రవద్య పద్యకవితా సూక్తిసంగంబులాం
ధ్రకబోధాకర కవికైశాస్త్ర బహుధాయు ద్యుక్త వాదంబులా
క్షకదర్శ కైశిక్షా శికంబు ముయౌక శ్రవ్య వేసోరవం
బాకటుంఘూన్నికల శవినాద శరధుం డాడ్డాలగంబుండగన్
మ ౫ పులిగోరు లేపెరతే నెకస్తురిమె కంబులే పుస్తజవ్వాదిపి
ట్లులుగోరోజనమిరియలున్ పికిలిపూలున్ జల్లులున్ మోవిపం
డులు కెందేట్లను జొరపప్పు కక్షివిండ్లున్ వారవాతెంపక
ట్టైలు స్త్రైకాసుకవిచ్చు బోయదారచిక్షల గాంచి రాభూవిభున్
౬ కాంచిసాగ్నిబడి మెప్పు క్షైకడను జుంకచేతు విడిని శరదరుచంచు జోడు
లందు సౌష్టవద్ది చ్చెంచు గన్నట్టిదిట్టమాటనేర్పరి యిట్లనేమనుజపతికి
క ౭ మైక్షైము సామి నీదయ నెక్కడను బొద్దుపొడుచు టెరుగనీవే
దిక్కని యుందుము దాయలు గ్రక్కతిలన్ కడుపు చల్లగదలక యుండన్
క ౮ పడుచులు పైదలు మేము బడి రాంయక వెంట దొంటి పనులను మీవెం
బడిదిరుగుచు నే ములనే యుడుములు వేకుండ యుందు మేయెడలందున్
క ౯ శ్రీవసరపుక్కరలాగ్రె దువక జనములలందు వేటదోటల యుందున్
దవు శైన పారవెంకెల మవుటనము బూడుమోచినప్పుడెందైనన్

శోభనము నిస్వామి సెలవు

౯ కానవేదుక బూతురుగానదేవ వేంట వైద్దల్లన గరాదె మామాటవినాద
వెలంగెమామింటనే పున్ననుచేతి సూటి । నీవు చూచిన బాలు నన్నింటు ఫలమూ
క ౧౦ అదిగాకేదేవ వేటకు । నదనుబదనైన దిప్పుడ డవులబందుల్
కదుపులు కడుపులు గానిచను । పాదలేగుచు చెప్పు దెలశిపొంగొనవచ్చున్
క ౧౧ దేవరదయ్యాలకునై । కావించిన తోటద్దాం డ్లుగలచున్న పండ్లల్
రేవగలు చేల్లు జెట్లెన్ । కావలి ప్రభుడాడరి పులులు కసిమ్మసేవెసవున్
క ౧౨ పసిగానుచు మేయువచ్చిన । పశిగానుచున్ గొలుపులులు బల్లనికృపడి
యుసియాడునేని యచ్చట । నసియాడున్ దరచు దరచు నరచున్ బరచున్
మరియును
చ ౧౩ కలదాక కానదేవ సలిగానరదు గ్రమహావరావా
టులకును తల్లతాగృహాకుండుంగములన్ దలుకాత్తురేటిదా
టుకు కు తేదియ్యచందనకపోలతమాలరసాలవృక్షవా
టులకుత్తద్దంలతరస్థకత్తన కుటుంబవనాటులకెల్లబోటులన్
క ౧౪ పైడ్దకచిరుచు వెల్లిముత్తము । స్వాంకపొట్లశ్లలతినైదరి । నిరూఢిన్
క్రిడింతు రెక్కిరాడుచు । చూడంగలయుచటు చెంచు చెంచున్ గోమ్మరల్
ఉ ౧౫ పోళికురంగపాళిశరభాళినదద్విపకద్విపకేసరి
త్రిలుదృశకరించిచమరీనబువినమ్ములనొత్తిపుత్తుకుం
డాలఘుటాపకారకలనకండగిరిసింధువెరింతురెంతకుం
బాలరువేరవి భ్రమరసంబులసంగతమిటారిబోయితల్
ఉ ౧౬ నావుడువాని వాక్యరచనవ్విని ధర్మవియు గ్రబుంతుశి క్షా
క్షావిధియించు వేటచేసగాంక్షమెయిన్ ద్వినుర స్త్రీనుత్రీల్
లాదికవేత్తలన్ మృగయులన్ బనుదేరగబూటబంచిధా
త్రీవిభుడానిసిద్ధి నిధేరించి నిశాంతమునందు వెలుడున్
చ ౧౭ సముదితపార్శ్వమెచ్చనేకసావిశిదెక్కైబుయూద్విక ప్రశ

క్రమదనిలత్వరాతిశయజిత్వరగత్వరతాలఘుత్వరం
గమునమువిన్నసంన్నపానకప్రతరాంగముచిత్రచారుచం
క్రమగావిధావదేక్షిత్వరంగముమెక్కెతురంగమున్ వడిన్ - A

ఉ ౧౮ చక్కనిమోము ముట్టెమ శిశాలిఖిలేన ముమేవిజ్ఞాళ్ళువా
పక్కెరపేరి కుచ్చులిరువంకల నెక్కడిచేచుక నింగిరావ్
చెక్కపుడాలుకైడువయు శోభిలు నెక్కవాయరంబు నెక్కిరా
ఝెక్కటు నేగి కాల్పులమృగయ్యుతప్సన హోరికృతిసేత్తు కంచుకుల్

మ ౧౯ బిగుపట్టెల్లమరించి వేటకుభటుల్ వేవేర నంకించి ముం
దొగ బిల్వన్ ఘరియున్ బ్లియుత్ పశిగా సోన్ దాటున్ దెసల్ నిక్కిల్
విరికాల్లుపన్నెలుంగి రుదున్ చేవిగవల్ క్రమ్మించి మ్రైఁ బాలకుపా
ల్పుగదల్స్పెల్పుచు బోవుదిస్సముల వేల్పున్ దత్తడల్ మెత్తమిల్

చ ౨౦ వలలున్ బోనులు బొక్కెముల్ చలిదుల్ పాకట్టు మందుల్ తెరల్
సెలగట్టెల్ తడవిండ్లు నంపుల పొదుల్ చేకత్తులున్ పెట్టియం
బులు పంజెటాలు నెలిదట్టు పైడి యుంబుల్ పూని వేలన్ విశా
ఖలవృత్తిన్ తెర వేటకాండ్లు గాలువంగా ప్రైరాజున్నతిన్

౨౧ భైరవునికశవరూఢి చూపుడిన తమకున్ శవశబ్దదివంన్ర వైన్యంబు చెప్పుచున్
యనుచు ప్రేటలు లయముల సోటు కినా క్రమించు కనకపాశాన్వితోన్నత శునక

సీ ౨౨ పులిబులిగాఁగ బెబ్బులి పిండు ఘనమెకనాఁడు చెదరగా నూటె నా చేతి యాటె
జముదాట్టె గెలుచునా బుముదాడి యలువమే శింగంపు మిత్తి నా చేతి కత్తి
బ్రసిఁబో పుటెట్లు నాయసిఁ బోవు మెకముల ద్రుంచు నా ముష్టి నా విల్లు కేల్
గుల్ల గుండెల్ గానే దుగుల గింగిగ జేశి చిక్కించు కాంక్ష నా చేలివంకి

౨౩ యనుచు వీరానులాపంబులాడ వినుచు నేనుచు మది పంజ్జిరధుండాంర్యజను
నిసుముచల్లిన రాలనిబిసరువావు కరదితాంతదురంతభీకరవనంబు

సీ ౨౪ సింవ్మానఖాంకురే శీర్షవారణకుంభజనితముక్తాఫలకర్త్రిలము

A కందముతీరువ్రక్రముల గారదముకొబదసాంష్టవంబునొం
పొందనిలత్సాక్షితులి బాళ్ళేసలంట్ర వినుసందమొందిపెం
పొందగసత్యవం దృత్తితి వినుంబబిసాంధులసంస్కృతింపమం
చెందురగంబుశబ్దవివక్షత్రితవిదాంరబులశేషై:

సమదసూకరపరస్పరఖేకరాఘాతశిథిలదంష్ట్రాచూర్ణసికతిలంబు

గంధసింధురఘటాకటకటాహప్రవర్షిందురదానాంబుపంకిలంబు

దవగంధవహబంధుదంహ్యమానానేకక్రూసికాగరుధూపగంధిలంబు

౨౫ పృథులషట్పదస్ఫోటక్లితఖిల్లపల్లివాధరాగతికాకర్ణనాతిక్షితి|

పరవశాత్మపటీరకోటరకుటీరలీనఫణియునున్నకోన గానబడియే

క ౨౬ ఆ కాంతారముచేరి ధరాకాంతుండు నిబిడబాహుపరాక్రమసంప

త్ఖీకరసేనాన్వితుడై కాకోలాహలరవంబు కడలన్ దుర్గల

మ ౨౭ క్షితిపాలాగ్రణి చేరఘూర్ణిలగ జొచ్చెన్ కాననంబెల్లటం

కృతిమచ్చాపకిరాతజాతములతాగేహాంతరభ్రాంతిఖేం

కృతిమత్కోలకులంబు హాంకృతిమహోద్రేకోగ్రసింహాంబుభా

కృతిమత్తాసురతరక్షుకంబు నగ్గుచున్ ఖేలచ్చమూరక్షులై

వ అంతనయ్యవసరంబున నారాచమేటిదొరసున్నాఖేటక సమయసముచిత

సంనాహసంపన్నుండగుచు నచ్చటా

సీ ౨౮ వేదముఖ్యద్రవించి యురులొడ్డి నియమించి యివ్వలవ్వలవలలిరుగడి

అడుగువెత్తించి చెప్పడజాడదెలియించి యోయాయెడలం పల్లరయించి

పొంగువారించి గాబ్బున జ్యోష్ఠిపెట్టించి కొందల్లిబిగురాకు గూండ్లనుంచి

అక్కడక్కడ త్రోవలరికట్టజెప్పించి వాకట్టుగట్టించి వైపువేంచి

౨౯ యొచ్చరికమించి తెరవేటదొద్దువేట గంటవేటయు మొదలుగాగలుగువేట

వెన్నిగలవన్నెమిటియుంచి యన్నరేంద్రుడుగ్రమృగభంబనక్రియోద్యుక్తుడయ్యె

క ౩౦ తారాజుచందవడగుటకు సారంగము పట్టెగది యుశాదూలంబున్

గాంచె రాజు సెన్నురు డ్రైరూఢి వహించె గానయు విప్పభృడ టచెగ్రె

క ౩౧ నృపశేవరుండు నిబుగబాంఫ్రి వృషగతమృగతతులగాంచి యలిసర్వాపా

స్థిపదేమగ్నంబనుఫల కంపుడివని సాధనము వెల్యనని మాఫింంచెక

ఉ ౩౨ భల్లతరక్షుసింహమృగపంజ్ఞులదివ్యంపగగాంధరాత్మజై

పుల్లసిలంగవాల్వడరియొక్కొకరంతటమెక్కవంచకంకం.

బొల్లనపాంచి పోగడెమి రందాక్కొరు నక్క గంన్నవా
డెల్లను వేటకాడ నుయొట్టిదయంచు నరేంద్రుడుం

క 33 యులదమకేసరికేసరి| యులఘుపరాక్రమని రూఢియ్యుని యుద్భటులై
యులుగుల బోవగని యుర్వీక| యులుగులపాలాడిరప్పుడవ్వీరభటుల్

చ 34 నరవరచాపముక్తమయి నాటు(కక్రొత్తే)సమీపవర్తియై
హారిణాము గూడి యున్న ప్రణయమ్ములదవ్వులపుండరీకముల్
బారిగానైప ప్రపాతగతి బాంధితదుత్పలతొగయోగమై
ఝరిదగన ధరచంద్రవిశిఖంబు సమస్తబునాదృతంబుగన్

క 35 కౌసరకేసరికరికరి| శాసనచక్రము డక్కచు శిశువశిరివ ద్ధఘూస
గ్రాసోన్ముఖము ఖబబ్బూవారి| శీసంతానంబు గాచె నృపుడతికరపుడై

ఉ 36 ఆ సమయంబునందు దమసాపగ తాపస పుత్రుడాత్మవి
దహాసముదగ్రుడై నతలిదండ్రులు దూపిట్టియుండ వారలన్
గాసిలకుండ కుండ నుదకంబులు ముంపగ నాధరావరా
గ్రేసరుడే సెనాధవని|విన్నకరిధ్వని యంచు విచారశూన్యుడై

క 32 కుంభధ్వని విని యేసెం|గుం చిద్వని యనివిభుండు గురుభక్తినయో
యంభములు ముంపగానేం బో| కుంభజశబ్దము వివేక గుణావింధ్యంబున్

క 38 ఆతరినాకర్ణించెబు| రాతనవిభు నిఘుడు పత్రరథుడు నిబాస్త్ర
ఘాతముగను ముని కామరుని| హాతాత్మయన్నయున్న తార్త రవంబున్

క 39 వినియని వారితరయమున| బనిబ్బని నిత్తని తాం|త నిశితశరవేదనని
మునితనయుచంద్రముని గని| కనికరమున పాపభయముగని కానిమదిలోన్

చ 40 ప్రమద మెలపకను గ్రుష్ట్రగ బాధహరింపగవేంటమైనరో
న్న్యమున కురానఖం|బాదవెకనెక్కటుధర్మము చాలు కన్నబ
ట్టుమనుట యెవ్విచ్చి విల్లట్టుతటుక్కనధారుణిపైచి సారవ
యములమరళ్లిబంచె మృగయాక్రియమాని విభుండు ఖిన్నుడై

చ 41 అన్నమునీంద్రపుత్రమృగయాక్రియ యొంతకు దెచ్చెనాకు ముం

స్నానిటనోమి కాంచి రోసమిద్ధతపఃఫలసారమైన యు
ద్యన్నయశీలు నిన్ను తలిదండ్రులు వారటనున్నవారలా యా
కన్నరచూడ బాలయుతిగా విధినేర్పె [illegible] దూర నేరుతున్
తే ౪౨ యుచటనున్నారు తలిదండ్రులెవ్వరిక్కు వచ్చిరిటకేమి యిప్పుడే వారి వారి
దప్పిదప్పించు నొక్క [illegible] తప్పు సైచి చూపుమ్మొక్క త్రోవ పాప నిష్కృనకు నాకు
క ౪౩ నావుడు జననీజనకుల యావాసము తజ్జరాచ్ఛరాయూస పిపా
సావస్థవారి కెరఱ్ఱౌ [illegible] పచ్చుట మాత్మవశో [illegible] దెలిపెన్
తెలిపి మరియును
క ౪౪ కృతపుణ్యపాపఫలములు వితథములై చనునె యనుభవింపగ యోలా
[illegible] పాసమాన్యై పృథుతరకీర్తీ
చ ౪౫ అనెమునిసూతిసూక్తి విని యాత్మకలంగి దురంతచింతనా
తనిగానిపోయి వారి తలిదండ్రుల సూరెలనిల్చి యజ్ఞతం
దీనయొనరించు నేరనివిధంబున నేటదదియ్యదా హా మా
చినతుది దెల్పి బాలునెదజిక్కిన తూపు పెకల్చె నెవ్వగన్
క ౪౬ ఆశుగము వెంటదన తాప్రాణాశుగము [illegible] బుగుచా
వీశుం [illegible] దరియూ [illegible] శము లేకనుచు చింతి [illegible] తలిదండ్రుల్
అప్పుడు విభుండు వారింగనుంగొని
ఉ ౪౭ నేనపరాధి నీచు [illegible] ద్యుడ నీతివివేకశూన్యతా
ధీనమనస్కుడన్ బుద్ధమలిన్ గలుషాత్ముడ నిగ్రహార్హుడన్
గాని యనుగ్రహార్హుడను గానుత పోధన యాజ్ఞ పెట్టు కాం
క్షానను గృపారకంబు నతవాని పదంబుల ప్రాలి పల్కినన్
క ౪౮ అటువిని ముని దంపతులని రటువిని పర్ణ [illegible] భోక్తలగు తాపసులన్
నేటుకటు [illegible] నెపుడులు [illegible] కటకాధిపులు వేరె గర్భావిర్భుల్
క ౪౯ మానుదెగటా [illegible] మానుల [illegible] సిత [illegible] సూత్తులు [illegible]
దీనుల కుములు [illegible] ని వృషు [illegible] శోకమునం దమరిరిన్

Ram. A. 4

ఉ ౫౦ ఖానుకుల ప్రసూతులు కపాపరులెట్టియు వధ్యవాంఛ సుర్క
భూనిప న్యలంటి గుణభూషణులంటయు దాపరాధదం
డానుప మానశౌర్య నిధులంటును ముని ప్రియులంటనేడయో
కానక కన్నెమాసుతు బాకారించియుంచ్నియు మిధ్యసైసితే

మ ౫౧ మునిజైవాత్తృవుల బ్బ బంధుకుల సంఘాతుకెన యోహాంసల
త్యనుక్రం పాపరులంచు నమ్మితి మిగాక యొప్పిబిఘోసంగిరా
తుని చందంబున నెంచితే వనపరాధుర్క సాధ్యము ళ్ళొత్యపం
డనకోర్కురక్షణియించె నేవిశిఖపాండిత్యంబు నేకింతటక్

వ ౫౨ ఆని పలవరించె విరించిగురించి దూరి దూరి తారి ఆంధ్రెడ తోట్జైరితనిబ
కుమార్గకథనంబగు వతానిమిధునంబు పంచత్వంబు నొందినంగనుంగా
నిమూర్ఛిల్లితే చింయుల్లంబు దల్లడిల్లి పెల్లువగలవగ చియధావిథింద
దియ్యాగ్నిసంస్కారవిధులు నిర్వర్తించి పుత్ర సంతాప్రకారణంబగు తాప

౫౩ సశాపంబ మోఘంబనియంతరంగంబున శోకింబువెక్కిళపకపరమ
సంతోషభరమగ్నుండై మరలి పోవుచు నలరిమరియు వేటాడుచుంబని
యెనివివధంబునా

తే ౫౪ నాయెదుట మీకు భూమిభళన్నాము మూన జాల్లనేయని పండ్లు డువ్వైనా
గిరిగుహాముఖముందు కేసరులు వెడల చెండెకడిఖండలుగ నాన్యపాఖండళు

తే ౫౫ పంచముఖసాంఖ్యపార్వతీపతికిగాక హారియను శుభావ్యయంబు త్రిపాఠి
యొట్టితెర నోరిమెకముల కేలయనుచు గనవియుగ్రంబునైన శింగముల్గడపె

క ౫౬ పురుసింహ్మానాదకదళి కరిగంధర్వాచభల్ల ఖడ్గోద్ధుర వై
దుర ముత్రియ డెరయనాన్యప పర్వతమై పాఖెటకర్తుండువన ముగిలుగాజె

సీ ౫౭ కలువపూనెచ్చెలికానింయుంకచ్చితి గ్రంబిల్లు శశకిశోరంబుదక్క
చవిమలచూరి చూపులె మరుల్పొని చూపు శివుచేతి ముద్దులచింకదక్క
రెవెలుంగును దాల్పుదేవేరియుగు దుగదక్కిరింత గొప్పపంచెమెకముదక్క

తిగాక
చి

తనవంగడపుచె క్షోణీశులెంగుపట్టి యతాజుము నిలులాయరాబంబుదక్క
తే ౫౮ నితరదుర్గోచరమృగంబు లెంచ్నగలిగె। నన్నిమృగములబరిమాచినయున్నరెంద్రు
యాత్మధనురస్త్రపాండిత్యమతిశయిల్ల। ప్రబలెమృగయులుబాగడచోబకలము (క్రమి)
ఉంతా
మ ౫౯ శరసైకదివరదత్రతాంకధరయుర్గసంకీర్ణశైలంగాలకో
త్సరయుర్గమ్మిశ్రపల్లివల్లియుగనల్పాగ్రాధ్గచంద్రప్రసూ
స్సరసస్వేదయుశ్చైనావనిలతాంతక్లాంతకాంతాకృతిన్
స్థిరమ్మైచిత్తరమ్మై తలిర్చెమృగయాంతంబందునందంబుగన్ x చె - -
క ౬౦ మృగయాక్రియ మానివడిన్ముగుడియయోధ్యాపురిక్రమారాజ్యరమా
స్సుగుణామహిమానాస్పదమునిదిగతాఘుడువిభుడు పె క్కువేలెండ్లుంగా
వ యువిధంబునదశరథుండుప్రాజ్యసామ్రాజ్యభోగానుభవ(విభవ)యుక్తుం
డయ్యునాత్మగతంబునా
క ౬౧ నిస్తులరాజ్యశ్రీలన్ప్రస్తుతిగలనేమిఫలముపుత్రస్వగతి
ప్రాప్తియునుపలుకుగాదెప్రశస్తమచయ మునేనుచుమదిదలపోయ
క ౬౨ చింతితఫలదాయకమునిరంతరసుమనోమనోహారమునగునాహా
యంతటివారికినాత్మజసంతానమునంన్నిధానసంతానముగాన్
క ౬౩ ధాత్రింబుత్రసమౌదరకాత్రాయత యుతీరియునంగగలిగినతాదల్
కప్పుత్రునిగాంచుటయెకడాగాత్రసమునటకుఫలముగనుతింపంగన్
ఉ ౬౪ రెండుగారంతసంతతివివాసునిజన్మముగాదిలలం
పందగుసంజనంబుపనపత్యముముక్తినిధానలబ్ధికిన్
గొందలిపవ్వసిరవజరాభరవేభయూతగా
నందననయున్నితాంతనంయునాకికనెన్నడుగాంచగల్గునో
ఉ ౬౫ నిరవద్యమండలంబైననింగియుదర్త్రగావేనియాగమం
భారుహాశావ్యమైనబలము్గర్భవనిచాలనికావ్యముగ్సదా

ఉంతా॥

శైలం

పోయున్

చారము వాయు (బ్రాం)తివ్యాళి మునశాంతితపంబునపత్యదూరసం
సారముసెక్కతీరనివిచారముత్తేయువిభుండువేమరున్
క ౬౬ నేనెలనెలచాలా(నేనెలతనూజరహితసాం(మ్రా)జ్యం
బీనేలయీలాగున(దానాల(క్ష్మీ)ధవుండుదయతలచేడకో
క ౬౭ అనితలచివలచివెనకటి। మునిశాపముతప్పవేదమెయూఖించెదిర్యై
ననుదలకూడదకోయని(జనవరుండునతాం/చింతసంధిలబాగులున్
వ ౬౮ యువిధంబుననాదశరథుండుతనయసంతానచింతావ్యథా
కులాయమానమానసుండైయుండ(నేండెు)క్కనాడు। వసిష్ఠవామదే
వాదివాచంయమీసముదయంబేతెంచిభూకళత్రునకుపు(త్ర)కామ
(క్ర)తుచికీర్షావాప్యన(ప్ర)కషనంబుబ్బైడమవిట్లనిరి
చ ౬౯ పులులకుబుట్టినేర్పైకానిపూరియుగిరియుమేంటివేటివేం।
బిలుకలవెంట(ద్రు)ప్పికానిపెంపుచుగానలసంచరించునా
కలియుకలంట్లమాయల్లమృగంబులుద్దానైకమానవుండునై
మెలగుటగానరాదిట్టనిమెచ్చగనేర్తుమెబుశ్శృంగునిన్
క ౭౦ పుట్టినదిమొదలుమెకముల(చుట్టీరికంచెరుగుగానిసుదతులుసుతులున్
షట్టులునమైనెవెతలన్(గట్టువడిదెరుంగడతం(డాకండవనిశా
క ౭౧ ఆయాసపడకరాడుమ(హాయత్నముశాయవలసెననికాన్సదినిజం
బాయనవచ్చినయిప్పుడే। ఋష్యాశ్యుస్వస్తిసంబుస్తవ(న్న)కర్మమవనీనాథా
క ౭౨ నావుడునంతటువారల్లేరేవారనిరుటునమస్కరించినవారై
కోవిదుడుత్తరకోసల(దేవేంద్రుడుకౌశిక్షేమం(త్రి)దికన్యొమెగంతై
ఉత్సాహ ౭౩ శిరలానతిచ్చినట్టివింతవింటివేకదా
పూరుగిరుజేరడట్టెయుండునట్టికానలో
జేరుబుశ్యశృంగునట్టివిల్వనంపువేంపగా
నారుషీశ్వరుండువచ్చెనాఘవించునట్టిమున్!

౨౪ కానలలోఁ మృగంబులలగంబు శేయోచేసెం|దు నం
ష్ఠానిమండ వెశవరుండు మనలఁగూడు జూడవే
దైనసాక్షత్ప్రపద్యాక్కకటేని మానరాదుగా
పూనిచూడు మెవ్వడెరుగు పుణ్యమున్న నయ్యెడ

క ౨౫ యొూజింప్ర్వమను చుజ్జుచ్చిన్న|ర్స్తూ జారంబునకు వచ్చి యమ్మం(త్రి)వరుం
డే జూడ (ప్రి)యమొన వైదు|రాజునకని తలచు నవసరంబునకేతగఁ

సీ ౨౬ నీలంపుబడలకు బిలి *చె బిల్లులుంగావె నిగుడు నిగ్గులలోని పొగరుదెగల్లు
చిలుకు చూపులకు మెచ్చులస్లవి|రుకగావె సాల్మపు (ద్రి)ప్పులలోని తళుకుగుదు
పలుకుదియ్యములకు వెలిగాడుగులుగావె నంరుగారములలోని నగవు బసు
కవికి చెయ్యులకు బంగరుటెక్కెములుగావె మెమెరుంగులలోని మిసిమితేట

తే ౨౭ లిట్టిబిరుదులుగలిగి యునెట్టిబిరుదు|లాసపడిరంచు దము(ప్రో)డలాడ (వి
మలహార్లులు మో(ర)యనాం దోళికలనే వచ్చె|డిగ్గిపొడగన్న వెలయూం (డ)
(శ్రీని చూచి)

క ౨౮ వెర్లవరు లిప్తారువులకే|గురుకుచలని వలచి రాజు కాలువ్రైయున్నా
డరుదెండని తాముందుగ|నరిగియరుంగించియుండెనవడధిపతికిఁ

మ ౨౯ (అ)రవిందాననవెల్లనల్లనపుడె యాస్థానముఁ జేరిబం
గరుబెత్తంబులవారు పేరుబడి వక్కాణించి చూపందముం
దుర(త్రి)గంటకనుంగొనంగ నెకసందోహంబుగావచ్చి (మ్రొ)
క్కిరిపయ్యంటుచెరంగుముంగొనల తొంగెంగలు దొలెత్తుచుఁ

క ౩౦ అత్తరినత్తెరవలతో|మత్తమరాళీసమానగమనవిలలితో
వృత్తస్తనబాధలతో|నుత్తరకోసలుని మం(త్రి)యొకమాటనియెఁ

ఉ ౩౧ కానలరుష్యశృంగుఁడన|గానొకతానికుమారుడున్నవా
డ్లైననన్నెటుకిఁక|మునివృకతరకవత్యమెరుంగడిందుబిం
బాననలార నేడెరుగననెవ్వడు మీపసవెల్లరాజువా
రానిరియిచ్చినారు కలరాచనియమ్మని తోడితేరగఁ

41

*చె అవి లూరణమైనని లెర్చుకులు.

గరుబు

ప్రోడలాండవిపా

41

యుసారిక్

క ౮౨ వున్నారుమంచియేచిన|మిన్నలవెరాజుపంపుమె|కైకకవిరా
రెన్నటికివిూవిలాసము|లిన్నియునెట్టికిచెప్పరేచెలులారా

క ౮౩ కంన్నారమీకుచంబులు|గన్నారతిమరునితోడగవవేవపడునా
పన్నారుదొంతులమ్మిగ్గె|కాన్నారొర్ణ్యాపశిండికుండలటుంచుక

క ౮౪ అనినసాకపల్లవాధర్మ|తనుమధ్యమ్రొూలనిలిచితనవిలసనముక
చనుగవపైమ్యెనయుంచిన|వినయాంబులివిూధ్రవిర్రవీగంబులికెక్

క ౮౫ రెన్నిదినంబులుమితియే|కన్నెలబంచిదరువతానికడకనవదైనా
మన్నించ్చుమీరుమేనుపగ|మన్నారమ్యువ్వంగలసమున్నతినెల్లక

చ ౮౬ పాలతుకవెందుకొప్పులకుపూవులువైతురుగానివాడిచూ
పులకునుగళిపల్లులకుబువ్వులువైచినవారమేమ్మువా|
చెక్కెకులలోనివెన్నెలలపేరమ్మైరంగులమ్మైనినవ్వులే
మొలకలపేరదేవరవముంగానియూడుదురెట్లిప్రాడలుక|

చ ౮౭ మలచినబాలుగాకమగమానిస్తిరూపులికాలకైనజె
క్కులుపులకింపజేశియెదిగోవలవెందునేనకవినంగనే
గ్గలమగుసురూపుమాయెదురుకట్లకువచ్చినచేంతగాదుప్రే
మలవలరాచమోహమెరుకమానిపిట్టెత్తుమమ్మునిక

చ ౮౮ అనవినిమెచ్చురాజువివిధాధరసోదకురంగనాభిచం
దనములుదానటండినబధానుడెుసంగినబట్టుభామల
యిచ్చనుమతిగాంచిదండియయుష్టాంగముమద్దెలతాళమావబం
బునుగానిమేవమైమునితపోవనికిజునినిచ్చిపైకైదక
అయ్యవసరంబునా

తే ౮౯ కలువచెవిదొంగరాయిడికలుగుసేనింక|ననుచుమునువున్నపద్మినిలేన (విరాస
ధనమునిచిచెటనిడురాగ్నితోర్పుప్యాదె|బడియెబద్ధమణికకవిలోపద్మ (వాతుడూ

4a

అరకబుంధి ●

రామిదాక్షు● ●

క శ్లో॥ మెట్టుకెనిసంబుకెంప్పున(భ్రుట్టునరతిబాశసితగభస్తినెదురుకొన|
నట్టిశరివచ్చుటకున్నె(ప్పట్టినకెంబట్టుగిడ్డిపెల్లికివొ్వారెన్

క ౨౭౧ కలయుకవెడసినబుక్కిని(చెలువల్లుకన్నెట్టిపదనుచేనెల్లెడలన్
మొలచేననననలుగానలుకు(బలసితమోాలతలుబయల్లెందిరివారెన్

చ ౨౭౨ అలమరునాజ్ఞశీతకరునవ్వులకమ్మనిచెప్పిగుంపుల్లై
యలిబలముల్విరయోగిహృదయంబులుచూడగదెల్సినట్టివె
న్నెలకారక్కచ్చెల్లాయనగనిండినచేకటిమీదనెగిచు
క్కలుగనుపట్టెవచ్చెపాడగట్టెశశాంకుడునంతతారుప్పున్

చ ౨౭౩ చెలువవెలుంగురేమగడుబుక్కినెచ్చెలిబోడుకోడెచు
క్కలబువరాంద్రతోననుపెక్కాడుజగంబులచూడ్కివిందుచెం
గలువలకోరికదా(విలుకానికిక్లాచినవమామపండువెం
న్నెలగనిచందమామకడునింగిజెలంగినెల్లుంగనెంతయున్

వ ౨౭౪ అప్పుడవ్వారచకోరలోచనలులోచనబ్బోనిమోచనంబులగు నమృత
మరీచి(రోచి)విలసచికాసేవనంబులకునూచిపూచిన(పూపొ)దరిండ్లముంగిళ్ల
నభంగురస్వాదురసాతలంబులగుఫలంబుల(బ్రాసవంబులగునాసవంబు
ల్లుగూర్చికూర్చుండియొండొరులెపంచియుపయోగించునవస
రంబునా

చ ౨౭౫ బురతయొకరుకుంబుగ్మవాచంద్రశిలంగనుకూర్కుచుండి(క్రా
వ్విరికలు(ద్రాపై(వవెవదకొటవె)డలత్వైముదిచిల్లలకార్నియుంచ్చ[illegible]
చ్చెరనెకకల్గిపొయిపొదన్తించినవానప్పగరంచెవెన్నెలల్
చెరబడెని(ద్ర)నేరగుటచోద్యమెదానికినట్టెపట్టునన్

Thus in the Mackenzie ms.

అ[illegible]

క ౨౭౬ నవ్వుచుపశండిగిన్నెల(క్రావ్విరితేనియులుచెలులు(గ్రోలిరిరావ్రా
యువిభ్రారకతుమ్మెద(బువ్వనిజేవునుమెకింతచేవి[illegible]నటచెన్

రామా[illegible]

చ ౨౭౭ తెవినునుసోగవెన్నెలలతేరకానందననేడచూచిమ

త్రిలిమధువానిజ్జెక్కిసుదతీమణియొక్కతె నేవినిఁతనె
చ్చెలిచవిచూడ వేఁయనిన జేకానివింగనిఁయూసేవిఁ మున్నపై
బలియరాయూసేవెమ్మగుటచిత్రముసేకనిపక్కైనల్లతోఁ
సీ ౯౯ గుబ్బమావిడిచౌవగారాత్తసేవుగా। యనిచేతబునతెగఁయ్యాళి యొకతె
లేపొన్నమసేమండలెప్పగానగనేర్తు। బూడుమాయనిసెవి ప్రాఁడ యొకతె
గోరంటమరదియక్కునచేర్తునిన్నంచు। కులుకుగుబ్బలనెత్తెగలికి యొకతె
కంకేళిపాతసేకాలుద్రొక్కెదనంచుఁ। పాదంబుపైజెట్టెబాల యొకతె
తే. యతారమధువుదన్నెల్లదవ్వబుష్పసవంబ్బు। గ్రోలినసువామవుఘుడదక్కెకల..
చూతపున్నాగకురువకాశోకతత్తుల్లు నవ్వెనవ్వులపువ్వులైనిబ్బవటులై
క ౧౦౦ వెండియుబహువిధవిహారణా। పాండిత్యమునెరపిరచ్చట్ట్యబడలికనవలా
విండుతలిరాకుష్టానుపు। రండంబునేనిదురెసలెషతదవసరమునన్
క ౧౦౧ ఇనరథతురంగహేషలు। వినవచ్చునగెరలిగగనవీధికిలంఘిం
చ్చెన్నావాడఫ్ఫుగాండ నేసరి। యనవేగురుబుక్కష్టాద్రిచెనంత్రూ ప్రాచిన్
క ౧౦౨ యిక్కువనీపతిష్టాలికి। బుక్కెవబువరాలుచేరిసంకేతరవం
బాక్కటటియొసంగెనోయన। గుక్కుటముల్పక్కినామ్ముల। ఘోంకృతిచూపెన్
ఉ ౧౦౩ ఘాంకృతిదేవతానియుపంక్తిరటత్పుటహోదికంబుచే
ఘోంకృతిపట్టెసోంగనానికుంబు కంటికేక్కతాకుపంక్తిచే
ఝుంకృతినిర్దళత్తమలషండమదాళులచే ఘ్లిగ్గారవ
శ్రీంకృతిశాలికాశుకపికేదివహాగాదులచేవినంబడెన్
క ౧౦౪ చెదలద్దానలుసన్నపుకెంపులు। బాదలంబ్రాఘాతవాతపోతంబులచే
నుదయాచలవకులవనే। వృదులపరాగములునెరసిమెరసినభంగిన్
సీ ౧౦౫ కనిప్రాచిగానిగంగరత్నమువంటి। పుత్రసంపానంబుపుట్టెననగ
మరదేవాభుయులత్మ్రమనుపొందబంగారుకుండవంటివరుండుగోడెననగ
బలభేదియుఖిసంపబ్రహ్మదేవునివంటి। యతిధియభాగతుండయ్యెననగ
పుదయాద్రితలమీదనుంచుకోమేరవు। వంటిచుట్టముచేరవచ్చెననగ

క - - - - - -

44

తే ౧౦౬ కోమలారుణాకిరణాముల్ కుదురుకానుటు। సులభమైయుల్లరికిదిలె చూడవచ్చు
ననఘసుకుమారమండలంబు నేదనర్చు। భువననయనంబులోకబాంధవుడువించె

ఉ ౧౦౭ యెల్లరునంతమేలుకానియుండుముషోల్ముఖముఖ్యనాదికం
బల్లనతేర్చికైపుగత్తులాంబరముల్ మణిభూషణావళుల్
మల్లెసరంబుతుర్బరిమెళంబులుదాలిచిబుశ్చశ్వంగుని
ద్దెల్లమొగాగఁజూచిచనుదెంమ్మనిదూతికబ్బంపిరంపినన్

చ ౧౦౮ అదివినిచూచివచ్చివినుఁడమ్మునితం(డ్రి)విభాంఁడకాఖ్యుఁడన్
ముదుసలివాపనయ్యఫలమూలకుశాహారశోక్షమేగినా
ఁడుదయముగాకమున్నెయిపుడాంటుగఁబిక్కఁబనుండునాగన్నె
మ్మదనుదలంచికేళ్ళాగిచిమందిరయానలుబోయిదవ్వులన్

వ పర్ణశాలాప్రాంగణంబుననున్నబుశ్యశృంగుంజూచితమలోనా

సీ ౧౦౯ యంతగన్దంబెనవింతలేదాశ్రపల్లి(తిరుగాబచ్చిదిద్దించ్చవచ్చు
మెసలివేళ్ళిమిబొట్టుమస్తిమీదమృగనాభి(తిలకంబుబటువుగాదిచ్చివచ్చు
ధవళంబులైనదంతములపైపెడెంపు। కెంపుక్కెందళుకుకల్పించెవచ్చు
పులితోలువిడపించిబిలుగుదుపట్టులువరిం(గులువల్లెవాటుమేకాలుపవచ్చు

తే ౧౧౦ కొరసిగన్నైయుబోటనెకామ్మపుట్టు। చెరిచెననికానియంతైనశ్లాయువచ్చు
కఁడపటభుజంగశ్లేషంబునేడపినప్పు। డుండుబోగండుమీరెయీయామిం
(డతపడె

క ౧౧౧ అనినగుచేబునెగ(వునిగని(యనుపేరవేశవృగాదనాభఁకుడై మో
డ్పినకేలుదానురాగా(మునలన్మునులనేచుదలచెమదినితడనేచున్
అవ్విలాశినులువెరగంది

క ౧౧౨ మగువలుమగలనియరిగఁడు(మృగములకోరసిడేమిమిడిమేలక్షితం
డగపడుననితలచితిమే(న్నగుగుబంబునకుదిక్కియుడ్పలిశివిమిసుమీ

తే ౧౧౩ జననాగాకవిడుతుమేపూనినెట్టి। కెలన్నమున్నాడుగామీనకేతనుండు
మదనుడనిచేరిఫ్యుతపక్వమకిచేశకల। శర్కరాదికమిళితభక్ష్యములుగా

మ ౧౧౪ యుడిరవత్యానికుపాయనంబులుమనోభిష్టంబుగాబూరియుల్

వడలుఁ ఖర్జూరకర్కటకాయలు నులద్రాక్షలుఁ క్షీరప పూర్ణగుప్తం
గుడుముల్ గారెలుఁ జిల్లమండిగలుఁ సాగుకగమ్మ బూపట్లునూ
ప్రిత్తులుం డ్రపుల్ దోసెలు నప్పుడుముల్ సుకేయ్సులుఁ దోశాళవెన్నె కన్పడఁ
క ౧౧౫ ఫలములు బింబ్వమ్మ (ప్ర)తప: ఫలములుగా నివచ్చిసరసభాష్టప్రాడిఁ
బలికిరి చిలుకల కాలుకులు పలుకులుగఫురిపుదభుకు పలుకులు గులుకఁ
చ ౧౧౬ చాయ లిడేరుమంజిరుల కుచంబులు వృద్ధము లింద్ర్యము ఖివముఁ
పాయని సౌఖ్య ... గలుగు పాటిరు చుచ్ దళుకొత్తమోవిపం
డ్రియుడ వేని (ద్ర)వ్యములభిష్టము లైనవి యుండు యుండుకా
మోహము నేం(ద్రి)యని యుత్పుల గంధులా సంగరమ్యుఁ డఁ
క ౧౧౭ యిచ్చిన నవి మది గైకాని మెచ్చుత దియ్యావ్వులోప మేయె యోక్తుల కుఁ
పచ్చిక శౌయుగడ ద్వార వచ్చిలతాంగులకు వేతాని వరుడిట్లని యెఁ
క ౧౧౮ యే మునిపుత్రులు మీ శుభ నామము వెయ్యవి యెమిూ వనము వెచ్చుట నో
మిూ మేనులు సౌభాగ్యము లేమని వర్ణింతు నెవ్వరిందరు జెప్పుడా
అని మరియు నూ
సీ ౧౧౯ స్ఫటికా (ప్ర)మాలికల్ చక్కని వివియ్యీము హారలతాపంక్తులంటు జూచి
హృద్యముల్ చోద్యమౌ కేయివిక మండలులంచు తవిపయోధరములుఁ జూచి
భసితాంగరాగ సంపదచాపురేయంచు నౌడలిగంధపుపూతతడవి చూచి
యువిదియపూర్ణము లైనవీవల్లములంచు పట్టుపుట్టంబులు ముట్టి చూచి
తే ౧౨౦ మశితముల్ విని యాశ్చర్యమగ్నబుద్ధి కాంయసిద్ధి (ప్ర)భావంబు గ్గాంచి దివ్య
తాపసుల్లు వీరు వీరిమం(త్ర)ములునేర వలయు నని చేరి ప్రార్థించి పలుక బూచు
తే ౧౨౧ వెలదిన వ్వుల్లుమించు (గ్ర)వివరుల్లు టంచు స్తలకప బ్బులు షట్పదకుల మటంచు
పలికుచములు వికుచంబులంచు నెంచి సర్జులు వనదేవతలట్టంచు మదిదలంచు
సీ ౧౨౨ జెళ్ళికు బూపుల మించు కతికి కన్నులు గాంచి పుదుటు జింకలటంచు మదిదలంచు
తిన్నని సన్నపు నెన్నడుములు జూచి కాదమశంగములంచు మదిదలంచు
చిసురుబంధాభోగ చకచకల్ క్రించి మన్నువం పువ్వుర్షులంచు మదిదలంచు

మందయానంబులఁజేసెంద వాలోకించి।మాతంగఘటలంచుమదిదలంచు
తే ౨౩ గానియుంటాని రూపరేఖానితాంత।కాంతకాంతావిలాసవచింతయుంతయెన్న
బూనదాకెక్కవ్యగచయామానపరిచ।యుత్రియాధీనమానస్సుండగుట జేసి
వ ౨౪ యుత్తెరంగునఁగురంగనయనాస్వరూపంబెరుంగక వెలుంగుసహాజమ్ముఁగ్న
స్వైఖ్యాదయుండగు నత్తపోధనుని ధైర్యంబుగనుంగొని.
సీ ౨౫ మగలుమాభావిభ్రమముగాంచినపుడెల్ల।మరుఁడు శింగిణి విల్లమర్చియార్చు
చూపరమాయారుసొబగుగన్నపుడెల్ల।మారుడెక్కిడుతేటునారిమీరి
రసికులుమాయొయ్యారిపుపసగాంచినపుడెల్ల।దపకుండలిగూర్చుతళుకుతూపు
స్నిగ్ధులు మామోవిబిగిగనునపుడెల్ల।వలరాజు రుశిపించుతరువాలు
తే ౨౬ మున్నమాకుసహాయుడైయున్నవాఁడు।మించుమదనుఁడునేడాక్రమించ్చేరచు
నితడుమముఁజూడ ప్రాల్లిప్తపింతవింత।యంతవాడని చింతించితెంతులాప్రా
సీ ౨౭ శలతియొగ్యశబ్దసంహతులుఛురింతుము।మారసంజ్ఞారూఢిఁ దీరచూడు
మదనుశాస్త్రాయాసపదమెరింగింతుము।మముగటాక్రాంపుసంయమివరెన్య
యనురక్తిగూడుమాంయష్టాంగవైఖరి।గాఢముంగాఁజూపగలముధన్య
ప్రాధిబరిభ్రంచుపంచాంగుళిన్యాస।రచనావధానమోయుచలహృదయ
తే ౨౮ చదివితిమిపెక్కుచిత్రయోగచర్యలెల్ల।తెలుపగలమాముక్కళలయందు
గలుగుభేదంబులెన్నిటిదెలుపగలము।మీరహస్యంబులెఱింగింపుమీముకుంద్రా
ఉ ౨౯ ఆసనబంధబంధురసమాధియునింద్రియనిగ్రహైకవి
ద్యాసుముఖత్వముంబవనధారణాశక్తియుమాకునేర్పరా
దాసకలంబుమీరతిరహస్యముగాభవదంఘ్రిసేవనే
చ్ఛాసముదగ్రతంబరముసౌఖ్యముగాంచెదమైతపోధనా
క ౩౦ అనిపాడిరపుడునృత్య।ధ్వనికేకిఘనేంద్రముంద్రవత్పాటహానాం
బునునిశ్చేష్టకురంగం।బును మూకీకృతపతంగముగానచటన్..
మ ౩౧ అకలంకేందుముఖీశిఖామణియొకర్తాలాపముల్ సేసిగా

స్వకళాదేవతవ్రాతపల్లవితవీణాదండకాండంబు గో
రక్షితస్థాణువుగా ఖగత్రితయముం గౌరొక్షిసొల్లాడగా
యకవీక్షాదిసమస్తదోషపరిహారాకుంఠకంఠధ్వనిన్
౧౩౨ క్షామవిట్లు పాడ నాతపశివయుం మ్మునీశ్వరుం
సామవేదగానధగానచాతురీధురీణతా
రామహాత్మ్యలంచు వీరిరమ్యవిద్యనేర్చిదర్
ప్రేమనంచు సఖివమాచరించ్చునేయుమనంతటన్

చ ౧౩౩ అనునిశమధ్యల్లా క్రియలు నాపరిభాషలు నెప్పుజ్బిందుబ్బ
క్కినిశకౌరవంబవేషములనేలికెసల్పిరిదేవతానజే
మనులకుమెచ్చుపెట్టుక్రియ మర్దళతాళనినాదపద్ధతిన్
రగాదురురత్ననూపురఝుణంఝుణముల్ వైరయుంబదాహతిన్

క ౧౩౪ ఆకమలాస్యాలాస్యక । శాకలనావేషకౌశలవిలాసములా
లోకించియౌతపోధన । లోకాగ్రణి యిట్టులాత్మ లోనొదలర్చెన్

శా ౧౩౫ శాలోన్మత్తపిశాచశీలలత్వక్క్రం । ప్రంపమ్మానుసంధానవి
ద్యాలక్ష్మీపరిభక్తతాములవముండానందనిర్మగ్నలై
హేలానర్తనగీతులన్ దాలగుచుక్రీంక్రాలాగునన్ వారెతా
బాలుర్ వీరని యువ్వహామహుడు సంవాద్యాదంబు నొందెన్ మఱిన్

వ అనితలంచు నమ్ముని ముఖ్యునకు నాత్మసఖ్యాభిముఖ్యంబుగలుగుటవగ
నుంగానిలతాంగువిట్లనిరి —

క ౧౩౬ మాయాశ్రమంబులంగబు । మాయాశ్రమముత్తహింపు మాబడిరమ్యా
మాయఘ్నూరు వింతదాసిన । బాయుతయుండెదవునీతపంచిదేరున్

క ౧౩౭ విందారగించివిచ్చే । యుందగు మాదివ్యమువ్వల్లద్దునని ముని బనకుం
డండులకు రాకమును వృత్తై । యుందుము ఖుళవతానిగానుచు నేగిరివేగన్

క ౧౩౮ చనిరొమపాదురాజ్యం । బునకునవావృష్టిదోషముం దొలగగరం

జనుకూలవర్త్మమొదవన్ గమ్యైనస్వైరమార్గవశమున్ స్వీదివ్యయుటన్

తే ౧౩౮ యుట్లునాప్యక్షిమాన్నవతాసంద్యకాంక్షితామపాదధరిత్రీశవీరుండు మెచ్చ

తనతనయుశాంత పేరితాంతాలలామ బరిణయంబునర్చినాలోకపావనుని

మ ౧౪౦ భ్రూణాదాద్యక్రసువర్ణాసవ్యక్రుబలిశక్రాదక్రుదానాధ్యదా

రుణాదపర్వప్రతిపక్రుభూభవదేటవిరూపాక్షాతిఘోరాశుశు

క్రన్నీభ్యారక్రునాదక్రునాస్ఫుటకటాక్షానిత్యసత్యక్రమా

గుణావార్యక్రసద్యక్రుశార్యసమరక్రోదక్రమపాలభవా

క ౧౪౧ పూర్వాదిపుణ్యరాజాన్ ఖరవకథాగతి విబోధకవిహారస

గర్వాఖిల రత్నంకృచూణిత సర్వాహితవీరమకుటచ్ఛన్నయఘటితమణీ

౧౪౨ వర్ణన్నిసద్యశతే జ్ఞానదాత్యతారాజరాజా

౧ గురుబుధసుతే భూజా కుంభినీకోభిరాజా

సరసీగుణాసమాజా శాత్రవాంభోజరాజా

నరవరవిస్తుత్యాజాన్నైపుణీకోబురాజా

గద్య ౧౪౩ యిది శ్రీమదాంటిమిట్ట రఘువీరశతకనిర్మాణకర్తృత జగదేకవిఖ్యాతిధు

ర్యాయిత్యలురాజుతిప్ప యమనీషిపర్వతాభిధానపౌత్ర అక్కయామాత్య

పుత్ర పరిశీలిత రామానుజమతసిద్ధాంతమర్మము ష్మడివరదాచార్యక

టాక్షవీక్షాపాత్రవ్యాదయుపద్యాధిష్ఠిత శ్రీరామభద్ర శ్రీరామభద్రకవిప్రణీ

తంబైన రామాభ్యుదయంబునందు ద్వితీయాశ్వాసము

మంగళమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

అప్లులు ప్రతి ప్రకారం సంపూర్ణసమాప్తం అయినది

Ram A5

శుభమస్తు

అవిఘ్నమస్తు

క౧ శ్రీరఘునాయకచరణాం।భోరుహరసపరవశైకపుష్పంధయగం

ధీరగుణౌదధి బియ్య। తిరతే గాబ్బూరినారసింహ్మనృపాలా

అవధరింపుము తదనంతరకథావిధం బెట్టిదనినా

వ రమణుఁ సంభ్రమమ్ము ప్పువతానిక్ష్మాగ్ని తేరంగాంచిరె తెంచిచూ

పుమెరుంగుఁ కచమేఘప్తుష్టదడబడఁ భ్యూమండలిచె క్రచా

పముర్త్యేక్ష్మాకృతిమారవోరకరకాపాతంబురోబా ద్విపా

శ్రవముల్గఁ సామ్యముసెందనప్పటికి వర్షాల క్రిత్తో బుట్టువై

చ౩ యింతడుతపశ్వివేషదివిభేందృడ్మవప్పదుగాకయున్నసా

డితడరుదేరదాోరణాముచెళ్లెడలందునమర్చిపేర్చిన

ట్లితులసుపర్వకార్ముకచయుప్రభనిండిననలంకరించునెరా

యితని ప్రయాణాశ్రేరులయియంతయుమోయునెరామె ఖమూలికల్

మ అనిపైపై భ్రమదంబునంబరమువారాబాలగోపాలముల్

కనుగొనమ్మునిలోకచంద్రగనిద్య ప్పర్యంబుసంధిల్లఁజే

యునభేయుల్ నిఖిలామ్మోఘకరుసౌదృక్తశాపోదయుల్।

బునపాలా ద్రుశిదెమ్మైన ఘైరువుగాశాంతాసమేతంబుగఁ

మ౪ బలబిందుచ్యుతికల్పితైళ్ళెడలయోబంబాల్పు త్రాక్షాలగుఁ

బలుగన్మెచ్చుల్లుసాగగాదిగిచికాలస్వర్ణకారుండుహ్లై

గ్గలమ్మైయంబరల క్ష్మీనాభరణాముఁగావించెనోనానిరి

ర్గళదీప్తింగనుపట్టెనమ్మైరుగుదీగెలకంకణాప్రాతముల్

క౫ యాపగిదింభీకరకర। కాపాతస్తనితవిద్యుదాటోపిమరం

చాపలతాశ్రీకరమై। యాపున్యఘనస్తాగమమ్ము ప్పనాగమముద్యల్

క౬ ఆదంపతులం। గానిచెని। పూజించెఁ విష్టత్త్యుప్పూరవ ముగమగువలతో

శాబిల్లుపైవ్రిదీప్తిఁ। రాబిల్లుమిసిమయాసనంబిడికూర్మిఁ

సుమనస్సై తారకాముసున్నై । దివ్యతిరయలిఖపహాస్తతిక్ బ్రహాణ్యత్రహా॥
భుతనదశరథ త్రిభువనకులశేఖరుని ధర్మపద్ధులు
మునిమంధ్యని రయతలంకా । ధినవద్యుతి విరాద విరాద త్రిమం గోరెక్
వనవిసన నవ్వుకున్నపము । విష్ణుని కులపావికలద్య బ్రహారత్రిగుణక్
పరమతపోనిధి నమ్మని । నరపతి రాగవిభునః పునః పూజాసీ
తరగాంబున సతి సంతోషమన సాంబుధి దివి సూత్రపాతురి బలితేక్
రాకుష్టసత్యశతి మహాశాక్తిక త్రివిభూది సాశారివిగా
గోశాంతాధిపపురమది । రాశాత్ బుక్కవతంగ రయతిపమాత్పదకే
అనికాని రూపాడి రామాత్మ నిలరమంబున నెంత్రెడ వతాని సుంచిమం
తనమునసఖు త్రికామునవన త్రిరయకుందగుం యత్నముక్ ప్రదా
ముక్తికలుదె బ్బి ర్ఘమున్నని రయనుల్లు రయుజ్జదుంరయుజ్జకత్రుక
బ్బనమతినమ్ము పావలలి లోమునంపూర్వము వేత్సవంబునక్
ముష్టింపతచలా వాచ్చత । వ్రత్మిక నిఖదార సన్నవిసరంబునకుక్
బుద్ధిఘుకలి రయుంచు ప్రతిసం । ముష్టిమనోరధు దుదశరధుడుభూవిభుడై
అలఘు । త్రినిధివిశ్వభూతలపతిరుం । డాబుక్కవశంగప్రియము
ఖ్యులబుత్త్వికృలునవృదే ద్వరచి రయాగోద్యగరాగాంకురం
బులుసంభేకమదిక్ జైనంగనుచితంబుల్ ద్రవ్యముల్ తోరహా
త్తులుగాగూర్చి నిఖాంగనా ఖనసవేతుండై ప్రమోదంబునక్
హరిసేరరమాసరి ఖ్యల । పూరంబులుతిగ్యంకి రయాగభూస్థలిచేరం
బ్రారంభించిరి నిగమా । కారులురయాఖక్రులుపు త్రకామాధ్వరముక్
అలవృష్టరయాగభాగఫలమానదివిక్ బలఖేదిరయాదిగా
గలసుకవేగుదెంచి కుంతుకంబున సుండగేవారివారిఖా
ద్భులితుదవాడికోడె వళిగుబ్బలఖొబ్బిలు నేంమ్మకెముదో
ఖ్యలపరగంధసారములసారపులయ్యెనిరక్షకస్థితిక్
ఆవత్తఖామచికురఖు । రావహాముక్కవతివమనోహారస్వరముతుధాం

గావిష్కృతంబున్నై ఖ్యాతమావేషము దాల్చె నపుడు మఘవాటి దగన్

౧౭ చుట్టున పరంజి బంగరు॥ పిట్టికట్టి నపోవ మగుండ మింపొందు కటిన్

గట్టిన పీతాంబర మై॥ తెట్టిన పాగచాలి లచ్చి దొర మైదాలై

౧౮ వ్యంజన విభక్తి చాతురి నందము నొంది॥ కర్మ కారకోగుణ వృద్ధి గరిమ బొంది

యుత్తమోత్తమ పురుషాగమోత్తమ గుచు॥ కడు బహు క్రియ మించు వ్యాకరణి సరణి

౨౦ పాకవిధానమ్ము॥ చిత్రం॥ శాకరుచిం కింపైదామి సమతాన స్వాస్థ్య

స్తోకదధి ఘృత నానా॥ నాకల్పిత ఫలరసాంరు నానా మనుచున్

౨౧ పలుమారు మెచ్చు పరికరములు గున్నై కడు భక్ష్యలేహ్యములు పానియ్యం

బులి చోష్యములు చేతుర్విధ॥ కలితాహారముల తృప్తిగాంచిరి విప్రుల్

౨౨ అమృతము కంటెను మధురము॥ స్సమలమున్నతి రుచి యుశుచి యునని యమ్మఖిప

వ్యము చ్చపులదవి లితా కులు॥ యమరులు దివి నుండి నేలకరుదే నేలా

౨౩ తానుపశుపతి యయ్యు సంతస మొందె॥ ఖండ పరశుండు పశుబంధ కర్మమునకు

సోమభూషణుడయ్యును ప్రీతి బొందె॥ సోమభూషణా విధికి దిబ్బోద్యమెందు

౨౪ ఘనధూమోదయ మంబరము నదాత్మా నికృతి మనోజ్ఞ భూరి నినాదం

బునగ జిల్లగ తాండవమొనరించె కసేవ నశిఖి సముత్సాహమునన్

౨౫ అంతః సోమంబున స్లిహాన్య గాజ్యంబు॥ పరచితి శలతిపదము కపాల యుతము

హావ్యవాహాన ధరము నైహారు నివి గ్రహంబు దలపించె నయ్యధ్వరాలయంబు

౨౬ విమల శిఖా యుమానహవిర్వ్రతులు॥ నియ్యమాన శ్రుతి ధ్వను లివిఘ్యహౌన

మధుర పరమాన్నములు సూరు మాన సోదులు॥ లమ్తలున్నైరమా క్రమ క్రియాగతులుమిం

౨౭ కలాకరములి క్రతుభు॥ గ్వాలములను హావ్యమయ్యుబనుశీలసము

ద్దేవల ప్రవర్త్య వేళా॥ లోలహుతాశనుడు వర్తిలు మహోన్నతుడై

౨౮ పావన హవిరివకస్వర॥ పావకులనస్త్ముసులు॥ ఖ్యాసిల్లిరి నా

నావిధ మణిభూషణావ॥ స్త్రావళ్లింబూని యుబ్బులాకారములన్

౨౯ యోగవిగతాఘ యోగము॥ యాగము వర్తిల్లరావ సార్థితముతులై

వాగీశ్వరానుమతులై॥ సాతిగరవర్శన్యుసు॥ గానబనిరిసు పర్వుల్

ఉ. ౩౦ అప్పుడయప్పురెయోనిధిశయానుడుమెల్లధినేతఖ్యయుక్తమై
యొప్పుబుగత్రయంబుతనయొప్పుమిగాస్వపరస్పరవ్యథ౯
నెప్పురిపద్మపత్రయుతపేరగతి౯ల్లలనంబునొందఁగా
చప్పుడులోన్నవైచిరిక్షైసల్పప్రబోధముసెందెమోయన౯

సీ. ౩౧ నెవ్వదైరువవిచల్లనినీడమ్ముకు శ్రీగిఁవెబ్బునుబోవెమరుద్గణంబు
కెూరితాపత్రయవిదూరికారిశారి నాద్యుభవరోగవైద్యుడాయంగఖనియె
బనిచని

క. ౩౨ ఆలోకించిరివేల్పులు వేలావేలానిరోద్ధ్వవిచలదవచీ
డోలాళీలాలోలఘు రాశత్రకరముదుగ్ధరత్నాకరము౯

క. ౩౩ హారికిమణిపేటికాళీ శవరునకునవతంసకుసుమవాటికయునగు నా
శరనిధులమేటిగనైనా తురతమరుత్కోటిఘూవధూటిశాటి౯

క. ౩౪ అనికలశబలధ్విన్వివిధి నినిమిషులునుతించిరపుడుయాతా(యాతా)
ఖినవాయుత్కృష్ణుముఘుము నినేదబిశ శ్రోత్రిపటువునివాతశ్రమునై

క. ౩౫ నేత్రమ్మిబాష్పరిండ్ల౯ బుత్తడిబెమ్మవతెమెలంగు పుత్రి౯హాటిలో
కోత్తరిపేరుడాటెరింగయు దాత్తములి౯ధారవ్యాసిత నవ్యైపయోధి

మ. ౩౬ సరయూబుమ్నసుతాసరస్వతులగృష్ణాగౌతమీశింధు౯
మరథివేత్రవతీకవేరతనయామార్తాండబాగండకి
వరుశోమేఖలకన్యలంగలశైవర౯మేరతోవారిద
త్పరయుక్తింసమబుద్ధినేలితివిగాపాథోనిధానాగ్రణీ

క. ౩౭ బంగారుమగువమగడీ యంగబుగురుడల్లుడటకృతార్థింక్షైయొ
ప్పుంగదనీజీవనమో గంగాముఖనిఖిలనిమ్నగాగృహమేధి

క. ౩౮ పరమామృతమిడిచావు౯ జరమానిపిమమ్ముమనుపబాలినకరుణ
పరమాద్భుతులగువారికి దరమానినుబాగడగాసుధాసాగరమా

క. ౩౯ అల్లుండనీకాహరిశ్రీ వల్లుడవైకేతనికిదదం ఫ్రికుమారి
వల్లభుడవైవిచిత్రము కల్లోలవతీకళత్రకల్మషచైత్ర

(చెయ)

వ ౪౦ అనిపొగడిమగుడనిచ్చమెచ్చియుచ్చైరుపడిన్వ(యుచ్చరులకమృతాన్నదాతయునచ్చ
రలకుంధాతయునగుసానిగనిగనిరత్నంబులగనిగని(అంతరాంతరసహా
ముక్తాఫలగుళుచ్ఛహావితంబును(విమలకమలరాగమణిరమణీయ్యంబునున
గుకలపాథోధిసాధప్రదేశంబులపలువగలచలువగలకమ్మదెమ్మెరలు(క్రమం
౪౧ మ్మెరదరహెురుంగులంగనిమిచెలువల్గలసిమలసి(యులసిరయోగని(ద్రంగూ
రితెవికాలువుతేవిశతెల్లదివిభువనేశ్వరంబుగానచ్చటంబులుకుచిలుకలికొని
కిసంగడీండును(బుడలనోడలసెల(ద్దెల(న్నిలుపువలపుబూదిపూతయొక
యుండును(రెండుగ్రవలజెందివంద్దిపైఖరులశ్రుతిమనోహరావచనారచ
౪౨ నాచమత్కారంబుల్లగ్గెవార్లంబుల్టదొరయు(గరుడగంధర్వకింన్నరకింపురు
షయు(క్షగానంబుల్లనూనంబైమెరయు(నిర్వృత్ననిర్వసారాయుసేతిమధుర
నాదానువాద్దత్తరా(గ్రజా(గ్రన్మవితమహతివిశ్వస్వరంబులుమెరయు(నెరయు
బ్రమోదంబుమీరిశారిపేరోలగంబున్న(సమయంబునా
క ౪౩ వచ్చిరిసురలుసుమాబ్జులు(విచ్చిరిహరియున్నదెలవునింపగంచెలువున్
మెచ్చిరియాశౌరికిగృప(దెచ్చిరిపాడగాంచితముదుదెసగన్గొంతన్
సీ ౪౪ వెల్లనితమ్మింనరుందుసెలదెటువరెన్దగుసెక్కపాగతిన్
నల్లనివానిలచ్చిరతనంబునుమచ్చయుడ్డుందలిర్పరం
జిల్లెడుపువ్వానిబ్బుట్టలుగన్(జిందముసంద్దినవ్వానిబెంపుసెం
పెల్లడగల్గుపాల్గడలియిల్లటపల్లనిగాంచిరయ్యెడన్
సీ ౪౫ తెమవతమ్మివిందుకనొద్దాయుమించినవాడు(బాళువామిశిమిపచ్చక్కముదు
కన్నవేనులసబ్జునున్నవన్నియుక్తాడు(తపశిడెందపుటుండ్ద(దనరువాడు(
కలిమిచేడియబంటటవలతినేలినవాడు(పుడమివేల్పులకుచేపడినవాడు(
తెంటజెజెమూకదూవించగలవాడు(ముబ్జగంబులమూలుబాబ్జువాడు
తే ౪౬ సెగసినవ్వకనవ్వనెంపెబ్బగమువాడు(కలిమిమిశనెడుతళ్ళుక్రొగంటువాడు
పెదసాదలబ్రతికించుపెంపువాడు(పాలమున్నిటిలోనబూపట్టినపుడూ
సీ ౪౭ నిస్తులబాహుమధ్యమున్నసిరధిముద్దలపట్టియుంటిలో
కౌస్తుభరత్నదీపకళికానవకజ్జులరేఖమొలెలో

× కొన్ని ప్రతులలో తెంటజెజెమూకదూవింపగలవాడు పాదము రెండవ పాదముగా వున్నది

చిత్రవనియ్యనేల తులసీదళ సేతలక్ష్మి దామ్మమొప్పగ
క్షత్రిమిత త్రిలోకుడలపన్నగశాయుద లిర్చునచ్చటన్
ఉ ౧౮ సీలమణిశివిద్యుమోళ్ళగా। లోళ్ళోర్మలదెగడునౌ విలోచనరోచి
ర్మాలికెలు త్రివిధపర్ణి। త్రిలందళుకార్తనుల్లశిలుపారిదిసుచటన్
చ ౧౯ కడునపరంబచాయులాలుకంగలపాకిడితమ్మిక వ్మపు
ప్పుడిసుడిగాలి బుట్టుకైనెబోలునర్ న్మైలగ్రాంబశిండిప
చ్చడముదలిర్చునా బలధిబాపదయావకబిందులీలయే
ర్పడియడీగాస్తుభంబడిరరంబిలుగంబదశాక్రేడయ్యెడన్
సీ ౨౦ నాళిపద్మాంతరావతేస్మదివశెప।మారికాకృతినిబభుజామధ్యసేమ
ప్రలువనవమావికెదలిర్చుఝాల్లకదలి।నాత్రిలోకిగృహస్థుడాప్పురుశాల్
సీ ౨౧ కైరవాబ్జసువ్యాస్త్రైకాంతి।మహిమ।నలరునెకెండురెండుగన్నులనితెల్పు
కరశికరములశంఖచక్రములుదాల్చి।పెల్లురాజిల్లుముంన్నెటియుల్లుడచట
సీ ౨౨ సౌమనపుమేనిమొగులుపైసంజకెంపు।లో తుపాకిటితమ్మికెవెలత యొండ
దారయుజేయుప్రశస్తగాస్తుభగభస్తినలరుస్వాళిధ్రాత్ములయుకబ్జలాద్రిపోలె
క ౨౩ చుక్కలరాజుమొక్కడకా।డక్కాకవెలుంగుహృదయుమంద్దబునించెన్
నిక్కమునతెల్పుక్రియనెడ।చక్రిగాస్తుభముదాల్చిశారిదలిర్చున్
క ౨౪ డెందంపుమానికెంపుం।గెందామరత్రెవదేటిక్రియశిరిబిగిచం
టందార్పనంటుకస్తురి।చందంబునమచ్చమీరశారిదలిర్చున్
శా ౨౫ చుట్టుంన్నైదువబోదుప్రామినుకులీంచులమెట్టుపెంబ్రోడపోం
బట్టుంబూనినవన్నెవెట్టుడెురవెల్పుంబుట్టరా.కాసులం
జ్జెట్టల్చేరెడిదిట్టపంటవలతిన్బాబిల్లితోబుట్టుజే
పట్టంగెల్గినభార్గ్యపాశియటులంబాటిల్లెజేజేగముల్
క ౨౬ చేరిభువనత్రయాసం।సారినృశంసారి।శారిసముదీర్ణకృపా
హారిందాపసహృదయవి।హారింగానియాడిరిక్రియన్మధువైరిన్
క ౨౭ హారయెబతమరుదరయే।తరయేభవవారిధేశ్చధనవ్యబనానాం
గురుతరవేస్మరగురవే।స్మిరవేదమయాయదేవదేవాయనమో

౫౮ క్రమస్త్రైత్రాంచలాయత్రితభరగానమస్సింధుకన్యాపేరాయు
శ్రేష్ఠ్యాత్రామాయుమాయాకేతవతిక్షితిభవక్లేశకృత్తాత్తాభవాయ
శ్యామాయ క్రస్నాపతేతే|జనవ్యూదయగృహాష్ఠప్రసిద్ధ ప్రసిద్ధ.
స్వాహిరనః పాహిపాహిశ్వరవరదవారెశాజకపాలెకపాళా
అనిమరియునా

క ౫౯ అనవమమశేయమాద్యంబనవద్యమమేయమద్వయంబనపాయం
బ్జానవద్ధిద్ధిస్థైరితంబౌ|వననిధిపర్యంకపొగడవశమానిస్నే

క ౬౦ వొడవుసురాసురాదుల|కైవొడవుభవజలధిగడపెనెండెవ్వడునీ
జెఁడుజగంబులమాకుం|జూడుభవత్తరుగామనుపజూడుమహాత్మా

క ౬౧ విడగంటిమిభవబంధము|వాడగంటిమికెవొర్లైనఫలము గన్నిస్నిటనే
కడగంటిమిసివిపత్తులయుక్కి|గడకెంటిమినేడువిపదగాథాంబుధికిన్

చ ౬౨ అగునిభమధ్యనీగృహానియార్తశరణ్యత్రిలోకమోహనీ
శృగామలుతద్దివాకరనిశాకరమూర్తులుపద్మగర్భగ
ర్భిశినతనాభియామరిసరిజ్ఞనయుత్రిభవత్పదాంగుళీ
మణితశ్శనీకునిట్టియుసమానమమాత్మముక్తైటభాంతకా

తే ౬౩ నీవగగనాకృతివహించునిర్గుణుండ|వీవజనజనకలతనిజ్జగంబు
మనుపదుష్టాసురకులంబుమదములణాప|సగుణ్ణధర్మంబుచెకాన్నశాజకవీవ

తే ౬౪ క్రావివకయ్యంబునకుకాలు|ద్రువవెక్కపదిదలలరక్కసునిచేతపడనిపాల్లు
బడతిమార్తశరణ్యనీప్రాపుగవిగి|యుండగానిట్టికైదవమాకాదవర్గల

ఆ ౬౫ ఏమనివిన్నవింతుమఖిలేశ్వరరావణబాధ ప్రవ్మారు
ద్రామర్తయక్షరాక్షసులకద్దసుజెంద్యడజేయవర్తనం
ద్యెమెరయుకవిశిష్టమునియజ్ఞతపోజపనిత్యకల్యత్యని
ష్ఠామువానియప్పుడీర్ఘములెసాగగనేడుమహోగ్రకర్మడై

క ౬౬ మాయాపదవొప్పుమువాలాయముశక్తులముదుర్బలస్వబలంబా
బాయనియజెరయు॥ ద్రిజగన్నాయకుజక్రధరునిస్పైనమ్మితిమిహారీ

A ఆర్తులనీవనేర్తువరయంగద్రి మూర్తివిలాసకీర్తిరీర్ఘ
కర్తవుభర్తవుందిలపగాంబరిహర్తవునీవనీవవి
స్పూర్తివినీవపోషణాంచనాయందవకర్తముకర్తమునన్యథా
కర్తముదారశక్తియుజగంబులునీవెగదాగదాధరా॥ అనినిట్టి-

క ౬౭ కింకరతన సైన్యభజనా। తంకంబుల బడక నిన్నెతలపుదు|ముద్దే
వంతెశవాత్పరంబని|షంకేరుహానాభదనుజభయముడుపగదే
క ౬౮ జలచరయుగకిటినరమృగ|బలి(ద్భృ)గురామశీలబాటిలిసురవై
తులఖండాడితివికనెక|విలసదేవష|మునదునుమవేదశకంతుక
క ౬౯ నావుడుగృప్పనావాళిసుమ|సొవర్గముఖాచియిట్లనెవెరవకుజే
ద్రైవతములార (త్రి)భుగ|(ప్రా)వణురావణునిదాశరధిన్త్రైత్యంతుక
చ ౭౦ సురవరులార నా(ప్రు)లినఖూద్భుడునాడుడుగుండునాథవసం
బరమరవేకవింటిభవదాపదవస్థలు నాశిలేముఖా
త్తరములకెంతయుండనివిగానతిమాంసలపంక్తికంతని
ర్భరతరకంఠనాళనవరక్తమురందముఖింపుసేసెదక
క ౭౧ వసుమతిజనించిదశరథ|వసుధాధిపసూతినైయవశ్యమునిపుడ
య్యసురవాతుపంక్తికంధరు|వసురవాతుభేయుదుక భయంపడనేలా
క ౭౨ అనినేమనయుంచివేల్పుల|ననిచిరమారమణుం|డ|యంతర్ధానం
బొనరించె పజ్త్రికంధర|దనుజవధార్థము నృపావతారము బాందెక
క ౭౩ సురలుని జాంశంబులత్త(న్మ)|ధరుని దశరధసుతావతారోద్భుక్తుక
హరినాజ్ఞనసుసరించిరి|ఋరులహారులచేతగిరులు జలధింబోవెక
సీ ౭౪ అంతయాగాంతమున నను హోమాగ్నిసుండి|దివ్యపూరుషుడొ|కరుడితెంచినివి
చారుచేరుపూర్ణ కనకభాజనముదెచ్చి|సదయుడైయుచ్చెనాదశస్యందనునకు
తే ౭౫ శతులుదలమోచిదెచ్చిన యుతు|లు|సుజిర|చరువుయామేయవిష్ణతెజంబుని
జలజరాగైకకరములసం(గ్ర)హించి|రవిసుధాకరకిరణసారంబున్నావె
తే ౭౬ చెరువుగ్గైకాని నృపతియచ్చెరువునొంది|యదివుదియత్వతపఃఫలంచిదియుఖర్వ
పూరవజన్మకవతాగణ్యపుణ్యసార|వతారనేడిట్లుగోచరంబయ్యెననుచు
క ౭౭ అల,కోసలకేకయతన|యలకిడియంబంచిపాయసాన్నమునీలో
త్పులినికుముదశ్వేతికన్యల|కన్నెలకరసుధాంశమ|ంచిధచుగతిక

కొంచెమిట్లు పలుకుచు ॥ కొసలేశ్వరు ప్రతిలాళియిట్లా ప్రసన్నతికన్యల|కన్యలకరసుధాంశమున్కుచుగతిక

క ౨౮ యిచ్చినగానియిరువురకేప్సార|ప్రాచ్యము వేకపుడు సవతిపాలతిసుమిత్రన్
మచ్చికబిలిచికృపామతి|నిచ్చిరిచెర్వుసగము తమకునిడినందులలోన్

క ౨౯ తమతమభాగములుత్తమ|తమచారిత్రులితటుల్లతా నేత్రలుభూ
రమణారమణులు భుజించిరి| క్రమమున ధరియించిరలఘుగర్భోదయముల్

క ౩౦ వారలలోకంసల్యా|నారీమణియఖిలపావన క్రమదగ్ధ
ర్వారరూఢలక్షణంబుల| గారామున్‌ జెందెవిభుడు గడురంజిల్లెన్

ఉ ౩౧ వారిదఖండముల్ మొదల ప్రావెననన్ మొనలందుకప్పుచే
కూరగనెప్పురెండుచనుగాండలనుండి బనించిపాల్పుశఖం
గారరుచి ప్రవాహమనగాగనుపట్టి మెరుంగుబోడినూ
గారుదళ్ళరప్సనాభివిపక్షాగత కప్పచ్చుబంగమూకవతిన్

ఉ ౩౨ బాలకురంగలోచనకుబాటిలుమోహననాభిమండలా
వాలమునంజనించి పరువంబున మీదికి ప్రాకుతోమరా
ళీలతతనుద్ధ్వివిల్లివిలశిల్లుకుచస్తబకద్వయంబునన్
ప్రాలినగండుదేటులనవర్తిలుచ్ఛాయచుకవేచకప్రభల్

క ౩౩ ప్రతిబింబించెనెగళ్ళ| స్థితుడగునానీలవర్ణుదేహద్యుతిస్ఫా
సతిరోమరాజిరాజిలు|నతులతరశ్లాఘనీవిమాయుతరేఖన్

క ౩౪ వేణీభరకుచకుంభ|శ్రోణీశితభారములు స్ఫుగానుసుడివడగగడా
పాణిగరుణించిపల్లవ|పాణికిగర్భంబునందు ప్రాప్తైనిలిచెన్

క ౩౫ హారిమధ్యయనుట్టెక్షురమున్‌దిరగామిన్నులందువర్ణనామాత్రముగన్
పరమార్థముకౌసల్యం|బురుహాక్షికివిష్ణుగర్భమునబూనుటకున్

క ౩౬ భూమానినియాభూవేర|భామామణిరూశయంబు ప్రాపించెన్ వ్య
త్స్నాపుణ్యస్థితిభవిష్య|జ్ఞానావాత్పల్యోత్పన్న ప్రసక్తయుబోవెన్

క ౩౭ తామరసకుట్మలాగ్రశిఖలవముఖమేచకములయ్యెలికుచకుచాచూ
డామణిచూచుకములతి|శ్యామలకోమలకుమారజనిసూచకముల్

క ౮౮ నెలమేసలమెరశేనానృప|కులసతివేగానువిన్నరుచరోచ్ఛేము ఖం
బులునల్లనయ్యెగ్రైంవ్వరు|వలితంబడిమందగతులనేర్దుగుందమ్ముత్

తే ౮౯ ఉదిరగతపద్మనాభతహ్వారగేంద్ర|జనితపుత్రియలోనాగనినుమడించె
సైకవియులసత|త|నక|నకలాదవబాదలు|బెట్టునిట్టూర్పులాచంద్రబింబముఖి

తే ౯౦ నిడుదపాక్కడెవిరినుండినిర్గమించు|నట్టిషట్పదకేశదానగుటచేసి
యూరుపేరెన్నికకునెక్కియతిశయిల్లు|కప్పునుశ్రోయజగికిల్మికంబముఖికి

క ౯౧ మన్నించునుడిగనోపక|యున్నకబతిసలిన్నిదావ్యదోదయశుభసం
పన్నతవర్తిల్లెడునెడ|మన్నించుటసిద్ధమెందుమానినులందుక

మ ౯౨ బలసెగానునడవదడంబడియెగన్పట్టెందనుగ్లానిచె
క్కులబున్నక్కులదెల్పునల్పదవె|కూకుల్గూర్కెనెంగంటవె
వ్వెలచారెమునుచంద్రమండలముపాల్పెన్నోరు|వ్యదు|ద్గెంధగంధ
ధిలమైకోసలకన్యకుల్నృపపురంధ్రీమాన్యకుంధన్యకుల్

చ ౯౩ కులమణిల్మైనయన్నెలతకుల్మసవేళనెలచీరచిక్కెమా
చుటలదగ|వ్రాపాటెక్కనెడల్వెడగూర్పుజనించిఖించెసౌ
ర్పులుమనసయ్యెపెర్మిడికిబోరచికోర్కికరోచకంబువెమ్మె
నలతిర్యుడైట్టెబుట్టెదరచయ్యెనుచిట్టుములోకిల్లింతలుల్

క ౯౪ సుదతియతిబాధనిధిల్మై|యుదరస్థితెచిన్నయాంబుజోదరతెజో
భ్యుదితరఘువీరగుణసంపదదె|ల్పెడు|కరణినిట్లుభావించెమదిన్

చ ౯౫ అనుపమంబగర్భభారమునసంగనాచ|క్రమకేళికిన్సవిాం
వనియలమందగామినియుభంగపతంగమతంగజోగ్రతా
ననసరసీసముద్రభవనంబులుదాటిచనంగనోగొరునే
మనిగానియాడవచ్చునేధ్వజార్భకజన్మధుళిగావాసనన్

ఉ ౯౬ కామిప్రాదిరాచిలుకకుల్ఫలమర్మిలినంచయున్యమె
నోమనిదయ్యెనెయ్యుడగృహోబ్బలియైనకలాత్రితార్థిగో
త్రామరుశిప్రితార్థఫలదానమెశాయుదలంచుగంటక

59

- యూపదర్గారెం జోప్రతిలాళీవేరు—

6

స్త్రీమణి శేషమై హరికి శౌరము గర్భమునందు బూనుటన్
౯౭ క కోశసరోజదళఘటనాలసమతి యయ్యున్నప్పు డాత్మదలంచున్
బాలికపరిదళములననుకూలప్రతికూలకలలఁ గూర్చన్ విప్పన్
౯౮ సీ పూనికనాఁట దొడ్డాటవలపుతగలకప్రుపు కమ్మధూళి పూ
దనియ యేటికాలువలు దీర్చఁగనోపికత్తెనిదా ప్పద
త్రినిధి యోధరాధిపతి చేడియ సింధునిబంధనప్రియా
సూనచమత్రియ తీదలచెనుల్లమునందు నహార్నిశంబులున్
౯౯ క అతులజల్లకేళివేళన్ సతిసరసిజజ్జస్తములూర్ధ్వస్తైపనిదయ్యున్
శతధ్వాసహాప్రధాగతి ప్రతిభటరిపుకంఠనాళభంగమెఱలచ్చున్
౧౦౦ క వివిధరిపుజ్జైత్రమలివింఁచువిధమెఱింగ సురతతులు గురియు సుమవర్షంబున్
నవలాభరిత్తపదత్తికాను నవతంసకలేశకోరకాసహాయ యయ్యున్
౧౦౧ తే అంతనేకయరాజకన్యక యున్నట్టి విష్ణుతేజావిలాసవర్ధిష్ణుగర్భ
గారవోదయము ఘనద్రులక్రుగాము దాల్చి నంగలతపూనుటకు ఫలంబిడియకాదె
౧౦౨ క త్రిశ్మైష్ణవాంశధూర్వహ యైవిభునకుచూచ్చిపండు వగుగర్భావి
ర్భావదివిగుశితచింప్తా త్రివిధము సుమిత్రనుభచరిత్రమహాంచెన్
౧౦౩ క నవమాసావర్థిగాని ట్లవనీశప్రేయసీత్రయంబు సమస
్తవనియ్యగర్భభారము లవకేలల వహించి రప్పుడసదృశమహిమన్
అయ్యవసరంబున గ్రుమక్రమంబునా
౧౦౪ క అతిశుభవేళ లగ్నగనియున్ సతికోసలకన్య ధన్యసన యయ్యున్ దినయియ్యున్
కృతిసుకృతి బ్రకృతిసత్వము నతులతరప్రతిభదులన్ భార్గముప్పోలెన్
౧౦౫ క వ్యుత్థింరుమునిహృత్కమలము లెదిద్దామ త్రిసమృద్ధినెందగగనియన్
ప్రాద్వలునిండుటచేసిల సద్వైస్తసహాప్రభానుశతకోటినిభున్
౧౦౬ క ఆహారిదశ్వకులంబున శ్రీహరిదైత్యారియవతరించెన్ లీలా
బాహువైకౌసల్యామోహనతరగర్భశుక్తిముక్తాఫలమై

60

శా ౧౦౭ జల్లాసాతిశయంబు జెందె ఖదిరేరుల్లోలకల్లోలయై

ముల్లోకంబులు నోలలాడె ప్రమదాంభోధి దిశల్ప్రేరా

జిల్లె నెన్నాముల బున్నెముల్ ఖపరపక్షులంబులారా బయెూ

షిల్లో క్షాగ్రణి యుప్పుడ ప్రతిహత త్రిధామురాముంగన్న

౧౦౮ సవనోపష్ఠభుక్సేలాధిప ఖేవనోపవనోప యుక్తపవనోపక్లృప్తా

క్ష్మవనోప మన్యుమవర్షు చ్ఛవనోపాయనముల ఖైనబాలుల్ తర్క

౧౦౯ కురిసె విరిసోనవానలు దారసె సుంధాంధోవేధూమధురగానంబుల్

మొరసె దివి తూర్యరవములు విరిసె మునిమానసారవిందములంతర్

వే ౧౧౦ నెలలడుమ్మిది మోచి నిర్నిద్రధాము రామచంద్రుని గన్న యూరాముతోడ

నెక్క నెలమోచి పతి మేన్న నెర్దస్తుగారి తారకారాతి జనయి త్రిధాత్రిసరియె

అంతా

వ ౧౧౧ వనధిపరీతభూమియును వ గ్రహసాఖ్యముగాంచ్చైకయూ

వనరుహాప త్రనేత్రియు నవగ్రహముల్ సదను గ్రహంబుకై

గానకెని రెయొక్కటర్ పదన కాండవచోటి ఫలంబునియ్యగా

గనియెఘునున్నమోబ గురు కల్పునమాన బయుర్ దమాబు నర్క

౧౧౨ అంతసుమిత్రయుంగనెననంతవిలాసుల ధర్మశాస్త్రశి

ద్ధాంతరహస్యసూక్ష్మవిద్యలన ప్రతిమప్రతిభాప్రభావదు

ర్దాంతుల ప్రశాంతులన్నద గ్రగజీర్ణమచాతురీ సర

స్వంతు నిర్వరవిమతజైత్రుల బుత్రులసచ్చరిత్రులక్

వే ౧౧౩ రాముననభిరాముగౌసల్యేంద్రబుద్ధిప్రసూ భరతు నిద్ధనయలాభరముగేకయీపురంధ్రి

యుతులబుధమై త్రిసౌమిత్రి ననఘుని ఘన్నిధన్యశత్రుఘ్ను నాసుమిత్రయును గనియె

అప్పుడూ X పాతూ A

క ౧౧౪ కుప్రతియూయుబూకన్యహసం వాతులనె కెటించే ప్రదక్షిణ కృతుల శిఖా

రతుల తుల గతులమెరయుగ వాతవహుడు శుభావహోదయమొప్పె ద్విజుడై

చ ౧౧౫ అమరతరుప్రసూననిచయంబుల వర్షము హర్షమొప్పెసం

స్వామనులెపున: పునరు జయజయధ్వనికిన్నరసిద్ధసాధ్యగా

A యుక్తధవక ప్రతియంబగు గొస్పైన గం౬ ప ద్వంకుకసెవిరి సోనవానలు అనె
పుష్పం పునపహరించివ ప్రతి గన్మ చూచుకోవలసి
యుంకారప్రతియియు దుక్షూదా ప్రస్థవి
యూపద్యము కాన్ని ప్రతులలో లేదు - కూరా రచించి

61

నములు వియచ్చరాంగనల నాట్యము లుంగశతూర్యనాదముల్
స్సప్తుప్తమయి ప్రవర్త్తమయి సాగె రఘూత్తము లుద్భవించినన్
తే ౧౧౬ హరి చతుర్భుజుపౌరుషవ్యక్తి లాక్షాత్రిల చతుర్విధపురుషార్థములు వహించు
పుంస్త్వమున్ లోకయుంగముల్ బూనిపొల్చు శవములాయున నల్లు రాణాఖుసుతు (ఉదధిరీ)
క ౧౧౭ నలుగురు గామరులి ముగ్గురు గులసతులు గన్నవార్త కున్ దశరథుడు
బ్బలమోదచిత్తుడై విప్రులకున్ మదిదక్కనియనిడ యెబు త్సవముల్
క ౧౧౮ విశ్వప్రియులగు మారుల శాశ్వతుల నున్నల్లుగ్రన్ ప్రసన్నలగని యన్
యీశ్వరు నిర్గతము మ్మడి యైశ్వర్యము గాంచి దశరథాధిపుడలరెన్
ఉ ౧౧౯ దైవతమోనికార్యపరతంత్రుల పుత్రుల గాంచె గానన్
నావిధపుణ్యదానకలనన్ బిత్రుతృప్తివిధాయియై బుగ
త్తావననుడై బుధత్రయము బాపుకొనెన్ భవిమేదినీసుధాం
ధోవిభుమూర్తియా దశరథుండు మనోరథసిద్ధిసంధిలన్
(అంతా(
తే ౧౨౦ పదిదినంబులుస్సన్నభూపాలసతికి బ్బురుడువెడలె ద్రు యీగన్యపున్యరాము
యతివసనః పద్మమదమధువ్రతముగన్న పువ్వుబోడికి బుగములపురుడుగలదే
త.దనంతరంబునా
క ౧౨౧ అలఘులనరుంధతీశాదులవతానులగూర్చి సుతచెతుష్టయమునకున్
చెలగి యెనరించెనారాజలలామము జాతకర్మసంస్కరణోదుత్
క ౧౨౨ లీలాసాధాంతరమణిడోలాతల్పములనిడికడుందత్పరతన్
బాలికెలువెంచిరా నరపాలకబాలకుల ధర్మపరిపాలకులన్
చ ౧౨౩ దొరసి ప్రభాధురంధరులు బతుర్దశలోకధర్మమహాత్మునే
కరణిని కౌసలేంద్రసుతగాంచె నెకోంరుని నాభిపంకజాం
తరమునపెర్కు బ్రహ్మలగనంగనైపెల్పునకెట్టిబాడ్డుగో
సిరాయుని పద్మరత్నమరుచిన్ రఘునందను జూచిచూపరుల్
క ౧౨౪ వేదాదులనెడపాయడు వేదాదులమరిగినాడు వేడారాకే

శిదశఖరవక్షుడ్రైమే| విదన రఘ్నరాజ్ఞు భాగ్యమిందరిలోనక

అని యాగతిన్నా రఘునందనుసన్నిధినున్నమహీమదమువెడలి పులి

ఖనులతులఖ్యానత్రిఘనుత్రైవచియించి రుక్తికౌశలమొప్పక

అదటనీవునాడు కలశాంబుధితుంగతరంగజాలడెూ

లాదరకేళికావిహరణోభిగతిగురుకంబుగాంచుక

య్యాదిభుజంగశాయివిధరాధిపునింటపశిండితాట్లలో

త్రైదవశసౌఖ్యమందిత్రిగిదా కిత వార్చితయంచునప్పచుక

పట్టుపశిండితాట్లనిడిపట్టికిలోచనగోచరంబుగా

గట్టురిరత్నకందుకముకస్తురిచెట్టురిచుక్కబొట్టుజూ

కెుట్టురిజోలపాడిరెడగూర్చినకంటుకిరెప్పవిలన

ట్టుట్టెడగాకెగ్గాచిరిమహీవరమందిరమందగామినుల్

పాలింపుమిజ్జగంబుల్మె|బాలింపుగబ్రావిచలము వాటుంపకువూ

పాలింటువాడవైతే|పాలింటికి వచ్చినప్పుడరయుఘ్నుమవ్వుక

అనిబహువిధంబులనుపలాలించి

కడుపునకుచెట్టిన్నవుడర్గుకర|యెడనెడబిన్నిచ్చిపాడియేడ్పుడిపియొుడ

ల్గడిగితెలిమగ్గుగ్గుపాన్పున|నిడియాగతిరఘుకుమారునేదిరిదాదుల్

జోజోవారిజబాంధవాన్వయమణీ జోజోకుమారాగ్రణీ

జోజోదాశరథీ|రఘుప్రవర|జోజోకోటికందర్పలీ

లాజైత్రాంగక్షేక్షాంతరంగయని జోలల్పాడిరింతుల్త్రయీ

రాజీవాంతరటన్మధుప్రతకశోరంజైనరామార్భకక్

మానంబెనగువాడనేనన్నిట్టావించ్చుత్తైరగునననిమ్మేష్టద్యష్టిబూచు

కమతరూపమునేనన్నైకాంటననెడువ్రైఖిరిబోరగిలువిఁపుగానరాగ

హౌత్రివేషమునేనపూనివిమించిలినంచు|నైరిగించుక్రియధాత్రిరెత్తమరుగు

నృహరిఖావరంబునన్నేనదాచ్చితినన్న|వికష్టంవ్లదాభివృద్ధినెలయు|

తే ౩౩౨ నడుగువైపులుగని చూపువడుగు బాగు| కరవఘుక్కాండ్లెలి చెరపి భార్గవత దెలుపు
దాశరథి వంశశరధి సుధాకరుండు|కేశవవిలాస భాగా త్మశ్లైష మున

సీ ౩౩౩ అభవుకెదిష్టమెదిజనవిభుపురంధ్రిగర్భశుక్తి ముక్తాఫలవ్యక్తి బొడమె
నెలశేషశాయి యీ యవని పాలకునింట| పశిడితూగుడుటూగు దొట్లపవ్వళించె
వేదాంతవేద్యుడె విశ్వంభరాధీశు|శుద్ధాంతకాంతల జోలలమొక్కె
నఖిల పోషకుడె నృపావరోధము చేక్కి సెంపుమైదాదులు పెంపపెఱిగె

తే ౩౩౪ యితని పుణ్యంబ గణ్యమింకితని తొడ|వాసవుడుగాడు ప్రతివాసిగ సవెరితి
తమ్ముడతనికి శార్జియాతనికి దేనయ్యు|డగుట దశరథుడన్యుడే యునిరి బుధులు

క ౩౩౫ రాకేమరుని మాత్రంబే| రాకి కమహానిరత్యుత్తర కళానిధి యనియా
లోకించిరి పైపై ప్రజ|లాకౌసల్యాస్తనంధయమున తొంబ్రేమన్

అంతనక్కుమారుండూ

క ౩౩౬ తానును రఘుజోగుగోత్రకుడ్యైన తెరంగెరుకపరచున ట్లాత్రిజగ
న్మానితశుభశైశవల|క్ష్మీనిధివర్తిల్లుపాంసుకేళీపరతన్

క ౩౩౭ కూర్చుండనేర్చె నర్భుఖలాశ్చైవాసౌ రఘుకుమారుడరివర్గము బోవ|
కార్చితపోరతినియతిన|గూర్చుండంగలిగె మునులకురిసుఖవసతిన్

తే ౩౩౮ యిట్లు దశరథవసుధాతలేంద్రసూతి|జేతిబగరకునాత్మలో బెరుగబెరిగె
దూడనియాడంగనేర్చి దైత్యులుగృశించి|తెంటుమదమేదిని గుంటువడగ

తే ౩౩౯ అలనృపాలబాలకుడల్లనల్లనడుగు పెట్టగ|దిగ్గజిన నడుగుపెట్టి
రఖిల దైత్యులు నాడైనయ్యాదిదేవు|నడుగుపెట్టిన గలదెనేడకటనేని

తే ౩౪౦ దశరథకుమారనీవిడతప్పుటడుగు|లుల్లమునెనవ్వగా బాలమెుండురెండు
తప్పుటడుగులమును బగ త్రయముగాంటె|బలికికు రుపెట్టి యనిబుధులు బలికిరపుడు

శా ౩౪౧ అప్పాలంచును బారసాచిచనుదెరా యన్నయాకల్పమా
యుపాబవైపులకుప్పయానతకటుకుపాపంరయన్నరవ్వన్ గురుత
గప్పన్ మోమున జిందునప్పులయు బంగారంబియుత మ్రొయన్నిటి
ట్లప్పాపం డరుదెంచ తల్లి దనునూరార్పన్ దగున్ ముంగిటన్

క ౧౪౨ యీశతిమతిని క్రమమున నారఘుకులతిలకులను దినాభ్యుదయతనూ
చారిమ గరిమ గూఢ ప్రాయము వార్తైగురు మాతృపితృభక్తి వశమానసులై

క ౧౪౩ ఆమహనియ్యులలోపల రాముడు లోకత్రయాభిరాముడు సుగుణ
రాముడు నిఖిలాస్త్రజ్ఞు రాముడు చూపట్టగ రంబురంబిల చేయున్

క ౧౪౪ వేదాది విద్యలెల్లగ వేదండవిరోధిచండవిక్రముడు బుధుల్
సాధ్యన శాస్త్రవు లెల్లను సాధ్యన బుగర్భు ట్లతెఱ సాధ్యన సేయున్

క ౧౪౫ నిసువృకదనపృకదరినా ససువులు రాసుతులు సకలశాస్త్రకళాపా
భలసన వ్యసనాభిముఖ్యోల్లసన శ్రేశాలురై రిలవిత ప్రతిభన్

క ౧౪౬ సర్వజ్ఞ శిఖామణులై యుర్వర నాపాలచంద్రలుత్తుంగశ్రీ
ధూర్వహులైకను పట్టిరి పూర్వోదయరేఖ బలిబుధ పూజితులై

క ౧౪౭ రాఘవులు మించిరతిశర లాఘవులై పటుధనుష్కళాపాండిత్య
శ్లాఘారేఖా మహిమా వేఘాతఘు బాల్వి జృంభకరంభగతిన్

క ౧౪౮ బలుమరులసాబగుచందము బలుమరునగునంగపటిమ చాటిల్లుదురా
నలుగురు రాసుతులు గ్రామ స్వల్పగురుతేతువి ప్రతాపనైపుణికత్వమ్

సీ ౧౪౯ యురువర్త్తి ఖురుపురుగవగూడదొరసిమెరసి యుద్ధైకవ్మెయులదశరథిశసుతులు
ప్రగుణితగాంచిరి రామలక్ష్మణులనంగ భరతశత్రుఘ్నులననపాయమైత్రి

క ౧౫౦ యుడయొరిగి యుదమలోపల నెడయరగక ధర్మపథసమేతస్థితిన్
నడుమింటి పారతైరా నడుమింటురవిన్ వహించు నవ్యప్రభలన్

క ౧౫౧ తనయులి నలువురచేన జ్ఞానపతివక్త్రములవిధిభుజంబులవారియున్
వనధులవరుణా గుండును బ్రా మినుకుల బన్నమున్నై బోలి మిగులంబొలిచెన్ —

వ ౧౫౨ యువిధంబున కుమారబనకుండై కుమారబనకుండునుం బోలె శాశవత్తైశ్వర్య
పోషితాశేషమిత్రుండై మిత్రుండునుం బోలె నప్రతిప ప్రతాపాటోప ప్రభావ ప్రభావుకా
పఘనుండై ఘనుండునుం బోలె నతులవితరణావైపుణ్యుండును నగణ్యపుణ్యుం
డును నసమసాబన్యుండును నగ్గుచు శిలితమనోరథుండై శరథుండు సుఖంబుండె

-- ససువుల -- మొలకలు -- తాలఅర్థము
నిష్ఫంటు వల్ల దొరికినది ---

65

నవ్యోర్వసరంబునా

శా ౧౨౩ ధాటీసంభ్రమదభ్రచుంబిత్వరటుద్రాఘిష్ఠ ఘుండాముఖ
త్రోటీకల్పితరాహుసంశయభయోద్భూతప్రపాస్యాధికం(
ప్రాట్బాధీశ సభాసరోరుహవనాంతారాభవాం సన్నిరా
ఘాటోదారయశఃకలాప ప్రతిభాకద్యాకుమారాగ్రణీ

క ౧౨౪ వైరవ్రజకుముదసూర్యా। సూర్యభయప్రదదయాభిశోభితశౌర్యా
శౌర్యాంఘ్రికమలకలితస్వపర్యాపర్యటదిపారపటుకీర్తినిధే

గద్య ౧౨౫ యిది శ్రీమదెంటూరిమిట్టరఘువీరశతకనిర్మాణకర్మఠ జగదేకఖ్యాతి ధురవా
య్యలురాజు తిప్పయమనీషి ప్రకృష్టకృతాభిధానపౌత్ర అక్కయార్యపుత్ర పరిశీ
లితరామానుజమతసిద్ధాంతమర్మముమ్ము జవరదార్యకటాక్షవీక్షాపాత్ర
వ్యదయుపద్మాధిష్ఠిత శ్రీరామభద్ర రామభద్రకవి ప్రణీతంబైన రామాభ్యు
దయంబను మహాప్రబంధంబునందు తృతీయాశ్వాసము:

మంగళమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

అసలు ప్రతి ప్రకారం సుబ్బన్న సరిచూడడం అయినది —— - -

శ్రీరామా

శుభమస్తు

అవిఘ్నమస్తు

౧ క శ్రీమద్రాక్షిప్తకటాక్షస్సుముద్రముదృమబయాభిముక్షివరణాసం
పద్రముతిర్యకశానిర్ణిద్రాగాబ్జారినరసన్నపవంశమణీ

అవధరింపుము తదనంతరకథావిధం బెట్టిదనినా

౨ క కడవిమొలనూవినవలా|యొకఱ్ఱునిపదిదేరుల|... ...
బడదారిమేటు రావం|గడపుం బారుండు కొరికతే చే|...కూరక

౩ క వచ్చినపుడర్ఘ్యపాద్యము|లిచ్చిసువర్ణకపీఠమిడి మునివరమీ
...చ్చోటికి|బడలికమ్మె|విచ్చేయుట యేమి దెలుపవే పనివిందుర్

౪ క నావినినానావని|దేవతపోధనజనాధితే యాగముని
...వివసించి యాగము|గావించదలంచి వచ్చితి... చెరితా

౫ క అఘుదూరునీకుమారుర్|రఘువీరును దారువృగురగశూరునియు
మ్మఘునఘుటకునిమన్మఘు|వి|ఘున ఖరదను జవారణా విహరణా విధికిన్

వ అని మునీంద్రుండు రాకుమారుల దోడ్కొనిచన వేద... పురజనంబులు విని
యిట్లనిరి

౬ క అసురలమాయోపాయుల|గసిమసగ|గ|... గంబ్బుగావ|గ|నటతా
పసుడెక|ద|టస్సుపుల గ్రా|మ్నిస్సుపులనడిగెనటమునులునిర్మామలుగా

ఉ అక్కటకోసలక్షితివరాత్మజకానకకన్నముదద్దవే
బుక్కనిచుంచురాకెమరుబుందురువెక్కడయుద్ధవరావసం
బెక్కడదైత్యసంహరణమెక్కడఘోరవనాంతరాశ్రమం
బెక్కడయొట్టులంపుమనియొక్కమునినోరాటులాడెనింతకున్

వ అనిపలికిరంత నక్కడ మునీంద్రుండు మరియుపంక్తిరధునకిట్లనియె

క ౯౮ విను క్రతుకర్తయు భోక్తయు। వనజోదరమూర్తియగు భవత్తనయుడపా
ఖనవరకర్తా భోక్తా। జనార్దనేయటంచు శ్రుతులు చాటన్ వినవే
క ౯౯ నలువగ్రోలతు పౌక్తి। నలువగలఘు ఖంబులుందనరు శ్రౌతి సంటున్
గలిమిద్వైర్యనీ కుమారుడు। కలిమి మిహాకామి వీరమూర్తిగాకన్యుండే
చ ౧౦౦ మునివరువెంట నీ పరమమున్ గ్రీల బాలుర నంప వచ్చునే
యనిమదిసంశయింపకు నృపాగ్రణి మోనమాత్మ తేభవ
త్తనయుల మోఘవిక్రములు దారులు కారగఋష్మలార్యవం
దనపరులిష్మమహాముహుల ధార్మికులన్ దృఢబుద్ధి నంపవే
క ౧౦౧ అనదోయు రామభద్రుని। మునిపరమేశ్వరునికిచ్చి మోహముతోన
దనయులనురాఘుజెంత్రుల
జ్జనవాథుడు జూచి విల్లిన్। వననిధివలిగెట్టునల్లి వాశికి జూలెన్
క ౧౦౨ బాలులగత దుష్కృత ఖం।బాలుల మునిలోక హృదయపంకజనికురుం
బాలులన క్కున జేర్చి నృ। పాలుడు దీవించె నతికృపాలుండంతన్
చ ౧౦౩ నరవరసూనులంత జరణంబుల బ్రాలినవారి మోదని
ర్భరతరబాష్పబిందువులు రాల్చె గరంబనురక్తి గుంభినీ
శ్వరకులసార్వభౌముడలి సత్వధురంధరమూర్తియర్మిలిం
గరికరిశీకరంబుల తగంగెలఖంబులదోచుకైవడిన్
క ౧౦౪ గురునాజ్ఞనంతరాఘవు। లరిభీకరులెను సరించి రాసంయమిప్ర
జ్వర శమదమ్ముములు యోగము। నిరుపమవిబుధోపాద్యములు సేవింపన్ వెన్
అప్పుడు।
క ౧౦౫ పదపదరాఘవ అని యిలు। మదవదపడవలదు దశరథాధిపనీకున్
ముదమొదవ దెత్తుమఘరిపు। మదవదసురవధము నర్చి మగుడన్ సుతులన్
వ అనిన దశరథుండిట్లనియె
చ ౧౦౬ గురుతరపుణ్యయాకుసుమ కోమలమూర్తులనే కుమారకే

68

శరులగురించి మీరడుగగానిపుడంపకమానరాదుచే
కరకరినాశ్మమార్గములగానల(ద్రి)మ్మర నేతదం(ప్రి)పం.
కరువాయుగంబులీకకేసుగంధకకుందక యున్నెనాపుడుర్
౧౭౭ క వినుమును బలివంచనవే। శన్నపా(గ్ర)ణియుజ్జిమేఖలావలయంచాజే
తనికేకపదముగాదా। కనుగాని నైష్ఠ్యచునని వగవగాబని యేమిశా
౧౭౮ ఉ ఘ్రావరపోయివత్తుమెతపోధనకంటికిరెప్పచందమై
కావవెతెంజ్జుమీయటులకాకమరేమి యఘంబులంటవి
ప్పావనులీవచూచెదవు ప్రత్యుత్తకుల్లుపే యునునేటికిం(గ్రి)యా
కేవలముత్తరంబనియుక్లిప్తుడమ్ముని యేగెనవ్వలన్
౧౭౯ క మునివెనుకానినృపువీడ్కాని। చనిరి రఘూత్తములు సవనస్థలి వీనసన్నా
హానిరూఢి గాధిగమనం। బునశరధి శరాసనశరీస ముత్తరధరులై
౧౮౦ చ కలనిన దంబుచేత విహాగంబుల నుష్ణతరాతపంబుచే
ష్పలరుహామి(త్ర)ముకె వల్లిపుచ న్లైదుక్రావ్విరివానచేఘనం
బులుగరుడాంకుత్కృష్టసుకులపూజ్యుడు పెంద్యుడుగాన వి(క్ర)మో
జ్జ్వలుని (ప్ర)ధానిధిన్ భువనవల్లభురాము భజించె (ద్రా)వేలన్
౧౮౧ క గాధెయోక్తపురాతన। గాధానిరవద్యపద్యగద్య(గ్ర)హణో
సాధారణనివారణ। మేధానిధులగుచు జనిరి మి(త్ర)కులేంద్యుల్ A
౧౮౨ క శీతలతాస్వితలతా। జాతలతాంతాళి సురభి ఖంజరఖచా
చూతలవలీలవంగవనీతలములు సేద దేర్చు నృపసూనులకున్
౧౮౩ ఉ గాసిలనేకరాఘువ్వులగాసి కుడాకలి నేరువట్టునా
యాసమువేని మంత్రము రహస్యయువృత్తియమోఘుబాణబా
ణాసనసాధనంబులు సురాసురదుర్జయశౌర్యమున్ బయో
ల్లాస విహాతోదయంబు కృపసేసి కృతార్థుల జేసెనంతయున్
౧౮౪ క అంతటకారుణ్యసర। స్వంతుడు గాధేయుడఖిలబుట్టిబులౌరుహాభా

A కమఠకనీశ్వరాక్రమణ యుగ్రకరానిన స్నభజనిలబినారుచయున్
నిచులతరప్రభావులగుచేరి విప్రులప్రకారసంవిధా
నముసన్నరింపచేళయిదినాక నిర్జరామిశ్రిత ఖ్యాతిమెగా
రిమివపిరంయించెనా యలనరించిరిమించిరి రాముల్కృష్ణుగులీ
శీతలతాన్వితలతా॥—

D.715a

స్వంతుండపుడటచని యొకె। కాంతారముచేరి వారిగని యిట్లని యర్మ
సీ హాటకాచలేంద్ర ధీరతాభిరామ రామయి
చొప్పుటకాండకాండమధ్యశూన్యమిప్పనింనిరా
ఘోటకాలికాంతికల్పితాంధకారియై
తాటకానిశాటకాంతదర్పద్రిప్పరుః
క ౨౬ కసిమసగుమువెసనేర। క్రసినిపుడిటి ప్రధమశిక్షగావించెదనే
యసముసితవిశిఖయోగికి। నసురాంతకరఘుకుమార యనినుత్సుకుడై
క ౨౭ మానవులమెసవుజాడలు। మానవు మునిపుంగవాశ్రమస్థలములసం
దానవునిర్భయవృత్తిః। దానవురాలవు వధింపదగునిన్ననుచుః
తే ౨౮ అపుడు విల్లెక్కువెట్టి వాలారుదూపు। నారిగూర్చి నిశాచరనారిగూర్చి
కాండనేసెదదియ్యవక్షస్థలంబు। రాఘవుడమోఘవీరశరలాఘవుండు
తే ౨౯ అసురజయులక్ష్మికౌద్రోవయనువుపడగ। తాటకాభీలవక్షఃకవాటదళన
మాచరించినకుంచికయ్యెవెలుంగె। రామబాణాంబుదోషనిర్వాపణాంబు
తే ౩౦ లసురశోణితమపవిత్రమంట బెల్లి। దనునెకొలాతాటకాహృదయంబు ప్రచ్ఛి
ఆవలికిబారెరఘువీరునాశుగంబు। ధర్మపరిచితికేది ఫలోదయముకాదె
క ౩౧ ఖలుడైనరావణాసురు। నలఘుతరాన్వయతటాకములుగులపాలై
పలువగలబాదైదనన్నెవ్వల రక్కసిహృదయరక్తవాహినివెడలెః
చ ౩౨ పురువడిశాపముక్తమయి యొక్కశరంబెదనాటదిధిరరం
దిగెడుతాటకాంగనయుదీర్ణతరారుణాఘూర్ణితాక్షితా
మరసమరీచిపజ్జ్వలసమానబు। యొంధిరకైస్లెండుదురాఘువే
శ్వరునకునాచరించిననివాళియపోవె దకీర్తైనయ్యుడః
శా ౩౩ ఆనర్తంచరినొక్కకోలబడనేయంగాంచియుక్కౌశికుం
డానందాతిశయంబునొందిరఘుకుమారా రమ్మునేయుంతవి
ల్లానింగానముదైత్యకాంతయొకలక్ష్యంబేభవద్బాగసం

ధానప్రాధికినంచు నాశ్రమము చెంతంజేర్చి కీర్తింపుచున్

క ౩౪ తనయాశ్రమంబునకు నా। తనయాగ చికీర్షరాచ్ఛ తపనిమవోదా
త్తనయాలంకారుల నృప। తనయాగ్రణులన్ బటుప్రతాపుల దెచ్చెన్

తే ౩౫ ద్వ్యమణికులమణియగు రఘూత్తము నిమఘవ। మణి విడంబిత నుప్రభా। మం బెమం
చూచి పరవశుడై రియచ్చోటి మునులు। క్రతుతపోవ్రత జపవిధుల్ గట్టిపెట్టి
అంత దాశరథిం గనుంగాని(యిట్లనియె

ఉ ౩౬ రా చిరపుణ్యధామ రఘురామ వపింతునే యిజ్ఞ దీక్షవతా
నాచరణంబె కాని యికనర్థము గాదువచింప నేగతిం
గాచెద వ్యోకదో మఖమఖండ పరాక్రమ ధూర్త పైశ్రమా
రీచ్ఛసు బాహుమాయులు ధరించి భవద్భుజశక్తి చూచెదన్

క ౩౭ వినుమప్రమత్తమతివై। పనివడియధ్వర సమాప్తి పర్యంతంబున్
కనుకలిగి ధైర్యసంపద। యొనరంగా పాడు విగాయవోరాత్రంబున్

చ ౩౮ అనియుట దీక్షపూని ముని యధ్వర కర్మము పక్రమించెన
ద్దినకరవంశచంద్రులు నధిజ్యశరాసనులై నసింహ్మాని
స్వనముఖయుద్ధ సన్నహన సంభ్రమమో హాసము హూర్తులై తపో
ధనజనరంజనస్థితులు దాల్చిరి నిల్చిరియజ్ఞరక్షకున్

ఉ ౩౯ లోకశరణ్యు లారఘుకులుండట కాపఖిలాస్త్రశస్త్రవి
ద్యాకుశలత్వదాయి కుశికాత్మభవుండట రాచపొల్లులే
దేకక్షయిట్టివార్ధికి నుదీర్ణమదాంధమరుద్విపక్షశి
క్షాకరణంబు దీక్షముని సంఘ మహోద్ధరణంబు చోద్యమే
యని మునులు పలుకు సమయంబునా

మ ౪౦ చేతురశ్రావ్య సమగ్రసామనిగమ స్వాహాక్రతుక్రమాయను
న్నత హోమాగ్ని సముద్భవంబులగు మంటల్ మింటనంటంగనా
యంతమై బన్నము సాగుచాగెరిగి మాద్యద్దైత్య సైన్యంబుతో

మంబుంమంబు

Ahalya

నితధారకగురి నర్మమహీల యమునర్వవిన్నధి జెట్టార్చుచున్

౪౧ చ అలదనుజేంద్రసైనికకృతాధ్వరవిఘ్ననిబద్ధాన దుష్టచే

ష్టలు గని యారఘూద్వహుడు డంబడ డయ్యెద దివ్యశక్తియు

బ్బలములనేలు నేవికల శైకాను నేస్త్రీతిల్పుమదావళం

ఖులగబళించుగాక హరిపోతము గోరునె వేడిపిల్లలన్

౪౨ క మారీచసుబాహుమరుద్వైరి ధనుర్ముక్తవిశిఖతమముఖముంచెన్

వారించెన్ రఘువీరోదారాశుగ ఖరకరాంశుధారల్ బిన్వాన్

౪౩ క పైకతూపు నరఘువీరుడు మకరాకరమధ్యమున మారీచసురాం

తకుబడగెడపి సుబాహున్ బ్రకటశిలీముఖముఖాగ్నిభస్మము చేసెన్

౪౪ చ అమలచరిత్రుడారఘుకులాగ్రణి యిట్లు మహోగ్రదైత్యయు

గ్మము బెలియించినన్ మఖసమాప్తి కృతార్థమనస్కుడై యతి

ప్రముదరసైకమగ్నమతి శోభానితలంబున నక్కుమారుమై

నిమిరి శిరంబు మూర్కొని మునిప్రభుడక్కున జేర్చి యిట్లనున్

౪౫ క క్రతువు సమాప్తంబయ్యెను ప్రతిభటరాక్షసబలంబు బరిమార్చితి వి౦

కిత కుల్లనేసరి యేని కతనసుఖవసతి మాకు గలిగె కుమారా

౪౬ క అనుసమయంబున జనకావనికాంతుడు క్రతువుపై నర్చవాడై పిలువం

బనిచిన గానిమ్మనుచున్ మునిచంద్రుడు గద్దెమది ప్రమోదంబెదవన్

౪౭ క జనపాలసుతుల దోడ్కొని జనపదరంజనపద ప్రచారుండై పా

వనవనభూములుగనుగొని చని యుక్తిప్రబద్ధాశ్రమంబు చక్కన్ నిలిచెన్

౪౮ సీ రఘుకులేంద్ర ప్రసూతి యత్నాన్వ... రాక్షసాళి చరణాశరజము రజము

రాతి రుచిరాతి రూపవిభ్రమగుణోత్తూ రాతి రోవాతవిఖ్యాతి నాతి జేసె

౪౯ క రాచందముగల రాముడు రాచందము రూపైతపశిరాచానకుసా

రాచెతురాస్యపాసన ప్రచతురపదాంబుజాగము శేణువహార్తిన్

౫౦ తే శిలబుగురుభోజి యెమ్మె యుల్లశిలనెనర్బు యెత్తిపోయిన ఘాతము నిల్లునిలిపె

[illegible]

౨॥ శ్రీ వేల్పులను నీ రామ మిష్టముగను| దలచినంతనే పాపముల్ దొలగి
పోవు| నిష్టగను గాన్త్ర వారికి నెలమి మదిని| గోర్కులొసగూడుచుం
డు గా గుణనిధానా॥

ఆనరిం. కృతి [illegible]

ఉ ౬౦ తుమ్మెదకంటు పూవొగడ తొఁ దిలలదొగు|లతాంగి ముక్కునె
న్నమ్మికి బాతి దౌయువనితా|మెరిమెద్దులమోము కంతుశ్రా
త్తమ్ములతమ్ములిందు కళి కాలికె వాలికె చూపు కోపుల
క్కామ్మకుసావి మోవి శలగామ్మకు సాటి యెంబోటులెయ్యడన్

క ౬౧ కమలంబు మోము కన్నులు|కమలంబులు కేలుగవయు కమలములడుగుల్
కమలంబులు నిలువెల్లను|కమలాకృతి మించె బుడమికన్నియ చెలిరే

ఉ ౬౨ ఆకరియాన వేణ్ణిక్షి|ననంతవిలాసము మాధవోదయం
బాకమలాయతాక్షి|మధురాధరసీమ వారిప్రకారమా
కౌతలవానిమధ్యమున గూడిన వింతెయకాదు తానురా
మాకృతి దాల్చె నీచెలువమంతయు నాయమయంద్దు చెప్పెడున్

తే ౬౩ చెక్కప్పు|పసిండి నక్కులు ఛెక్కుచెక్కులక్కవికి కెంపునీలంబు ముక్కు ముక్కు
కనక|గంధ ఫలిస్తారకంబు కంబు|కలిత రేఖావిలాసమం గళము గళము

తే ౬౪ కురవెముంబులలాటంగ కుంతలాది|సౌష్ఠవంబున భూతనూజాత శీత
యఖిలదేశప్రసిద్ధభాగ్యంబు కలిమి|తల్లిపోవిన దది యపోధనృకన్య

క ౬౫ సాముద్రిక శుభలక్షణ|సాముగ్రికి జనకతనయ సౌఖ్యా(ర)ము యో
సామించె మత్స్యకూర్మ|క్రమంబుమయంగములధరించు టకతనన్

తే ౬౬ అరయ భూపుత్రికృతి దవిర్భనకుమారి|కామ్మమాత్రంబుగాదు కాకుస్థతిలక
మొద్దియును నిత్యపల్లవశ్రీ వహించె|నద్భుతంబివ మధూదయంబందుకలదు

తే ౬౭ పంటపు బోడిగోరాభ్బుపట్టికాను|మాయయామానవవిభ్రాన్తి|మధురయవ్వే
లందికటిశేమకాంచిస్థలంబుగాని|సార్థమయ్యెను పురసంజ్ఞయంగలతకు

క ౬౮ కలితనవ శ్రీ రూఢిన్|పొలుపొందుట శవితులుచాటు భూపుత్రికలో
నలకంఠకంఠ మెంకొక్కత్తె|గలుగునె సరిసే యవినుము కమలాప్తకులా

క ౬౯ అళికంబువింపుచు ప్రాణ్నెల|నలికంబులుత్రులనేలు నలికగళంబుల్
వలనమ్ములమరునడిదపు|వలనమ్ములగెల్పుమానవతి వేశ్రమ్మున్

ఆ ౨౦ అవివరో మరాళిలతయూరు మాత్రంబె। యరయలక్ష్య సేయునదియటుండె
చానకానుదేగె కెన్నండు సరిగాన విష్ణుపదము సాత్ర్య విను కుమార

వ ౨౧ అని మునీంద్రుఁడిట్లు శిష్టాలాపంబుల రఘునందనున కమందమందాక్షసవి
తానందకందళంబు డెందంబునం బాదుకొలుపుచు। నచ్చటనుండి కదలి పురప్ర
వేశంబు సేయుచునెడ

వ ౨౨ వారిశుభాగమనము పరిచారులవలన విని యరులరి జనకుఁడు మునిచూ
డార త్వమ్మునెదుర్కొని। యారఘునందనులతో ప్రియంబున దెచ్చె

వ ౨౩ యిట్లమ్మునివరుండవొడ్డె నెవచ్చి సవనంబు సాంగంబున్ నడిపి। మంగళస్నాతుండై వ
చ్చిన్నెతియోనడ్పి। యతి కృపావిధేయ గాధేయ భవత్ప్రసాదమ్మున కారణంబున వృద్ధియ్య
మఖంబు నిర్విఘ్నమ్మై సమ్మాప్తంబయ్యె కృతకృత్యుండనైతినని రఘుకుమారమనో
హరాకారంబులు గనుంగొని యిట్లనియె

ఉ ౨౪ యీ సుకుమారులెయ్యరు నఘులె జగదేకమనోహర ప్రభా
భాసురమూర్తులె ధరణిపాలక బాలకులెవ్వరి ప్రబా
ణాసమ గన్నతండ్రి చెలువంతయు వేరొకటెయొప్పుడా పసా
గ్రేసర పేరుచెంపునెరిగింపుము సెందపుజనింపనావుడు॥

ఉ ౨౫ యీ క్షితిపాలుఁడె దశరథేంద్రకుమారుఁడితండు తాటకా
వక్షముసెక్కకోలనెగవాక్షము సేసి నిశాచరాగ్రణి
శిక్షయు యజ్ఞరక్షయు సుచేసి శిలంగలకంఠి జేసిదో
షక్షయకల్పదాంబుజరజంబున వచ్చె మిముంగనుంగొనన్

చ ౨౬ యితఁడు ధనుష్ట్కోవిదుఁడు వీనకృపానిధి రాముఁడీతఁడు
ప్రతిహతదీప్తిలక్ష్మణుఁడు పావనుఁడీ నృపనందనుండు హరి
ప్రతినిధులన్ను వెక్కిఁడగరాని పురాంతకువిల్లుగాంచిస
న్నుతుగ్రతుకర్మతున్నిను గనుంగొను వేడుకవచ్చిరియ్యెడన్
అని పలికియున్న సమయంబున కౌశికుండిట్లనియె

క హరువిల్లుచూచుటమి ని|ర్భరహర్షంబొదవ దాశరథి ధర్మ్యస్య
త్వరితాగతి యున్నాడే|వ|సర్వమునిదియ్యద|న్నవ్వి|వతాని జనకునకనియెన్

క కనుగొన్నాని నవ్య ధన్యుం| గనుబండువయొదవగా నికన్నవిలుగ
న్నెన|దివిరెడు రఘువర్యుం| డనఘా తెప్పింపుమనుడు నమ్మునికనియెన్

శా జీవంజీవస్తవ్యత్వశాధరుడు లక్ష్మీభర్తయుందక్షన
య్యావాచంయమివృత్తియామలకప్రాయంపుగ నరుత నేర్తురే
యావిల్లెక్కిడనావుడుగనగియు తండ్రైనంగనుంగాకనే
జీవిరాగ్రణియొక్కసన్నయునరాజేంద్రుండు హర్షింపుచున్

సకలనృపబాహుదర్పవిమర్షంబుమెసవియున్నమ్మె జూక్కని ద్రించునవియుపోరై
నున్నహారువిల్లుపెక్కండ్రుయోధవీరుల|బంపితెప్పించె జనకభూపాలుడప్పుడు

ఉ చూచిరఘూద్వహుండుసైర జొడులువేలకొలందియుత్తట
లేచిబలాఢ్యులయ్యునిపుడేన్నుసి|విల్లాకపెద్దకాండగా
చూచెదరెల్లవారునది శూలికిగాకిటునాకులక్ష్యమే
రాచతనంబుజెంపునగరాయికనెక్కిడవేకతక్కినన్

వ అనితలంచి నిజభుజాపటుత్వసందర్శనాసన్నసకలదిగ్దేశరాజనందనసంతో
షంబుగనుంగానునప్పుడూ ×పాఠం

క ఆనృపసూనుడు సుగుణాం|భోనిధి|గుణఘటన|మెరయ|మొరయించెపట
జ్యానాదము సానంద|జ్యానాదంబయ్యె దశదిశాక్రాంతంబై

క ఆరవుణి అయ్యధనుష్టం|కారము సీతాకుమారికాకర్ణాగ
ప్రారంభవాద్యనిరవ|ద్యారవమైయుసగె సకలహర్షప్రదమై

క ఆవీరుడుతెగనిండం|గావడి|విల్లిగిచి|లస్తకముదృఢముష్టిన్
లావెప్ప|నబట్టిగా ఝ్జున్నజ్జై వదలిన భగ్నమయ్యె శంభునితోడన్

క బ్రహ్మకు బ్రహ్మణ్యపరమ| బ్రహ్మము దాశరథి విలువిరువన్
బ్రహ్మాండ|చయము|నాద్య| బ్రహ్మమయంబయ్యె మునివరప్రియకరమై

A చ॥ చిటచిటదాంశువిల్లు రఘునేతకరంబున ద్రుంగిదిక్తటంబుల ...
ఘటిత నిడినృపపుత్రులెచట్లమువెత్తుబాగుసన్
గనిసెనయజాత్రిపాంసు ప్రసారించె రజోగుణాదూరుడాటరున్
జవబలయుక్తి నెక్కిడిరె సత్వముజూపుచునాజగిగాపున్
ఆనృప ఇత్యాది

అప్పుడూ

కురిసె విరిసోనవానలు। దొరసె సుధాంధోవధూమధురగానంబుఁ
నెరసెఁ దివిదూర్యరవములు। విరిసెఁ మునిమానసారవిందములంతన్

జనకుడుఁ గాధిసూతిఁ గని శంభుశరాసనమెక్కుపెట్టిన్షే
ర్చునె నరమాత్యుడేతడనుచుఁ బరికించితిఁ గాఁడు కేవలుం
డనఘకులపావనుండితని కిచ్చెద సీత।సుకుమారి।నిత్తునే
తనియనుజత్రయంబునకె తక్కిన కూతురులఁ భవత్కృపన్

అన్వేషించితిని ట్టిగుణోన్నతు రాకుమరుఁ గోననగునె గుణగుణి
ధన్యకి।ధన్యకి।సు.ఖయుతు।ఖాన్వయముఁ మెరయఁ బరిణాయంబొనరింతున్

పిలుపించుమితని తలిదం।డ్రులదమ్ములనన మునీశ్వరుడునట్లనవా
రలరాజనిచెఁ బురిజన।ములరగనటలగ్నని శ్చయము గావించెన్

అంత జనకభూకాంతుండుని తాంతసంతోషమయ।హృదయుండగుచు।
మిథిలానగర గోపుర ప్రాసాద వివిధ రాజమార్గంబుల।నగ।శిత।మయ।స్ఫార తో
రణాస్తంభ సౌధ సార ఘోల్లసదసముకుసుమ మాలికావిచిత్ర చిత్రపటవితా
నవిమలముక్తాఫల రంగవల్లి వితానోజ్జ్వలానఖాసమాన రత్నదీప ధూప వాసనా
సమస్తవస్తువిస్తీర్ణవిష్టరివేధిశృంగారరచనావిశేషంబులనలంకరింపచేనియ
మించె।నచ్చట దశరథుండును। దత్కళ్యాణవార్తాకర్ణనంబున ప్రహర్షరసము
గ్నమానసుండై భరతశత్రుఘ్నసుకుమారసూరిసుకవివందిమాగధ।సుహృద్బంధు।
సామంతపాతపురోహితామాత్యభృత్యమత్తమాతంగ।తురంగ దుత్తమాశ్వ రథరథి
।పరివృతుండగుచు। భూరిభేరీశంఖనిస్సాణకాహళ ఢక్కాహుడుక్కారవంబుల్
గుళ్లపాలికా త్రయీసమన్వితుండై త్రయీతేనుండునుంబోలె। దెబరిల్లుచునే
తెర।యథోచితంబుగానెదురుకొని జనకుండునిజనగరంబునకుందోడుకొని
చనియొ।నయ్యెడఁగాశికుండు రామలక్ష్మణుల దశరథున్నిపాలికి దెచ్చియిచ్చిన
గ్రక్కునకక్కున జేర్చి। శిరంబుమూర్కొని। యమ్మునీంద్రునిపాదములకు వివిధంబుల బూజించి

యూనకెక్షేంవకప్రతియుండవేదూ అప్రతియుఃఫలా

యిట్లనియె

ఉ ౧౪ ఆయతపుణ్యశీ కృపమహాత్మ ఋషీ రఘురామలక్ష్మణుల్
ధీయుతులస్త్ర శరాసన విధిజ్ఞులమోఘ శరప్రయోగవి
న్యాయుధసత్వకోవిదులునావవ కర్మఠ దైత్యనిర్జయో
పాయులునైవ సించిరి శుభంబు కృతార్థుడ నైతి నావుడున్

ఉ ౧౫ ఘోరరుణ జేతికి చ్చితివి పుత్రుల జన్నముగాచి దైత్యసం
హారము సేసి సంయమివరాంగన శాపము మాన్పి పుష్పధ
న్వారిశరాసనంబెకతృణీకృతి ద్రుంచి జయంబుమైనినుం
జేరితినేడు నా ప్రతినజెల్లగ దెచ్చితి గంటె భూవరా

అనిపలుకుసమయంబున

మ ౧౬ జనకక్ష్మాపతి వచ్చునే కతన విశ్వామిత్ర మౌనీంద్రయీ
యినవంశాగ్రణి యైనభూవిభునితో నీసత్యసాభాగ్యవ
ర్తనుతోనియ్యెడ వియ్యమందగలిగెన్ ధన్యుండనైతిన్ వివా
హనిమిత్తోచిత కృత్యముల్ సలుప రాదా యింత బాగెటుల్

౧౭ అనిపలుకుజనకు పలుకుల్విని దశరధవిభుడు కౌశికుడుడెందమున నం
దనురాగమొందబూని(రి)| గాన కానిరఘురాముపెండ్లికాడుకుంజేయన్

వ ౧౮ అయ్యెడ వశిష్ఠాది మునులను గ్రహించి| యాశీర్వదింపబుఝ్యంగనా జనమధుర
గానంబులు బహువిధానవద్యవాద్యవాద్యఘోషంబును| విలోకనోత్సవాగత స
కలదేవతాజయజయశబ్దనృత్తగీతవాద్యకోలాహలంబును| రోదసీకుహరం

౧౯ బునంబెదల| వివాహవేదికామధ్య రత్నపీఠింగూర్చుండనియమించి దశస్యందనుం
డు రఘునందనునిముఖారవిందమందహాసోల్లాసంబు గనుంగానియుప్పొంగు
సమయంబున

మ ౨౦ శిరసెంటార గలకంఠి యొూర్త్రు కరరాజీవాంతరస్పందితై
లరసాస్వాదివిశేలక్ష్మీ మదర్శోలంబంబులుండినవై

ఖురులం గాంచనకాచకంకణఝుణాత్కారారవచ్ఛద్మఝుం
కరఘృణాంబులసలుపక రఘూత్తమునకుం గళ్యాణసంధాయికిన్

౧౦౧ సీ. కలికి యొక్కతె జెట్టిగందపుటట్టుకలి | జలకంబమర్చె గోమలి యొకర్తు
తడి యొత్తె నెక్కలితాతన్వి గాబ్బున | ధౌతవస్త్రంబిచ్చె నాతి యొకతె
గద్దియయిడె నొక్కముద్దియ గూర్చుండ | శిరసార్చె యొక్క యోషిల్లలామ
వనిత యొక్కతె ధూపవాసన యొనర్చె గూర్చె నొక కొమ్మ విరిదండ సికకుఁ జుట్టె
౧౦౨ తే. మకరకుండలమాణిక్యమండనంబు | లొక్క ప్రవాటుల్ల ఘటించె నొక్కయువిద
రత్ననీరాజనంబొక్కరమణి యిచ్చె | సకలసేవ్యునకా రఘుస్వామికపుడు
౧౦౩ తే. అలమరుం దూర్ధ్వలోకంబు గెలువదలచి | తార్పై శింజినిన ర్ధచంద్రంబనంగ
నాభినామంబు గంభీరనాభి యొకతె | దీర్చె గను బామ్మ నడుమనా భీరమణికి
౧౦౪ తే. భువనపావని యగు గంగ పుట్టినిల్లు | తపసి యిల్లాలి ప్రాణదాత యనునైన
యారఘూత్తమునమలతరాంఘ్రి నొక్క | స్వాతి బిరుదంపుగండపెండేరమ్మిడియె
౧౦౫ క. నక్షత్రకంఠమాలిక్కై చెలువుః పర్వముగ రామచంద్రునకుం బ్ర
త్యక్షామృతకరునకు బ్రాహ్మక్షీమణి యొకతె యిడియెనను గుణాలలన్
౧౦౬ ఉ. చందనగంధి యొకర్తు రఘుచంద్రునకున్ నెరిపూతలాగునన్
గందములందిబాసికము గట్టె మణీమకుటంబు మర్చిచ
క్కందనమొప్పనెన్నుదుట గస్తురిబొట్టిడి చూచువారికి
య్యందుకళంకి లేటు డితడే యనుటల్ దలపించె నెయ్యెడన్
౧౦౭ వ. యిట్లఖిలమణిభూషణావిశేషాంబరాలంకృతజగన్మోహనాకారుండై రఘువీ
రుండు కౌశికవశిష్ఠవిద్యన్మహేంద్రపుణ్యాంగనాకృతాశీర్వాదాక్షతాదూర్వాం
కురప్రసూనాంగకారుండై సమావర్తనహోమాది శుభనిమిత్తక్రియాకలాపంబు
లు నిర్వర్తింపి తదనంతరంబునా
౧౦౮ శా. గారామొప్పవిభుండు సచ్ఛజనులం గర్పూరతాంబూలక
స్తూరీకుంకుమగంధసారములసంతోషంబు నొందించి సన్

గారాధీశవరుసీశవర ప్రముఖస్త్రీస్తుత్యచారిత్ర్యసా

కారధరు రాము పెండ్లికాడుగాఁ గావించి యున్నంతటఁ

తే ౧౦౭ దగ్గెరముహూర్తవేళ యయోధ్యధరాధిపేంద్రు లాలస్యమనివతాన్నియెచ్చరింపే

మవితమంగళ్యామవస్తుసామగ్రి మెరయ క్రంతన దీపించితామునుగదలిరపుడు

సీ ౧౧౦ అసమసౌభాగ్యభోగభాగ్యములు మెరశీపశీజపత్రైరతేరిసామ్రాజ్యనేకి

కదలునపుడు వివాహాలక్రమములెన్ని యన్నియును రామచంద్రుని యందయల్లరె

వ ౧౧౧ కదలియుచద్రుపదద్రుహ్యాగ్రమాలికా జ్వాలికానిరూఢాతతిమిరవర్గంబగు రాజమార్గ

బతిక్రమించి వందివైతాళికాపార్శ్వపద్వీగద్యకలితాచాతుర్యంబును విలోకనాసక్త

మత్తకాసినీజనకలకలంబును వినుచు నట్టివిచిత్రనర్తనప్రకారంబుల్లుగనుచు వృక్ష

౧౧౨ వాచావశం వర్షుడును లజ్జావనతవదనుండును నైయాజనకరాజసదనంబు

ప్రవేశించి కక్ష్యాంతరంబులుగడచి కన్యాసులోకనానురాగంబు తమకంబుగైకాలు

పగళ్యాగారంగంబుచేరనరిగెనంతటా

శా ౧౧౩ బంగారంపుపీఠంతి తోడనవత్తైభాసిల్లుపద్మాక్షియా

యుంగశ్రీధరచంచలాలతయెయుద్యజ్జ్వేరత్నంబాత

న్వంగీరూపముదాల్చు క్రొన్నెలయెనా నా జానకీపెండ్లికూ

తుంగావించె వివాహవేదికకేతెంతుకదెచ్చిరుత్తంఠమ్మైన

వ ౧౧౪ అప్పుడారాజకుమారమణిపీఠాసనంబునసమాసీనుండైవశిష్ఠాదిబుధజనోప

దిష్టమార్గంబున జనకరాజన్యమూర్ధన్యుండుయథావిధిందనకుమెసంగుమధుప

ర్కాద్యుపచారంబులంగీకరించి సమగ్రహార్షంబున కన్యాదానోదకధారాప

౧౧౫ గ్రహంబునేసితెరమరుంగున వెలుంగు మెరుంగుబోడింగదియవచ్చైనప్పుడాండారు

లంగనుంగాను కోరికెలరికెలుగానంగిరవానులు కళ్యాణంబులువాడికుమా

హాలంబున వధూవరులు శిరులు దళుకొత్తు క్రొత్తచెలువంబునం బాలించరయ్యెన

క ౧౧౬ గాలవకణ్వగార్గ్యభృగుగౌతమకశ్యపశాతకాత్రిజా

బాలివశిష్ఠగాధిసుతపర్వతనారదముఖ్యవతానిశం

డాలములవ్వధూవరులడగ్గర జేరి ముహూర్తమియ్యను
దేవలతరానురాగము మదింజెరయంగ దెరయెత్తెనంతటన్

తే ౧౧౭ ముత్తియంబులు దోయిళ్ల ముంచి ముంచి। కాంచువారలహార్షాబ్ధి ముంచి ముంచి
మించి తనచెయి మీదుగా ముంచి ముంచి। విభుడు తలబ్రాలు బోసెన వ్వేలదిమీద

క ౧౧౮ వరుడిడు ముత్తెపుతలబ్రా। ల్నెరసిన యన్నడుము వుశ్రబావిచెని లిచెన్ సీతా
వరుని తెరగడచి రత్నా। కరమున నగను పట్టుకలిమి కన్నెయుపోలెన్

చ ౧౧౯ సరసిజగంధి తెచ్చురికె సల్వగరంబుల దోయిలించి దా
శరధిశిరఃకిరీటమున జానకి ముత్తెపుసేసచల్లెని
ర్భరగతి గంగ మేరుశిఖరంబున చెశ్వత్తరంగశీకరో
త్కరములు నించు చందమున గంకగనాదవినోదమొప్పగన్

ఉ ౧౨౦ హాటకగర్భదైవత మహార్షులు దీవన లియ్యగా నిరా
ఘాటమరుద్వధూమధురగానము నింగి బలంగ జానకీ
పాటలగంధి కర్ణ్ధరశుభ్రపదవేళ ఘటించె నా ఖగ
స్నాటకసూత్రధారి రఘునాథుడు మంగళసూత్రమయ్యెడన్

క ౧౨౧ కనదమృతమరియుము బుధరం। జనమును నైవించు రాముచెంద్యకరప్
రృనమొదవి వింతశిరిస్త్రైకొని యులరెన్ జానకిచతకోరాక్షిదగన్

వ ౧౨౨ తదనంతరంబున బుధగురుపురస్సరంబుగా గళ్యాణవేదికడకు వచ్చి యేకపీఠా
సనాసీనులై యవ్వధూవరులు గదిసి కూర్చుండి విద్యుక్తాచారంబున శుభహోమకృత్యం (ధ్యుక్తప్రకార)
బులు నిర్వర్తించునప్పుడు

చ ౧౨౩ యురువు రుణిగ్గులగ్గలపుటే పగచాకచిక్కకాననము ఖాం
బురుహాయుగంబు వాంచి తలపుల్ మది నువ్విళులూరబూపులాం
డురుల కృక్కృత్రిములందు రయసెండు నెపంబున మోము లెత్తి ప
ల్లురు మరుపెట్టి చూడనెడమం గుడిసేయుడు డంచెగంతుడున్

అంతా

చ ౧౨౪ చెలఁగి వివాహవైభవము చేకొని రాముఁడు సీతయుక్ శశిశ్రీన్
వలఁగానివచ్చి సప్తమునివందనముల్ గురువృద్ధబంధుమం
డలయుగళ స్తుత్యగౌరవము మైనన్ పరస్పరలజ్జలాత్మరం
జిల్లదగు వారితోఁడుత ఘుఖించిరి బువ్వము న్వధూవరుల్
తత్ప్రకారంబునా —

క ౧౨౫ అనఘమవిధావైవాహ్యౌ జనకుఁడు సామిత్రి భరత శత్రుఘ్నులకున్
వనితారత్నము నూర్మిళ వినయవతిన్ బుణ్యమాళవి నిశ్చలకీర్తిన్

వ ౧౨౬ యిట్లా రఘుకుమారచతుష్టయంబునకు వివాహంబు సేసి జనకుండు తదనంతరం
బునంబరిణాయోత్సవాభీష్టదానంబుల నిఖిలబుధవితానంబులనకు సంతుష్టిగావిం
చియుత్తుంగమదవద్ధానవళ తురంగ రథ సహస్ర ముక్తాచ్ఛత్ర రత్నశిబికానేకదాసదా
౧౨౭ సీజనసమస్తవస్తుప్రాజ్యధరశ్రీరాజ్యంబును వివిధవర్ణస్వర్ణమణిమయాభరణం
బుల్లొసఁగి పంపిన దబాదేశంబున జనకబంధుమిత్త్రకళత్రసహితంబుగా
రాఘవేశ్వరులు మగుడిచనఁ దత్కలకలం బాకర్ణించి — —

క ౧౨౮ ఆవేళ భార్గవుఁడు ప్రళయావసరార్కప్రతాపుఁడై యవికుటిల
భ్రూవికటనిటలతటుఁడై త్రోవకు నడ్డంబుగా నెదుర్కొని పలికెన్

ఉ ౧౨౯ యెవ్వఁడవీవు నాయెదుట నిట్లు శరాసనబాణపాణివై
క్రొవ్వి భయంబు లేక యుటకుం జనువాఁడవనేకభూపతుల్
త్రెవ్వి రిమత్కుఠారనిహతిన్ భృగురాముని నన్నెరుంగవే
చివ్వకు కాలు ద్రువ్వెదు నచేయు ధనుర్ధర సార్వభౌముఁడన్

క ౧౩౦ నావుఁడు సదివ్యుం డవవ యో వృద్ధుఁడ వింతె కాదు యోగివి నీతో
రావంగఁ డప్పుం రాముఁడ నే విధి రణమాచరింతు నెరిగింపఁగదే X పౌరుష

శా ౧౩౧ ఏనుర్ రాముఁడ నీవు రాముఁడవె యో ఈ రాజపుత్త్రుండవే
వైనన్ సాధ్వసమేమి రావి నవెమున్నస్మత్కుఠారోగ్రధా
రానిర్భిన్నసమస్తభూవరతనూరక్తంబులన్ శాత్రవి

అసనవిని ·

ద్యానీతికిఁ బితృతర్పణంబా సగరికిఁ ధైర్యంబవార్యంబుగఁ

తే ౧౩౨ పూనిగుబ్బిరిరాచవిల్లానితోడఁ| గూడి విలువిద్యఁ గాంచినాఁడనన్న

నక్కుమారుండు గెల్వఁడే డయ్యెతాఁడరి| యొక్కనుశివిల్లువిరిచి పెల్లుబ్బనేల

క ౧౩౩ పురహరునివిల్లువిరుచుట| యరుదే చిరకాలజీర్ణమది యెప్పుడు నా

కరకలితవిష్ణుచాపము| నిరుపమభుజబలసత్వనిధి విష్ణుఁడు నెక్కిడుమా

క ౧౩౪ పోవిడువనేర్తునేని సు|నావిల్లెక్కిడిన గాక నావిని యోహో

యీవాచాలతకును నా|లావు భవచ్చాప మేమి లక్ష్యము నాకున్

మ ౧౩౫ అని భుగ్నభ్రుకుటీకరాళవదనుండై చండిమాహార్యశౌ

ర్యనిరూఢిన్ భృగురాము కార్ముకమనాయాసంబుగా వంచియా

గానయంబెక్కిడి టంకరింతు సలిపి తళ్కుం దూపు సంధించి యి

ట్లని పల్కెన్ రఘురాముఁ డయ్యెడ దదియ్యాహం క్రియాధిక్రియన్

క ౧౩౬ తెఁడిగితి యేశదనీకని| యడుగులు దెగపడఁ నమోఘునస్త్రదాప్నాగాం

బెడయుస్త్రరదునావుడు| పడవడఁ బుమదగ్నిసూతి పడకెఁ జేతిఁ

తే ౧౩౭ అపుడు దశరథరాముబాహ్వాటోపము| సత్వసంపద గాంచి యాశ్చర్యమంది

సురగరుడసిద్ధసాధ్యకింపురుషవరులు| జయజయనినాదముఖరులై సంతసిలి

తే ౧౩౮ భార్గవునియందుగల కళాపటిమ దక్కి నంత వైష్ణవధర్మంబు మంతుకెక్కె

నెరయ రఘురాముచాతనె నిలిచె నప్పు| డన్యులకు నంతపని సాధ్యమగునె తలప

అంత భార్గవరాముండు రఘురాముని నభినుతించి యిట్లనియె

క ౧౩౯ నీవాచతుర్భుజుండవు| గావున నెక్కిడితివిట్టి కార్ముకమింకన్

నీవిజయము నాయది శ్రీ|దేవుని యంశములే బుట్టితిమి మనమనఘా

క ౧౪౦ ధరయెల్లను గశ్యపునకు| నరవరమును ధారవోసినాఁడ బురింతున్

హరిహరిమహేంద్రశిఖరిన్| చరగాముచేయకుము సుకృతశాలి విదలపన్

తే ౧౪౧ కడగి మత్పుణ్యలోకమార్గంబు చేయుము| మంప్రియుగ్మంబు మన్నింపు సమితాశార్య

యనిననట్లు సేసె దయాంకురంబు| డెందమున చాదుకొన రఘునందనుండు

రామాభ్యుదయం| ఆ|౪|

౧౬౨ అంతనప్పరశురాముండు స్తుతి విక్రమాభిరాముండగు రఘురామున
కు ప్రదక్షిణంబాచరించి వినుతించి మహేంద్ర పర్వతంబునకుం జనియె
నయ్యెడ దశరథుండు భార్గవు గెలిచిన ప్రతిహత ప్రతాపంబునకు మెచ్చి యుత్సా
హుపు నొంది యానందించి యక్కుమారుని బలాలించి సకలసేనాసమేతుండై
౧౬౩ యభంగమంగళ శైవాద్య కోలాహలంబు భూనభోంతరాళ ఘోషంబునం బ్రబలంజే
సి యయోధ్యానగరంబు సొచ్చి రాజమార్గంబున బోవునెడ సౌధోపరిపురం
ధ్రీజనంబు గనుంగొనె నివ్విధంబునా

౧౬౪ కలికి యొకర్తె రాముని బగ త్రయమోహనరూప దివ్యమం
గళపటువిగ్రహంబు పసగాంచుతమిం గటిబూని మేఖలా
వలయము గేలు కెంపు ద్యుతిరథ దిగజారిన యప్పుడవ్వధూ
కులమణి కోమలాంగలతకు న్గుదురుం బవె నెప్పు బుట్టినన్

౧౬౫ పైకతె ముంగయిత్తె మినాసెక్క ఝుతివ యందుకొని కేళికెం బాయ నరుణమైన
గాంచి దాడిమబీజ శంకను కీరాగ్ర కేళికా కేరము జిమ్మున గేలు కెంపిపె

౧౬౬ మేడపైనెక్కి రఘురాముఁ బూడవివిరవోరలిత మల్లికాదామమని యొకర్తె
కప్పుగొప్పున నిడెను దియ్యప్పుడొప్పె తారకాపజ్క్తి గర్భితాభ్రంబుపోలె

౧౬౭ యిట్లు పౌరవధూజనంబు బహుప్రకారవశ్యంబు నొంద నగరు ప్రవేశంబు సేసి వృద్ధ గురు
బాంధవ పురజనంబుల నొక్కనాడు శుభలగ్నంబున యువరాజ సమయంబున రామ
చంద్రుండు నవచకోర లోచనాసక్తి కలితానురాగ రసతరంగితాంతరంగుండై

౧౬౮ సరసకళావదావద విశారద పంజర శారికా శుకో
త్కరము నురత్నదీపకలికా రుచిరంబును ధూపవాసనా
పరిచితము న్మధువ్రతతపః ఫలదాయక పుష్పమాలికా
సురభియు నైవితానము లుజ్జ్వలశోభిలు కేళిగృహాంతరంబునన్

౧౬౯ అధిపుడు మనోజ్ఞశయ్యను న్నంతస ఖులు సమయ సముచిత విమల భూషావిశే
రంజితాకారఁ జేసి సంభ్రమము మెలర్ప నెత్తుకొని వచ్చిరా య్యువిదన య్యువిద విదళ్ళన పుడు

తే ౧౫౦ మగువల జ్ఞావళ్లంబు నమారుతెనుచు| చెలులవాగంకుశంబుల చేతి భేరి
కాంతునిభుజాంతరపు గట్టుగంబమునకు|మదనమదనాగమ్మై వ్రాసానగదవివస్త్రై
తే ౧౫౧ శిగ్గువెనకకుకుదివియంగ నగ్గలంపు|రాగరజ్జువు ముందర సాగరివియ
నంధ్యులకు దొడుతో (ద్రో)పులాడ బన్నులు| నడుమ్మ్బిరిష్విక్కుల య్యనప్పడతికపుడు
వ ౧౫౨ యిట్లు సఖీజనసమూహంబునవచ్చి శయ్యాసమీపంబునన|మణిమయస్తంభం
బుచాటున నడుగుగీదలక|మనోభవ బంరుస్తంభంబున్నగతి నున్నగన్నియ|కమె
రంగియుచ్చైలులు విభునకుంగన్నుల|గ్గిలిప్పి|యెండురువా|కనెపంబున నెయ్య
నెయ్యనంబని తిర|య్యడా
క ౧౫౩ తలవంచిలజ్జపెంపున| జెలువపడాంగుళులనేలబిమ్ముసతిముం|
గలనిలిచి పల్లవా యుధ|కలవా మునకుగాలు(ధ్రు)వగతిబ (త్ర)గతి
తే ౧౫౪ స్తంభగతిరత్నపు(త్రి)తనదుబాటి| యనివ్వారి|కించితొడ మాటాడకునికి
నలుగడలు సూచితెలిశి యుచ్చైల్లుబ్బెదరి|వెడలనూపాంపచేదమ్మైడశిపట్టి
తే ౧౫౫ దశరధమహానరేంద్రనందనునిచేత| నతనువిక్రమధరునిచేమదిదలంకి
యామహానాధనాగకన్యాలలామ| తగులుపడెనప్పుడేమిచోద్యంబుదలప
చ ౧౫౬ నెలయుగుత(ఘ్ను)రాంబురమణీమణిమెత్తగ బూచుకోర్కియు
గ్గలిజగియారునంటుదమకంబున చౌటులు దీర్ఘుకాలమై
కలయికబుట్టుచ్ఛంబమటగనెన్ను కూరిమిచెక్కువర్ణముల్
మలయుటదోచునప్పుతికిమానినిజైకానుదత్తరంబునన్
అప్పుడూ
క ౧౫౭ నయ్యకుదాల్చియ నంగుని|చెయ్యాటపుచిట్ట(కం)ప్పు బుద్ధులక్కపుడా
యయ్యడెరకెన్నె (బ్రి)యోక్తుల|నయ్యువతింగయ్యుతహాతహా(ప్రా)ర్ధించెన్
ఉ ౧౫౮ అంగననాకుకొంగుముడియ్యైతగునే విపుడిచ్చునేవిత
న్వంగిభవన్మనోజ్ఞమధురాధరకాంచనకాంచికాస్థలుల్
తంగెడిబున్నముంగిటునిధానముసౌనటుగానపాయుచే
నంగబున్నాననాదునృదయంబెరుగుకవలదంబుబూనన్నా.

తే ౧౫౯ తరుణిని నగన్నబునకు ద్దుద్దారగుణాస్య|ముద్రడటుగాక సంపదము దితవేపు
చెలువ దలవేల్లైకరుణావే క్రౌంచిరెయొక్క విడెమిడ గరాడెనేపోఁ కముడిపెదవ్రి

చ ౧౬౦ అనిచెతురోత్తివేడుకాని యల్లన యుంకతలంబుజొచ్చిపే
చ్చినతమిజేవడంక సునుఘొక్కిలిసొక్కికా|ఁ గిరించివనఁ
తనువునగంపమొంది తనుదాసడతెఁ దృఢజీవిబంధమో
చనమగుటద్భుతంబె రఘుచంద్రుని ప్రాపాతయింతగల్గినఁ

క ౧౬౧ వనిత యెపుడమితలజ్జా|వనతాననయగుచు నుండవల్లభుడటక
న్గొనిసతికిఁగూర్మి పాడమెఁ|బనిగాని యుదగాక య్యొక్క యుపాయము కవిమిఁ
అనితలంచి

తే ౧౬౨ కప్పురము గల్కు కమ్మబాగాలు మడుపు|లతివ ప్రేమనిక్కెన్నితానివి యుండు కానియెు
చేట్టకంపుదనాలకు జేయి బూచి|విడెముప్పట్టెనంగన వ్వేళ విభుడు

తే ౧౬౩ కెంండలకుసన్నలిడుభంగి గోమలాంగి|ప య్యెదమొరంగి చనుదోయి పట్టిదాల్చె
నధిపుడు కరంబు సాచినూగారునల్లి|బామునట్టంగ జనులెలబట్టి బూనె

క ౧౬౪ రతిపతి పాశావాశిదన|యుతి ధైర్యధనంబు గాల్ల లాడెనటంచుఁ
కతమిచ్చ్చుకరణినిచ్చ్చుక|బలి యొకతెల|నాకుమడుపు ప్రాణేశ్వరికిఁ

తే ౧౬౫ కచకుచాభోగగండభాగంబులంట్ల|అరునికనెక్కటూ యునంటునంటనేవు
లలనవుదినేడుగడ్వగాదలంచినన్న|నేలికానుమంచు వేడె నవ్వేళ విభుడు

తే ౧౬౬ కుంతలంబులువాలారుగోళ్ల దువ్వి|యూభిముఖ్యంబునకు దెచ్చియునగిపెనగి
విడెముచవిగాల్పునపుడ హావిషమశరుడు|విభువధూధైర్యపరిపాటి|వీటిబుచ్చె
అత్రరింతదనంతరంబునా

చ ౧౬౭ అలనృపసూతి శాతనఖాగ్రకురభ్రేతి యొకింత చూపివ
ర్తుల నవ కుంకుమారుణగురుస్తన కుంభములప్పళించి ప్రా
ఢిల్లుతమిమేల్లిపట్టపుకట్టుంబిగింటల బాల్పుకొని జి
వ్వలవలరాయనింగెలుచువైపులకుఁ సమకట్టె నేర్పునఁ

ఆ ౧౬౮ చేకొనెగళ్ళశమలువిచిత్రముగ్గా|గుచశైలదుర్గముల్.

చేకానె మధ్యదేశమును జే కానె సూరు|యుగంబులో సుగా
శైకాని బాహుశక్తి సతి బల్మరునాలమునం బెనంగి రత్నాక
త్నాకర మేఖలాస్థలము లేవిభు డంతె యున్నెజే కానేక దుర్ది
యిట్లు వివిధ బంధ శేషంబులం బొక్కియుక్ష్మక్షోణికాం గిటం దక్కియిట్లని యెచే
౧౬౯ పంటవలంతి కింబాడమి భాసిలు శీతవు గానచ్చేలలో
నంటు నఘుర్మవార్ధి బిట్టినైబులకో దయు సస్యసంపద
నెంటకయున్ని నీకతగునే డిటనా వృపసాయమేర్పడె
గంటు నిరంతరానుభవ గారవసాఖ్యము పండె కోరికే
౧౭౦ యిన్విధంబున సుఖావహా భేష్ట విహారంబు|నరా శ్రీ గడచి ప్రభావ కృత్యంబులు
ర్వర్తించి రఘునందనుండును|దిన ప్రవర్ధమాన విభవంబునం దేజరిల్లుచుం
నంతనొక్కనాడు దశరథుండును|నిజనిఖిల ధరణీరాజ్యభర సౌధారుండిక్ష్వ
౧౭౧ మారుండై యున్నియతులశుభల క్షణాభిరాముండ గు|రఘురాముని కమ్మ బట్టాభి
షేకంబుగావింప నుద్యోగించి|కులగురుండగు నరుంధతి మనోహారున నుజ్ఞనమా
త్యభృత్యబంధువృద్ధ సహితంబుగా దదుచిత ప్రయత్నంబులాచరింప్రమున నంత
౧౭౨ అంగమగధాంధ్ర ద్రవిడ కురు కరహాట|ళింగ మహీనాథ మండలీ కోటిరా
జంగమణి|మహిత పదయుగ|రంగమనా మాభిరామరామా రమణ
౧౭౩ కదనబుయుక్తి కోటిఖండితా రాతి కోటి
మదన సదృశరూపా|మంజుభాషా కలాపా
సదయహృదయ పద్మా సద్మ సంసక్త పద్మా
ఉదధినిభగభీరా|వైభవమాంబా కుమారా
గద్య ౧౭౪ ఇది శ్రీమదెంటూ మెట్ట రఘువీరశతకద్విత్వాగా కర్మరఖగదేకఖ్యాతి ధుర్యాయ్య
|లు|రాజుతిప్పయమణీపి పర్వతాభిధాన పాత్రకృషయా|మాత్యపుత్రపరిశీలి
తసమిద్ధరామానుజమతశిద్ధాంతమర్మముం మ్ము వరదాచార్యకటాక్షవీక్షా
శ్రీహృదయపద్మాధిష్ఠిత శ్రీరామభద్రకృపా వప్రణీతంబైన రామాభ్యుదయం
బను మహాప్రబంధంబునందు బెత్తురధాశ్వాసము – – – – – – –
శ్రీ శ్రీ

శ్రీరామా
శుభమస్తు
అవిఘ్నమస్తు

౧ క. శ్రీమన్మందిరవిమతక్ష్మామండలపతికులాబ్ధిమందరకుధర
క్ష్మీమఘుజాబలదురితవిరామాగాబ్ధారిసరసరాజలలామా
అవధరింపుము తదనంతరకథావిధానం బెట్టిదనినా
౨ శా. రాముఁ బట్టముగట్టఁగా ... రువార్త సుప్రీతకైకయా
నామత్రిసతిపూర్వదత్తవరవిఘ్నంబాచరింపఁ సతి
సామిత్ర్యదనుగాల్వగా నకు గాసల్యాదశస్యందనా
జ్ఞామాత్రంబు ధరించి యామిహిరవంశస్వామి యేనెకధ్వతిఁ
యిట్లు దశరథుండును దురంతచింతాపరాధీనమానసుండై సుమంత్రుంగనుంగాని
యిట్లనియె
౩ తే. అవన్నకాంక్షాపరుండు రాఘవుఁడు వాస్ని నేఁడు వనకాంక్షనేఁగుచున్నాఁడు నీవు
రథముగాని తెమ్ము విపినమార్గముల శీఘ్రయుబలశేసవేదునావుఁడు నతఁడుపోయి
౪ ఉ. అరదము తెచ్చి వజ్రిరథునానతి వచ్చితి బిత్తగించుఁడా
శరధిరథాధిరోహాగముసల్పుమునావుఁడు జానకీతలో
దరియును మిత్రపట్టియును దానును నెక్కిపురంబు వెల్వడన్
నరులు మహార్తనాదము వినంబడియెఁ దలకెక్క ధరిత్రియున్
౫ వ. యిత్తెఱంగున ధనుర్బాణతూణీరంబులు ధరియించి పోవ పురజనంబా బాల
గోపాలంబుగా వెనుకసనన యోధ్యానగరంబు వెడలె దశరథుండు కౌసల్యా సుమి
త్రాకరంబులవలంబించి యుండంత యంతప్పురంబు నిర్గమించి యొండెరుఁ
లకుండెరగు నేరంధ్రబాష్పధారావర్షంబులవలన రఘునందన ... స్యంద
౬ నమార్గంబు గనుంగానరా ... వగలంబాగులుచు ... మగువలమరచ్చిరథంబుగూడ
నరిగెదంగాకయనుచు నెక్కాకుపేంగదలివశిష్ఠుండు వారింపనిలిచి మరియును
డైసగనుంగానుచుండిరయ్యెడా
౭ క. యెదుటబునురథముగనుగాను నదిగానకతత్పురాగమాలోకించున్

తుదినదియుఁగానఁ గడలుఁ బుదిలోనఁ రామగూర్చి మహిపతిమరియుఁ
౮ కేకయతనయాదత్తవరాకలితసంధమునిశాపమ్లాపహానేటఁ
జెకూడఁబాలుబుసనెపు రాకృతకర్మంబుదుస్తరముప్లావిధే
౯ ఉ హాయియనుగాధినందనమఖారినిశాటమదాపహారివా
హాయను (స్రగ్వి)జీవపత్మపదాంబురుహాయనురాజలోకశిం
ష్మాయను పోషితార్యనివహాయనుక్లానలకేగితేనికే
హైహాయనునిర్వహింపగలనాని సుబాసిరఘూద్వహాయనుఁ
౧౦ ఉ హాసుకుమారహారఘుకులాంబుధిపూర్ణసుధామయూఖహా
ఘూస్సురపూజ్యయాడుచెడుబుద్ధులువిన్నఫలంబునేడునిం
ద్వాసితినింద కెూర్చి నిలువంబడె ప్రాణములట్లనేకదా
యోసవహాంచవర్తిలుదురాత్ములెకెందునుకీర్తిగల్గనే
౧౧ సీ కానకకన్నసంతానంబుగావున కానకేకన్నసంతానమయ్యె
నైరయగోత్రనిధానమైతోచెగావున దైరయగోత్రనిధానమయ్యెనేడు
ద్విజకులాదరవైర్ఛిష్టుండుగావున ద్విజకులాదరణావర్ధిష్ణుడయ్యె
వివిధాగమాంతసంవేద్యుండుగావున వివిధాగమాంతసంవేద్యుడయ్యె
౧౨ తే కటకటా దాశరథి సముత్కటకలేంద్ర కటకలితదానధారా (క్ర) కటకమార్గ
గామియెట్లు పైరించు నేత్కటకలేంద్ర కటకలితధానధారా (క్ర) కటకతటుల
వ అనియిట్లు దశరథుండు వికలమనోరథుండై కటకటంబడి పునఃపునః మూర్ఛావ
శోద్ధదురవస్థలంబారలుచుండె నంతనక్కడ రఘూద్వహుండు నల్లనల్లన [illegible]
౧౩ క తమసాసదనసమాధిక తమసార్పహంసకులవతంసకలిసం
తమసాద్య పుద్వృత్తిన్నుత్తమసాత్వికమూర్తిగదిశితత్తటినిలిచెఁ
౧౪ తే అచటఁ జారులమరలంగననిచియుత్తద్దు కౌల్యకరణియ్యములు బెట్టుకడచిపుణ్య
వనవిశేషంబులోయాయిజనపదంబులవనిక ప్రకుబూపుచు నరిగె నపుడు
౧౫ క వరణికులాగ్రణికానల కరుగునెడఁ గతోడలద్భుతవనిసుతలి
ర్భరికారపుఢయోధ్యా పురజనులమనంబుడలిపోయఁ వెంటఁ
అంతా

౧౬ క. సరయూవేత్రవతీముఖ్యసరిదుత్తరణంబొనర్చి శౌర్యౌన్నత్యులై
యరిగిరి కెక్కిన విభులిరువురు నరిగిరి భాగీరథీతటావనిచేరన్

౧౭ ఉ. త్రైస్నెలతాల్పునింగ్గిపిస్ఘ్నర్కుఁ గసుగంధనిపూలదండయున్
వెన్నెని మించుగాలిబాటప్రేలికి గూతురు వేల్పుటాటకున్
మిన్నగాలంకు పంటచేలిని ద్దపుప య్యెదపాలవల్లికిన్
మన్ననయన్నెలపశ్చిమంతనపుండెరయైన తాయ్యలిన్

౧౮ క. ముఖ్యగములనెలవరిని ఖమఖ్యనసంసేలబుద్ధిమఖ్యనసముదా
యొాఖ్యవన జీవనయుగు| నఖబాన్వావిటో రెదూరితాధ్వశ్రముక్తై

౧౯ లయగ్రాహి. స్వేరిశోభిని యున్నిఖిలసూరినిధి దాశరథి కోరిసగరాన్వయము వారికవృతంబ
వ్వారిగనెసంగుతె గుదారినిజభూరితరవారిముఖ్యద్ధారితభుజాంత
శ్రైవరిఖనిఖవన్నమునికూరిమిగనుంగాను కుమారిభువనత్రయవిహారభవనశ్శా
గిరధిసమస్తమునిగీరధిపగణ్యసేవనీరధికమాళిమణి శేరధిపురంధ్రిన్

౨౦ ఉ. తోరపుజీవనంపు బస్సతోనిసువంతయు దూల్లపోనిగం
భీరగుణానుకూలగతి బెంపుగ జాహ్నవి జూచిమెచ్చుచు
త్తీరనికుంజపుంజవనసీమల కూరటసంఘటించియా
చేరువభూమిభృత్తలజశింశపామునిచైగుహాశ్రమంబునన్

౨౧ తే. రాజపరమేశ్వరుండు శ్రీరాఘవుండు| గుహునిచేత సపర్యగైకొని ప్రియోక్తి
నన్నిషాదాధిపుమునిసేమమరసితనదు| విపినసంచారవృత్తాంతవిధియుదెలిపె

౨౨ క. అచవేంద్రధీరుడవ్విభు| డచటజటావల్కలాజినాంబరధరుడై
రుచిరతపోధనవేషు| ప్రచురశ్రీదాఖ్యనియముపరతంబాసెన్|

౨౩ మ. అనంఘుండగ్నుహాలిలతానా పరతమ్మైనంచజ్జటావల్కలా
జినముల్గైకొని జాహ్నవీతటనిభాశిల్పైక శిరోభాగమో
హానగంగానదిదాంచితానవవిహారాకాంక్షవర్తింపుచు
న్ననగాఢీశవరతన్యకారముపాడూనాభూరిశోభిల్లఁగన్

D.715a
B.276

యిట్లు తపోవేషంబు గైకొని

చ ౨౪ మనుకులసింహ మప్పుడు సుమంత్రుని బిచ్చి రథంబు గ్రమ్మరన్

గానిచె తల్లిదండ్రు లెదగుందక యుండగ విన్నవింపుమా

యనియు సేమముం దెలియ నుండుసుఖంబున నేవునావుడున్

కనుగవ బాష్పముల్ గురియగా బురికిన్ మగుడెం రథస్థుడై

తే ౨౫ అలసుమంత్రుని వీడ్కొని యర్కవంశ | ఘనులు గంగాతరంగిణి గడచియపుడు

గుహుడు జూపిన త్రోవచే కాననించిరి | యుగ్రకార్ముకధరులై యుదగ్రవృత్తి

శా ౨౬ ఆ యోధాగ్రణు లిర్వురుం జన్నిరి యా యా పక్షి ప్రక్రమం

బాయాజీతకురంగచంద్రమనో మాయాకీటంబు పుష్పంబు జష్టలం

బాయాగ్రావదళిర్ఝరీ పరిసరంబాయావనీవైభవం

బాయాఘోషవిశేషముల్ జనకకన్యాదేవికిం జూపుచున్

౨౭ ఫెకకాంత దవ్వుచేనిచని | తెకతెక వగ వేయుసెండ తెరలుబారలున్ |

నకనకలబు జనకకన్యక్కు | తైకతైక్కు | దుగద్మగుర్కండ మయ్యెం ద్రోవన్

వ యిట్లుకొండుక దినంబుల | చంద్రాతపంబున | కుగుందుచు మెరమహోదురవగా

పాగహానోపకంఠంబునం బోవునెడా

౨౮ పాగతేగయుదావశిఖి | శగలవగలన్నెగిలి | నిగనిగని పచ్చికల | సాగసగు బయళ్లన్

ధిగధిగవశింపబుసు | ధ్మగయుదు | నిల్చి తగ | గగనమణికాంక తెగ | దనిలి విధి దూరున్

పాదలిపాదదూరు తన | తెగువదెలుపంగదిశ | మగనియదుగుండ | దాగరు | బిగురులట

నగచ్చుమునివేదు తెగనెలవులన్నిలువ మృగములాలయన్ మగువ పెగడువంతన్|| చెగడుగడువంతన్||

వ యిట్లువేరొండు దివసంబున జనకతనయ పగంబంటూ | మింటు మానికెంపు కాంతి

ఖుకుసోకులకు నలుకుచు బయుతు నెత్తమ్ముల వకింపంగనుం గాని సౌమిత్రి యిట్లనియె

చ ౨౯ తలకానియుండ లస్మదుపదంబులు గందిన బాలగుందియూ

స్థలనలినీవనాంతర పదంబున జానకి నిల్చి సెంపుసం

ధిలకమలాలయాకరణి దెల్పుచునున్న దిపద్మినీసువ్యా.

త్కులతిలకంబ రామ కనుఁగొంటె కటా క్రనీరేక ఖురాంబు|నఁ గ్ర

క ౩౦ అనవినిద్రాయమాణ్జనివిభ్ము|డైనరక భూభానుసరణామొనరించె|నరో

డనెజ్ఞియ డుగు|చునెందు|క వనితలకుం దోడునీడ వల్లభుఁడె కదా

క ౩౧ యిటునైక కాంత సేవ|చ్చుటనించుక సేద దేరిచవిచ నియతిదు

ర్ఘటతరమార్గగ్లానిక|కటకటపతితోడ బలుకు కటకట బ|లుకుల్

మ ౩౨ మనయూరెయ్యది యంత దవ్వు మన మీమార్గంబునం బోవుటల్

మన మెచ్చోటకి బోయి రావల యునేలా వేదు|వేవి|చ్చుటన్

మున్నతోటకుం బవె|పూవుటూవరులు సమ్యక్పం|ద్రకాంతస్థలుల

గనరా విప్పుడె దేమినావిభుఁడు శోకంబాత్మలోనాగుచున్

తే ౩౩ యింతిగురునాజ్ఞ పదునాలుగేండ్లు వనుల|నియతి బరియించు వ్రతము పూనితిని నీవు

విపినసంచారమున కింత వెరవ వలవ|దదవి మునికన్యయాస|ముడి గి మనరె

క ౩౪ అనిశీతనమ్రశీతల|కనద్వాలోకనము|లాలుక|గరుణోపరుడై

కనిమరపింపుచు|యాత్రాబనితాయాసంబుదేహా సంతాపంబుల్

వ ౩౫ యిట్లు రఘువీరుండు మార్గశ్రమంబు మరపించుచు నక్కుసుమకోమలాంగి|యలం

పుటకు|కటకటుంబడుచు|పలువగలభావగర్భంబులుగా కెన్నిసరసోక్తులనిట్లనియె

సీ ౩౬ పలుగురాలాల్లక మెలగి వచ్చిన గంటి|పలుగురాలవి గ్గాన బడి యెనిందు

యిందలంబులు మానియరుదేరనవె కంటి|యందలంబులు చేర్చెనయ్యె నిపుడు

పంఖుఖాదలనేగుపద వి రోశినగ|పంఖుఖాదలనేగుపదవియిచట

నాకులభోగము ముండ్లక వచ్చియిదె చూడు|నాకులభోగమందంగ గంటి

తే ౩౭ రెప్పగలునేడు గురుపాదశేవగంటి|కంటిముళ్ళన్నకృత్యముల్ గన్నవారి

నచటలేనిమహాసౌఖ్యమిచటగంటి|యెుల్లకుండిన బోవునె యోమృగాక్షి

అనిశీతతోడంబలుకు పలుకులాకర్ణించి

క ౩౮ శ్రీరాముఁడు నీయులమటలారసి పలువగలబలుకు నర్థగభీరో

దారోక్తి వింటె జనకకు|మారియనిల గ్రహుండు ముదివగల్గాండుల్

సీ. ౩౮ యిట్లు శీతాంశుముఖులతో నరేంద్రుడవల నరిగి యదభ్రమునివారగోష్ఠ మొక్క
సముదితతమాలకాననఛాయ నిలిచి విస్రుతతృణాసనస్థుండై విశ్రమించె
అప్పుడు

ఆ. ౩౯ వాసిననంతభోగములే వర్తిలుకోమలమోహనాంగయూ
వాసుకిపై విశేల్లుగ స్తవయ్యనె నీకిపుడంచునాసుమి
త్రాసుతుడన్నఁ డన్నరఘురాముడు బల్లుసదాశరాసనా
భ్యాసము వంశసిద్ధముగదా విలుకాండ్రకునంచు నయ్యెడన్

౪౦ యుండ మావులకాంక తమ్ము యడ యంత గుందితుమెనింకనా
యుండమావుల త్రేవలన్నిలుమల్లనల్లనె చెండమా
ర్తాండబింబము పండ వారికరమ్బ్లుపూర్వహరిద్గిరిన్
నిండు గుండవ ఱేకఁ తాలంకకనిల్చినంతకు నావుడున్

ఉ. ౪౧ అతులభూభానిపతుండవైనట్టు నీకు సర్వదారామయుతకు నిజ్ఞనకసుతకు
నెఱుగరాదెండవడ యిట్టిమాపదాబ్ధములనీడనున్నణాకలతగలదె
అనివిశ్రమించయుచ్చుటా

ఉ. ౪౨ యీతనివిని నిచియటుచని కోరికలలరంబ తంగకులమనిచరమాం
భోరాసికినుడుచేరన్ భారద్వాజాశ్రమంబు పజ్జన్నిలిచెన్

సీ. ౪౩ గాలితెఖ మెకంబులు గోలుపులులు కాదమశింగంబులెంటిట్లు త్రాపుడు మెకంబు
లిల భరద్వాజమునిరాజు నిలయమునకు బక్కక్కరంబున్న జాదులపగిది బాలిచె

ఆ. ౪౪ పసలకమావంతు నిపస యసగంతెర నోరిమెత మిథేంద్రత్రాణ
వృసనోల్లసనోన్నతిమను పసిబిడ్డలనెందు దాదిబలె పుల్లియుచటన్

సీ. ౪౫ విలుదాల్పు ప్రౌఢగులతొవ చ్చెలిఖంట కెలంబురాచశింగపు గోదమన్
నిలిచిరట్లుపుడమిపుట్లగు నెలతుకయుం బ్రాప్పుత్తపసి నెలవుననంతన్

ఆ. ౪౬ పాడగనిమునిశార్దూలము నృడుగృహ్యగ వృక్షైర్ఘని నందయామతివారిన్
గడులాలించి సుఖాసన మిడియా బోధనిధిసీత నిష్ఠని పన్నైన్

౪౯ మునువనమాలికకడనిలియునికితెగుంగాన్కనేకునుండరిందగుని
ష్టనమాలికకడస్నిగ్ధధియ్యాపునితామనిపూర్వజన్మవాసనగాదే
అనిపతికిబహువిధంబులనుపలాలించి
౫౦ అలిమునిచిత్రకూటకుధరాధవమునుజూపినసంతసిల్లియ
ఖ్యలువిలుకాంద్రరాకామరుబాగులజోదులునేలచూలియు
గ్గలికిధనుర్గుణాక్షకోనకగౌరవభీతకురంగచంద్రమా
కలనముచూపుచుంబనిరికాంచరిచెంతకళిందకన్యకున్
౫౧ వెండియుబడలికదోపకయేయుండసరిద్దుర్గమార్గయెజ్ఞార్గవిలా
సాండజలీలావిహారణాపాండిత్యముజూపిరచటపద్మాకృణాకున్
౫౨ కాళిందీజలశీకరపాళిందిరసదివసారభగ్రహణకళా
కేళిందిపింఛ్ఛిరిస్తుత్వన్నిగాళిందిప్రాంశుకులులగాసిద్ధాలగన్
౫౩ అలరాచక్రుముఖర్యమకులమణులఖంకషద్రుకుసుమగుచ్ఛాం
చరమధుకరధ్వనాఘనకులముగనుంగానిరిచిత్రకూటాచలమున్
౫౪ శోభిలులాయధప్రజోటుల్పాటుల్లియెక్కడుపూవులపెక్కగాంచి
బలితంపుఖడ్గహస్తులయోగములజెందిబహురత్నకటకసాభాగ్యమెుంది
సింహాసనస్థలస్థితిభాస్విలయుఉనెడవలయునేత్రమ్ములనలరజాలి
కలకంఠులుభుజింపగావిచిత్రాగ్రయుత్తిసుఖవ్యాప్తినుల్లసిల్లి
౫౫ చైత్రపాదసమాసక్తిసరశిగలిగిచెలగివిమామెుభూశెనిచిత్రకూట
భూమిభృత్సార్వభౌముండుబాలుచుగంటిసంచరిద్దివ్యమణిపుత్రిజనకపుత్రి
౫౬ కల్లోలడోలాసముల్లోలలీలానరాళమరాళవాచాలఝురము
లుంగలవంగానుషంగిభృంగీజాతసంగీతభంగీతరంగితంబు
వాతపోతోద్ధూతవాసనావిశలసన్మల్లికావల్లికావేల్లనంబు
కిన్నరీఖేచరీపన్నగీజనగీతసుఖనానాగారముఖరశిఖర
౫౭ ముద్రైకనుగొంటెరాకామృగాంకవదనమదనవిశిఖయమానాసమానకుసుమ
సముదయాపారసారభోచ్ఛ్వసితదశదిశాచేలంబుగుచిత్రకూటాచలంబు

మ ౯౬ అనిచారంబుని శైలమెక్కియపుడా యాయుజ్జ్వాటోల్లస
స్మనిమూర్ధన్య నమస్క్రియార్చనవిధంబుల్ సల్పి పితృన్యతా
జనసాభాగ్యము జూచి వైరిమృగసంచారంబులన్ మేదినీ
తనయాదేవికి జూపుచున్ మెలఁగి రాధా సుష్టచూడామణుల్

౯౭ అందులమునిజనభజనా| మందానందరసమగ్నమానసములనం
దందవిహారించి నిలిచిరి| మందమరుత్పూతవేతమార్గశ్రముడై

౯౮ తపసిజూబిల్లిజవరాంద్ర దండనుండ| పుడమిపట్టికి మదిఁ కోర్కెపుట్టఁదిరిగి
వేఁడ్కమైకపర్ణశాలగావించియుచట| మెరతె నారాచశింగంపుకాదమదోయి

౯౯ అంతనొకనాడు సీతా| కాంతముని శ్రీలబొందికలుమరిగనిజ
ప్రాంతమువారువాసుమఫల| సంతతిగానిచ్చుఁడెలర్పుబునుదరంగన్

౧౦౦ ఏకాకి యొండుదుర్మతి| యేకాకిఁ [illegible] లదోలనేగత్ర సీతన్
రాకాబోకాపెనుకో| గాకుస్థాపయువరుండుగనికుపితుండై

౧౦౧ విసివి యొక్క యొత్తగానివేయు వెంటవెంట| నదియుయొక్కమహాస్త్రమై కనియ
లావుసెడివచ్చినసుగావుకావుమనుచు| పాదముల ప్రాలబరమకృపాళు [illegible]

౧౦౨ నాయాఘుగంబ మోఘువు| నేయుఙ్గంబాకటులయిమ్మనే ప్రాణముతే
నేయుడఁగాచితినావుడు| నాయుంబకమునకునొక్కనయనంబికమిచ్చెన్

౧౦౩ అతనుదర్పాంధకార| ముంతంతగవియు| కన్నగానకసాధ్విరాఘువునిదేవి
జనకకన్యజగన్మాన్యచెన్నకవచ్చి| కన్నగానకచేనియెబల్లాకికాకి
అంతా

౧౦౪ జితాజితామితపుల| జాతరసాస్వాదమోదజాతసుఖత
చాతురిచెఁతతరఘుకుల| నేతతపోధనవిశేషునియలింబాలించెన్

౧౦౫ అంతనక్కడనయ్యయోధ్యయందు| దాక్షిణ్యశూన్యరథమెట్లు [illegible]
దుస్నయుడనుంతునేమనివిన్నవింతు| నను సుమంత్రుండునధిపు [illegible] గేహంబు [illegible]

౧౦౬ చేరియురదంబుతద్రుహాద్వారసీమ| డిగ్గియెపేర్మిన్ ప్రణామిల్లిదేవయిపుడు
నీకుమారులసౌభాగ్యనిధులబుధుల| డించివచ్చితిగంగాతటీవసతిని॥